

3-9.6544

๗-๑๑๑

๘.3

ผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

24 พ.ย. 2537

ปริญญานิพนธ์
ของ
วาสนา เจริญสอน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

เมษายน 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191724

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุรุตตะ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภูฏาโนนตพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุรุตตะ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภูฏาโนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.กุลยา คันทิลาชีวะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 29 เดือน ม.ค. ๒๕๖๖ พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุภรัตน์ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ และดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุชาดา สุทธาพันธ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ใช้แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา และให้คำแนะนำในการตรวจให้คะแนนเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อารี เกษมรัติ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เตชะคุปต์ และอาจารย์ภาณุภา ผลพิรุฬห์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เสมอพร ใจประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมุทรปราการ อาจารย์วรี เกียสกุล ตลอดจนคณะอาจารย์ - นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว อาจารย์วิลเลียม งามกตายน เพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย และนิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดผลการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประเสริฐ ภัทรคามินทร์ และคณะอาจารย์ - นักเรียน โรงเรียนวัดสนธิธรรมเป็นอย่างดี ที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีมา โดยตลอด

ขอขอบคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน ที่มีได้กล่าวนามไว้ในนี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่ง โดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ห่วงใย ให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีมาตั้งแต่เริ่มต้นของการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

วาสนา เจริญสอน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	9
	ความหมายของการแก้ปัญหา	9
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	10
	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา	12
	รูปแบบในการแก้ปัญหา	14
	การแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย	14
	การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	17
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง	18
	ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง	18
	ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง	19
	ลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง	20
	ทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน	21
	ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง	23
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง	24

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะศึกษา	25
ความสำคัญและการแสดงออกทางศิลปะของเด็กปฐมวัย	25
สิ่งที่เด็กได้รับจากการแสดงออกทางศิลปะ	26
การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	27
ศิลปะกับการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัย	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะสำหรับเด็ก	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม	33
ความมุ่งหมายของการใช้คำถาม	34
การจำแนกประเภทของคำถาม	34
คำถามที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา	35
ลักษณะของคำถามที่ดี	36
เทคนิคการใช้คำถาม	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม	38
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
3 การดำเนินการวิจัย	41
กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	43
วิธีดำเนินการทดลอง	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	61
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	61
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	62
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	62
วิธีดำเนินการทดลอง	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	63
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	46
2	แสดงเวลาที่ใช้ในการทดลอง	47
3	ตัวอย่างการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในสัปดาห์ที่ 1	49
4	ใช้เวลาในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	50
5	การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของ เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	53
6	การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของ เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง	55
7	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง	56
8	สรุปผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (เมื่อนำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนการทดลอง มาปรับแก้คะแนนหลังการทดลอง)	58

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นโยบายสำคัญประการหนึ่งของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ที่มีต่อเยาวชนไทยในอนาคต นอกจากต้องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ที่สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมไทยแล้ว การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาแก่เยาวชน นับเป็นเรื่องที่นักการศึกษาให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเช่นกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 31) โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กก่อนวัยเรียน จะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาของสติปัญญาในขั้นต่อไป (ดวงเดือน วังสินธ์. 2535 : 16) และที่สำคัญความสามารถทางสติปัญญามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคตของ เด็ก ได้อย่างเป็นสุขและมีคุณภาพต่อไป

ความสามารถในการคิด เป็นกระบวนการทางสมองที่สำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นให้คนเรา แสดงออกในสิ่งที่ดำรง เป็นประโยชน์ และสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้คิด ได้อย่างมีเหตุผลแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง (จินตนา ภาคบงกช. 2528 : 1) และการหาวิธีการที่จะช่วยให้เด็กพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหา จึงเป็นเรื่องที่นักการศึกษาปรารถนาให้ความสนใจ ทั้งนี้เนื่องจากสติปัญญาของเด็กพัฒนาถึงร้อยละ 50 เมื่ออายุ 4 ปี และจะเจริญถึงร้อยละ 80 เมื่ออายุ 8 ปี (พรณี ข. เจนจิต. 2528 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Bloom. 1964 : 239) จึงเห็นได้ว่ามนุษย์มีพัฒนาการด้านสติปัญญามากที่สุดในช่วงปฐมวัย ดังนั้นการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ แก่เด็ก ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด เพราะจะช่วยให้เด็กเข้าใจในเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 50)

จากสภาพความเป็นจริง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 4 ภาคภูมิศาสตร์พบว่า กระบวนการคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่เด็กน้อยที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 101) ทั้งที่เด็กปฐมวัย

เริ่มรู้จักใช้ความคิด เข้าใจในเหตุผลง่าย ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นสูงต่อไป (ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์, 2526 : 3) ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาแก่เด็กปฐมวัย ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดก่อนลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีในแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ความมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่กำหนดในแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฉบับร่าง พ.ศ. 2535) คือ การส่งเสริมให้เด็กฝึกคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา และกล้าแสดงออก โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ควบคู่ไปกับการพัฒนาการด้านอื่น ๆ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ ฯ นับเป็นกิจกรรมสำคัญที่ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาของเด็กได้ในระดับหนึ่ง และเป็นกิจกรรมที่ช่วยยให้เด็กสนุกสนาน ได้แสดงออกทางความคิด จินตนาการ การแก้ปัญหา และสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง แก่เด็ก (ปิยะชาติ แสงอรุณ, 2526 : 49 - 52 ; วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 62 - 68) และหากจะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปจัดเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่เกี่ยวกับทักษะการคิด การแก้ปัญหของเด็กให้ดียิ่งขึ้น โดยครูจัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้เด็กฝึกคิดก่อนลงมือกระทำ กิจกรรมศิลปะดังกล่าว การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดนับเป็นวิธีการที่ดี ซึ่ง เชิดศักดิ์ ไชวาสินธ์ (2530 : 29) เชื่อว่า สติปัญญาของเด็กจะพัฒนาได้ดีขึ้น หากครูใช้คำถามที่มีคุณภาพ เพื่อเร้าให้เด็กฝึกคิด มากกว่าการจำเนื้อหา มาใช้ในการตอบหรือแก้ปัญหาและจะดียิ่งขึ้น ถ้าคำถามที่ครูนำมาใช้เป็นคำถามที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของเด็กเองจะช่วยให้เด็กสนใจที่จะคิดมากขึ้น เพราะเรื่องที่ครูนำมาสอน มักมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของเด็ก และโดยธรรมชาติเด็กจะสนใจพูดถึงเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กเคยได้รับ (ภรณ์ สุรัตน์, 2526 : 7 ; เชิดศักดิ์ ไชวาสินธ์, 2530 : 29)

นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว เพื่อให้เด็กแต่ละคนพัฒนาความสามารถของตนเองให้เป็นไปตามพัฒนาการและเต็มศักยภาพได้นั้น ครูควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม ตลอดจนระดับสติปัญญา โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ที่ครูสังเกตได้จากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการแสดงออกของเด็ก ซึ่งมีผลจากพันธุกรรมและประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการอบรมเลี้ยงดู ดังที่ ทรอยด์ กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยเด็กมีผลต่อการพัฒนา

บุคลิกภาพ และเช่นเดียวกับ อีริคสัน ที่กล่าวว่า เด็กวัย 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เด็กกำลังเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมรอบตัว หากสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับนั้นเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจ จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดี และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ในทางตรงกันข้ามหากเด็กประสบกับสภาพแวดล้อม ที่ไม่เหมาะสมจะทำให้เด็กมองโลกในแง่ร้าย และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (นันทา เทนธานี, 2534 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Freud. 1949 : 24 - 29 ; Erikson. 1950 : 222) และบุคลิกภาพที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออกทั้งทางความคิด และการกระทำตลอดจนไม่กล้าเผชิญกับปัญหาอุปสรรคใด ๆ (ละม้ายมาศ ศรีทนต์, 2510 : 98) จึงเห็นได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพ พฤติกรรม และสติปัญญาในอนาคตของเด็ก (ดวงเดือน วังสินธ์, 2535 : 16) ดังนั้น เด็กแต่ละคนในชั้นเรียน จึงมีความเชื่อมั่นในตนเองที่ต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็กในชั้นต่อไป

ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จึงควรให้ความสำคัญในการเลือกกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่เด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่าง แต่ละตัวของเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาขีดความสามารถอย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจ ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมากและน้อยแตกต่างกันอย่างไร และเพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีในแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมาก และน้อย ต่างกันอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กับระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ด้านบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ในการที่จะเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา ให้กับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

กลุ่มประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 273 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดนักเรียนเข้าเรียนในแต่ละห้องเรียนนั้น จัดเป็นแบบคละกัน (จับฉลาก) อยู่แล้ว ซึ่งสุ่มมาจากแวน 4 ห้อง จากทั้งหมด 7 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนด้วยแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง (อารี เกษมรัตติ, 2533) เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจากแวน 30 คน และกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 30 คน แล้วแยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ 2 ลักษณะ คือ

3.1.1.1 การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ

3.1.1.2 การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม

เชื่อมโยงประสบการณ์

3.1.2 ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.2.1 ความเชื่อมั่นในตนเองสูง

3.1.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที โดยหมุนเวียนกันทดลองวันละ 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้รับการทดลองรวมทั้งสิ้นกลุ่มละ 32 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนอนุบาลพุนรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกทางความเชื่อของเด็กปฐมวัยในการตอบคำถามที่เกี่ยวกับ

2.1 การแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ กล้ายอมรับ

2.2 การพึ่งตนเอง การมีเหตุผล การตัดสินใจ

2.3 การเป็นตัวของตัวเอง การมีเหตุผล การตัดสินใจ

2.4 การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การมีมนุษยสัมพันธ์

โดยมีระดับคะแนนในการตอบคำถาม เป็นตัวกำหนดซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ของอาร์ เกษมรติ (2533) แบ่งระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนี้

2.1 ความเชื่อมั่นในตนเองสูง หมายถึง ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ 75 - 100

2.2 ความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ หมายถึง ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ 0 - 25

3. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้แก่ การวาดภาพ ปั้น ฉักปะ ประดิษฐ์ เป่าสี หยดสี ฯลฯ ซึ่งแต่ละครั้งมี 3 กิจกรรม และจะหมุนเวียนกิจกรรมใหม่เข้ามาแทนกิจกรรมเดิมครั้งละ 1 กิจกรรมทุกครั้ง โดยดำเนินการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ขั้นนำ เด็กทุกคนได้ทำกิจกรรม เช่น ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองประกอบท่าทาง ตบมือ ฯลฯ ร่วมกัน ขั้นกิจกรรม เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างน้อย 1 กิจกรรม ขั้นสรุป เด็กเล่าผลงานที่เด็กทำเพื่อให้ครูจดบันทึก

4. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ หมายถึง การที่ครูกำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งได้แก่ การวาดภาพ ปั้น ฉักปะ ประดิษฐ์ เป่าสี หยดสี ฯลฯ ซึ่งแต่ละครั้งมี 3 กิจกรรม และจะหมุนเวียนกิจกรรมใหม่เข้ามาแทนกิจกรรมเดิม ครั้งละ 1 กิจกรรมทุกครั้ง โดยดำเนินการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ขั้นนำ ครูเล่าเรื่องประกอบภาพที่สัมพันธ์กับหน่วย และถามคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ได้แก่คำถามที่ใช้คำว่า "ถ้า...เด็กจะทำอย่างไร" "เพราะอะไร" "อย่างไร" ขั้นกิจกรรม เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างน้อย 1 กิจกรรม ขั้นสรุป เด็กเล่าผลงานที่เด็กทำเพื่อให้ครูจดบันทึก

5. คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ หมายถึง ข้อความที่ครูใช้กระตุ้นความคิดของเด็ก หลังจากการฟังเรื่องที่ครูเล่าประกอบภาพ โดยมุ่งเน้นให้เด็กเล่าสิ่งที่เด็กเคยพบเห็นหรือได้ยินจากชีวิตของเด็กแต่ละคน

6. ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง การคิดของเด็กปฐมวัยในการตอบคำถามที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ประกอบรูปภาพที่กำหนดให้ โดยแบ่งปัญหาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

6.1 ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขทันทีในช่วงเวลานั้น เช่น ปัญหาจากความเจ็บ ความหิว ความกลัว เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ

6.2 ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น แต่ไม่จำเป็นต้องรีบแก้ไขทันที เช่น ปัญหาความอยากได้ ความชอบ เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ

6.3 ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตนเองหรือผู้อื่น โดยมีผลเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันโดยตรง จำนวน 5 ข้อ

6.4 ปัญหาของผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของผู้อื่น โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง แต่เด็กเห็นเหตุการณ์หรืออยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย จำนวน 5 ข้อ
ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของ สุชาดา สุทธาพันธุ์ (2532)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าจำแนก ได้ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา
 - 1.1 ความหมายของการแก้ปัญหา
 - 1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา
 - 1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา
 - 1.4 รูปแบบในการแก้ปัญหา
 - 1.5 การแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย
 - 1.6 การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.3 ลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน
 - 2.5 ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะศึกษา หรือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 3.1 ความสำคัญและการแสดงออกทางศิลปะของเด็กปฐมวัย
 - 3.2 สิ่งที่ได้กได้รับจากการแสดงออกทางศิลปะ
 - 3.3 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.4 ศิลปะกับการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัย
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะสำหรับเด็ก

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม

- 4.1 ความมุ่งหมายของการใช้คำถาม
- 4.2 การจำแนกประเภทของคำถาม
- 4.3 คำถามที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4.4 ลักษณะของคำถามที่ดี
- 4.5 เทคนิคการใช้คำถาม
- 4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา

1. ความหมายของการแก้ปัญหา

ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์โดยทั่วไปในสังคมปัจจุบัน แต่ละบุคคลย่อมต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ ยากบ้าง ง่ายบ้าง อยู่แทบทุกวันเป็นธรรมดา และเพื่อให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรค หรือสามารถแก้ปัญหาลงมือได้ด้วยดี คนเราจึงต้องมีสติปัญญา ความคิด ทักษะแก้ ปัญหาของตนให้หมดสิ้นไป ดังที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการแก้ปัญหามาในทฤษฎีที่ต่างกัน ดังนี้

บอร์น เอกสตรนด์ และโดมินอสกี (Bourne Ekstrand and Dominoski, 1971 : 9) กล่าวถึงการแก้ปัญหาว่า เป็นกิจกรรมที่เป็นทั้งการแสดงความรู้ ความคิดจาก ประสบการณ์เดิมและส่วนประกอบของสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน นำมาจัดเรียงลำดับใหม่ เพื่อผลสำเร็จในจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

กาเย่ และบริกก์ (แกวตา คณะวรรณ. 2524 : 64 ; อ้างอิงมาจาก Gagne' and Brigg. 1974) กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานั้นเป็นทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) อย่างหนึ่งที่สามารถสอนกันได้ และสามารถนำทักษะนี้ไปถ่ายโยง ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 259) กล่าวว่า การแก้ปัญหา หมายถึง การนำ ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรง (มีผู้อบรมสั่งสอน) และทางอ้อม (เรียนรู้ด้วยตนเอง) มาแก้ปัญหาลงมือที่ประสบ

ชุมพล พิเศษสุพรรณ (2531 : 17) กล่าวว่า การแก้ปัญหาได้เป็นความสามารถเดี่ยว ๆ แต่จะประกอบไปด้วยกลุ่มของความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เช่น การนึกคิดที่รวดเร็วเกี่ยวกับลักษณะของวัตถุ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ การจำแนกประเภทวัตถุ การรับรู้ความสัมพันธ์

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การแก้ปัญหา หมายถึง ทักษะกระบวนการคิดที่เป็นระบบของมนุษย์ โดยนำทั้งความรู้ และประสบการณ์ในชีวิตจริงมาใช้ในการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านพ้นไปด้วยดี และที่สำคัญในการแก้ปัญหานั้นที่เป็นเรื่องส่วนตัว และที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น จึงควรต้องใช้ทั้งสติปัญญา และคุณธรรมมาเป็นพื้นฐานในการพิจารณาเพื่อประกอบการแก้ปัญหานี้ ๆ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสติปัญญาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการคิดจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงขอลำดับถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ได้แก่

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ จุดที่เพียเจต์สนใจและให้ความสำคัญมากคือ ขบวนการคิดของเด็ก เพียเจต์ เชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยอาศัยขบวนการทำงานที่สำคัญของโครงสร้างทางสติปัญญา คือขบวนการปรับเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) จะทำหน้าที่รับข้อมูลเข้ามาตีความหมายเท่าที่ระดับสติปัญญาจะรับรู้ได้ โดยนำสิ่งใหม่มาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ถ้าข้อมูลใหม่ที่รับเข้ามานั้นแตกต่างจากข้อมูลเดิมมากก็ไม่สามารถเข้าใจข้อมูลใหม่ได้หมด จึงต้องปรับข้อมูลก่อนรับเข้าไปในโครงสร้างทางความคิด ส่วนการปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) เป็นการปรับโครงสร้างที่มีอยู่แล้วภายในให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่โดยรับโครงสร้างทางความคิดให้เหมาะสมกับประสบการณ์ที่จะรับเข้าไป

เพียเจต์ได้แบ่งลำดับขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น 4 ขั้น คือ

1. ระยะการแก้ปัญหด้วยการกระทำ (Sensorimotor Stage) พัฒนาการขั้นนี้ เริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ปี เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส เด็กมักจะหยิบจับวัตถุ

การอุปมาอุปไมยและ ฯลฯ ในขั้นนี้ความถี่ความเข้าใจของ เด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถวิเคราะห์ส่วนงานระหว่างกลิ้งเนื้อและสายตา สามารถรู้ข่าวสารไม่หายไปจากโลก สามารถค้นคว้า เด็กที่เปลี่ยนไปตลอดจนสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาได้ เด็กในวัยนี้หือหาทำอะไรบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ เป็นการเลียนแบบพยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อสิ้นสุดระยะนี้ เด็กจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหา โดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ แต่ความสามารถในการคิดวางแผนของ เด็กยังอยู่ในที่ติดจำกัด

2. ระยะการแก้ปัญหาด้วยการรับรู้และยังไม่รู้จักใช้เหตุผล (Preoperational Stage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 2 - 7 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็น ขั้นย่อย ๆ อีก 2 ขั้นคือในช่วง 2 - 4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มจะมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่า มาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันได้ แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดเพราะเด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือ ยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่และมองไม่เห็นเหตุผลของคนอื่น ความคิดและเหตุผลของเด็กวัยนี้จึงไม่ค่อยถูกต้องกับหลักความเป็นจริง ในช่วงที่ 2 ของระยะนี้ อยู่ในช่วงอายุประมาณ 4 - 7 ปี เด็กจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของวัตถุ เริ่มมีการพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แต่ยังไม่แจ่มชัดรู้จักแบ่งพวกแบ่งชั้น แต่ยังคิดหรือตัดสินใจของการกระทำต่าง ๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอกเท่านั้น

3. ระยะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่เห็นรูปธรรม (Concrete Operational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 7 - 11 ปี เป็นระยะที่เด็กเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดีขึ้น เพราะเด็กเริ่มลดความคิดยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มนำเอาเหตุผลรอบ ๆ ตัวมาคิดประกอบในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เด็กวัยนี้สามารถคิดทวนกลับได้ นอกจากนี้ความสามารถในการจำของ เด็กในช่วงอายุนี้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดพวกได้อย่างสมบูรณ์สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

4. ระยะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่เป็นนามธรรม (Formal Operational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไป ขั้นนี้จะเป็นขั้นสุดท้ายของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก เพียเจต์ เชื่อว่าความคิดความเข้าใจของ เด็กในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่สมบูรณ์ที่สุด คือเด็กจะสามารถคิดได้แม้สิ่งนั้นจะไม่ปรากฏให้เห็น สามารถตั้งสมมติฐานและพิสูจน์ได้ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยมีการคิดก่อนแก้ปัญหานั้น ๆ สามารถเข้าใจสูตรหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดีพัฒนาการทางสติปัญญาของ

เด็กวัยนี้ จะเจริญเต็มทีเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่การตัดสินใจแก้ปัญหาอาจแตกต่างจากผู้ใหญ่อยู่บ้าง เพราะมีประสบการณ์น้อยกว่า (อรชา วราวิทย์. 2526 : 12 - 14)

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

ทฤษฎีพัฒนาการของบรูเนอร์มีส่วนคล้ายคลึงกับทฤษฎีของเพียเจต์ ซึ่งกล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการทำงานภายในอินทรีย์ (Organism) บรูเนอร์เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมว่ามีอิทธิพลต่อความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด

บรูเนอร์ ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. Enactive Stage ซึ่งเปรียบได้กับขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensori motor Stage) ของเพียเจต์เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำมากที่สุด

2. Iconic Stage เปรียบได้กับขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ซึ่งจะครอบคลุมขั้นก่อนเกิดสิ่งกึ่ง (Preconceptual Thought) และขั้นการคิดแบบนึกรู้เอง (Intuitive Thought) เด็กจะเกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้นโดยจะเกิดความคิดจากการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ อาจมีจินตนาการบ้างแต่ยังไม่สามารถคิดได้ลึกซึ้งเหมือนขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operation) ของเพียเจต์

3. Symbolic Stage เป็นขั้นพัฒนาการสูงสุดของบรูเนอร์เปรียบได้กับขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมของเพียเจต์ เด็กจะสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งของสามารถเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ซับซ้อนได้ (ประสพท อิศรปริดา. 2523 : 133 - 135) จะเห็นได้ว่า ทั้งเพียเจต์ และบรูเนอร์ให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมาก เพราะเป็นวัยที่พัฒนาการทางสติปัญญาเจริญสูงสุด การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม โดยให้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด จะช่วยกระตุ้นความคิดและพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กได้ดี

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหา

ซูซีฟ อ่อนโคสสูง (2522 : 121 - 123) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

1. ตัวเด็ก (Conditions in the Learner) ได้แก่ ระดับ ความรู้พื้นฐาน ลักษณะ การมี อายุ แรงจูงใจ และประสบการณ์ของผู้เรียน

2. สถานการณ์ที่เป็นปัญหา (Conditions in the Learner Situation) ถ้าปัญหาที่เป็นที่สนใจจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนหรือแก้ปัญหา ถ้ามีคำแนะนำจากครู สำหรับปัญหาที่ยาก ๆ จะทำให้มองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา หรือถ้าเป็นปัญหาที่ค่อนข้างมีวิธีการคล้ายคลึงกับปัญหาที่เคยเรียนรู้มาแล้ว ก็จะทำให้การแก้ปัญหานั้นง่ายขึ้น

3. การแก้ปัญหาเป็นหมู่ (Problem Solving in Group) คือ การให้เด็กมีโอกาสร่วมกันแก้ปัญหา มีการอภิปรายและถกเถียงกัน การแก้ปัญหาแบบนี้จะได้ผลดีต่อเมื่อ

- 3.1 สมาชิกของกลุ่มมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จ
- 3.2 สมาชิกแต่ละคนมีข้อมูลและความรู้ที่จะแก้ปัญหา
- 3.3 สมาชิกทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเท่ากัน
- 3.4 เป็นงานยาก สลับซับซ้อน
- 3.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2528 : 259 - 260) กล่าวถึงองค์ประกอบของการแก้ปัญหาว่าประกอบด้วย

1. ระดับความสามารถของเขาวินิจฉัย คือ ผู้ที่มีเขาวินิจฉัยสูงย่อมแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีเขาวินิจฉัยต่ำ
2. การเรียนรู้ ถ้าเด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจหลักการแก้ปัญหาอย่างแท้จริงแล้ว เมื่อประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันก็จะสามารถแก้ปัญหา ได้ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น
3. การรู้จักคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลโดยอาศัย
 - 3.1 ข้อเท็จจริงและความรู้จากประสบการณ์เดิม
 - 3.2 จุดมุ่งหมายในการคิดและการแก้ปัญหา
 - 3.3 ระยะเวลาในการคิดและการแก้ปัญหา

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหของเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะ ตัวเด็กซึ่งได้แก่ ระดับเขาวินิจฉัย ลักษณะอารมณ์ อายุ แรงจูงใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กเคยได้รับ นับเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมความสามารถในการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะทำให้เด็กจะมีทักษะในการแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้นด้วย

1. รูปแบบการแก้ปัญหา

เมื่อมีปัญหาคิดขึ้น มนุษย์เราก็มีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไป พินส์ พินนาคินทร์ (2520 : 73 - 74) ได้สรุปวิธีการแก้ปัญหามนุษย์ไว้ดังนี้

1. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการหาทางอธิบายเหตุผลของการกระทำให้สอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่โดยก็ใช้อ้อเท็จจริงมาช่วยเพียงบางส่วนและเป็นการหาทางอธิบายให้คนอื่นเห็นเหตุผลคล้ายตามความเห็นของตนเท่านั้น

2. การอ้างอิงที่มีอำนาจ (Appeal to Authority) เช่น ผู้รู้หรือดารา เอกสารต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นตรงกันเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้แก่เหตุผลที่อ้าง

3. การใช้เหตุผล (Use of Reason)

4. การหยั่งรู้เอง (Intuition) เป็นการแก้ปัญหาที่ผู้แก้มีข้อมูลไม่เพียงพอ จึงต้องใช้การหยั่งรู้เองเป็นเครื่องให้เหตุผล

5. การใช้สามัญสำนึก (Common Sense) เป็นการพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างสองสิ่งในรูปของเหตุและผลโดยไม่ได้พิจารณาให้แน่ชัดด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือการหาเหตุผลที่ดีพอ ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย

6. การคิดแบบ Reflective หรือวิธีการแก้ปัญหาคตามแบบวิทยาศาสตร์เป็น การคิดที่มีลักษณะต้นตัว พิจารณาด้วยความรอบคอบโดยมีลำดับขั้นตอนในการคิดดังนี้

6.1 การกำหนดปัญหาให้แน่ชัด (Recognition and Definition of Problem)

6.2 การตั้งสมมติฐาน (Formulation of Hypotheses)

6.3 การขยายสมมติฐานเพื่อนำไปสู่การทดลองหรือเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน นั้น (Elaboration of Logical Implication of Hypotheses)

6.4 การทดสอบสมมติฐาน (Testing Hypotheses)

6.5 การสรุปหรือการลงยุติ (Drawing Conclusion)

5. การแก้ปัญหของเด็กรปฐมวัย

จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหของเด็กรตั้งแต่แรกเกิด ถึง 2 ขวบ ว่าในระยะนี้เด็กจะแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูกและเมื่อเผชิญกับปัญหา

ใหม่ที่คล้ายคลึงกับปัญหาเดิม เด็กก็จะใช้การแก้ปัญหาแบบเดิมที่เคยใช้ได้ผลสำเร็จมาแล้ว เมื่อเด็กมีประสบการณ์มากขึ้นหรือได้มีโอกาสฝึกทักษะการแก้ปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ ก็จะช่วยให้เด็กเข้าใจปัญหาและสามารถแก้ปัญหาที่มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนได้ดีขึ้น

ความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กก็จะพัฒนาขึ้นตามอายุ หลังอายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้ความจำและจินตนาการในการแก้ปัญหา เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น เด็กจะเข้าใจสิ่งต่าง ได้ดีขึ้น และจะเริ่มใช้ความคิดรวบยอดในการหาเหตุผลรวมทั้งนำเอาประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาด้วย ในเด็กปฐมวัยจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญหลายประการ เช่น ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ระดับสติปัญญา การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนประสบการณ์ที่เด็กแต่ละคนได้รับ แต่เนื่องจากในวัยนี้เด็กมีประสบการณ์น้อย ความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กจึงจำกัดเพราะการที่จะแก้ปัญหาได้หรือไม่นั้น เด็กจะต้องเข้าใจปัญหาและมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาก็ต้องอาศัยความรู้ ความคิดและความเข้าใจสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ เด็กมีความสามารถในการคิดในเชิงวิเคราะห์น้อย จึงทำให้ไม่สามารถสรุปลักษณะ และคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัญหา มาตัดสินใจแก้ปัญหาได้ (สวัญ มุทธเมธา, 2523 : 198 - 199)

นอกจากนี้ สมาร์ท และรัสเซลล์ (สัจจรา ขาวสำอาง, 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Smart and Russell, n.d.) ยังชี้ให้เห็นถึงลักษณะการคิดของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เด็กยังไม่สามารถคิดถึงเรื่องอื่น ๆ ได้นอกจากเรื่องของตนเองหรือเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเท่านั้น
2. เด็กจะมีความเชื่อและยอมรับในสิ่งที่ เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม
3. เด็กยังไม่สามารถคิดหาเหตุผลและหาข้อสรุปในสิ่งที่มีความซับซ้อนหรือมีปัญหาหลาย ๆ ประการ ในเวลาเดียวกันได้
4. การคิดของเด็กส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับอิทธิพลจากสังคม เด็กจึงไม่ต้องการให้มีการตัดสินข้อสรุปของตนเอง

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหานั้น ครูควรให้ความสำคัญกับการให้เด็กได้ฝึกคิดบ่อย ๆ คิดอย่างมีเหตุผล โดยเริ่มจากประสบการณ์ในเรื่องชีวิตประจำวันของเด็กเอง เพื่อฝึกให้เด็กได้รู้จักหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะมาใช้ในการแก้ปัญหานั้น ๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

6. การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่สามารถส่งเสริมให้ด้วยการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับเด็ก จันทนา ภาคกงษ (2528 : 47 - 49) ได้เสนอแนวทาง ในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

1. การให้ความรักและความอบอุ่น สนองตอบความต้องการของเด็กอย่าง มีเหตุผล ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกปลอดภัย มีความสุข มีความเชื่อมั่นในตนเองและมองโลกในแง่ดี
2. การช่วยเหลือพึ่งพาตนเอง การส่งเสริมให้เด็กช่วยตนเองโดยเหมาะสมแก่วัย จะช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่น เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพ ของเด็กต่อไป
3. การซักถามของเด็กและการตอบคำถามของผู้ใหญ่ ควรให้ความสนใจและตอบ คำถามของเด็ก สนทนาทางด้านความจำ การคิดหาเหตุผล เพื่อให้เขาแสดงออกและฝึกการคิด เด็กปฐมวัยมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น และช่างซักช่างถาม ผู้ใหญ่ไม่ควรดุหรือแสดงความไม่พอใจ
4. การฝึกเป็นแผนผังสังเกต ควรจัดหาอุปกรณ์หรือสิ่งเร้าให้เด็กพิจารณาการ สังเกตโดยใช้ประสาทรับรู้ทุกด้าน การตั้งคำถามหรือชี้แนะ โดยผู้ใหญ่จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ และหาความจริงจากการสังเกต
5. การแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้เด็กเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจเรื่องใด เรื่องหนึ่งตามความพอใจ จะช่วยให้เด็กกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็น
6. การให้รางวัล ควรให้รางวัลเมื่อเด็กทำสิ่งที่ดีงามในโอกาสที่เหมาะสมแสดงความชื่นชม และกล่าวชมให้เด็กมีความมั่นใจว่าเข้าทำในสิ่งที่ดี น่าสนใจ จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและมีกำลังใจที่จะทำในสิ่งที่ดีงาม มีความคิดริเริ่ม
7. การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดของเด็ก บรรยากาศที่อิสระ ไม่เคร่งเครียด ช่วยให้เด็กรู้สึกสบายใจ ความรู้สึกที่ดีจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาทักษะ การคิดแก้ปัญหา

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็กนั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาบุคลิกภาพเด็กให้รู้จักพึ่งตนเองในการเรียนรู้ต่าง ๆ ฝึกการแสดง ความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผล ตลอดจนเป็นบุคลิกภาพเป็นคนช่างสังเกต นอกจากนี้ การจัดสภาพ

แวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดของเด็ก นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการคิด
แก้ปัญหาต่อไป

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา

งานวิจัยต่างประเทศ

โจน (Jones. 1986 : 3243A - 3244A) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยจำนวน 38 คน ที่ได้เล่นบทบาทสมมติกับเด็กที่ไม่ได้เล่น ผลการศึกษาพบว่า เด็กกลุ่มที่เล่นบทบาทสมมติมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่า เด็กที่ไม่ได้เล่นบทบาทสมมติ
เชคลี (Shaklee. 1986 : 2915A) ได้ศึกษาผลของการสอนเทคนิคการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มทดลองเข้า กลุ่มควบคุมเข้า และกลุ่มทดลองบ่าย กลุ่มควบคุมบ่าย กลุ่มทดลองได้รับการสอนการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ จำนวน 18 บทเรียน ๙ และ 30 นาที ในขณะที่กลุ่มควบคุมเรียนตามหลักสูตรปกติ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่า กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองบ่ายมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงที่สุด

จากงานวิจัยต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ร่วมกิจกรรมในการแสดงออกต่าง ๆ อย่างอิสระ นับว่าสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยในประเทศ

อรชา วราวิทย์ (2526 : 111) ได้ศึกษาการตัดสินใจแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย อายุ 4 - 6 ปี พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองที่เป็นไปได้และเหมาะสม และแก้ปัญหาโดยผู้อื่นช่วยที่เป็นไปได้และเหมาะสม เด็กที่มีอายุมากจะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองที่เป็นไปได้และเหมาะสม ส่วนเด็กที่มีอายุน้อยจะตัดสินใจแก้ปัญหา โดยใช้ผู้อื่นช่วยที่เป็นไปได้และเหมาะสม เด็กที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำและการศึกษาดำจะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองที่เป็นไปได้แต่ไม่เหมาะสม เด็กปฐมวัยต่างประเทศตัดสินใจแก้ปัญหาแต่ละสถานการณ์ของเด็กปฐมวัยกับรายได้ของผู้ปกครองสัมพันธ์กันมากที่สุด การศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองรองลงมา ส่วนอายุและเพศมีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ลดาวัลย์ กองช่าง (2530 : 59) ได้ศึกษาการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี โดยเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบชิ้นนำและแบบอิสระ ผลการทดลอง พบว่า เด็กที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบอิสระมีความสามารถในการแก้ปัญหสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบชิ้นนำ

อรุณี เหลืองหิรัญ (2533 : 77) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอคกับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอคมีความพร้อมทางภาษาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหของ เด็กปฐมวัยนั้น มีปัจจัยที่ส่งเสริมหลายประการ ได้แก่ ระดับสติปัญญา อายุ ตลอดจนประสบการณ์ที่เด็กแต่ละคนได้รับทั้งจากการอบรมเลี้ยงดู และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูที่โรงเรียน และนอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหของ เด็กปฐมวัยนั้น ครูควรให้ความสำคัญกับการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีอยู่ในตัวเด็กด้านต่าง ๆ ด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

สมิท (สัมพันธุ์ บุญเกิด. 2522 : 23; อ้างอิงมาจาก Smith. 1961 : 185) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การพึงพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง หรือการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีในบุคคลใด มากน้อยเพียงใดนั้นสามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้งระหว่างตนตามอัตภาพกับตนตามปณิธาน ถ้าความขัดแย้งเกิดขึ้นมากจะเป็นเหตุให้คนรู้สึกไม่มีค่า ไม่เหมาะสม และไม่พึงพอใจในตนเอง อันหมายถึงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่นใจ และชอบพึ่งผู้อื่นนอกจากนี้ ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง เด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง คือ มองเห็นและแน่ใจว่าตนเองมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความรับผิดชอบที่จะช่วยเหลือตนเองให้ประสบผลสำเร็จได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 242)

สุนัยรัตน์ ฤทธิธงชัยเลิศ (2530 : 13) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดหรือมโนคติที่บุคคลมีต่อตนเองคนที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง จะมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่า มีความภาคภูมิใจในความเป็นตัวของตัวเอง พึงพอใจและยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบเป็นตัวเอง มองเห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ และมีความสำคัญ

จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : 27) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ ที่เด็กรู้จัก รวมทั้งการมีโอกาสนพบกับความสำเร็จของเด็กด้วย

จากความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองที่กล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง บุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคล ที่มีความกล้าหาญในการตัดสินใจกระทำการใด ๆ กล้าที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ลังเลสงสัยในเรื่องที่ตัดสินใจกระทำนั้น ๆ นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลยังเป็นเครื่องบ่งชี้ประสิทธิภาพต่าง ๆ ในชีวิต ดังนั้น ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะเป็นบุคคลที่กล้าที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง มากกว่าที่จะคอยรับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

2. ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

เดโช สนวนานท์ (2510 : 127) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการขาดความเชื่อมั่นในตนเองว่า บุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ย่อมกระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยากเพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการไฝหาความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังและส่งเสริมให้กับเด็ก เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพที่ดี มองโลกในแง่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (สุชา จันท์เฒ่า, 2510 : 147) และสวนา พรพัฒน์กุล (2520 : 17) กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นสิ่งที่แสดงว่าบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความหมายต่อสังคม ถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้วก็จะไม่เฉยเมยต่อสภาวะการต่าง ๆ ในสังคมของตน แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการกระทำในทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความอยู่รอดของสังคม

✓ ความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ บุคคลยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าไรย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้น เมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองเขาจะรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่อยู่ใต้อาณัติของคนอื่น ทำให้ความยุ่งยากใจต่าง ๆ ลดลง ไปหรือหมดไป อันเป็นผลให้มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นหรือคำนิยมของผู้อื่นได้ด้วย ผู้ที่มีความเชื่อมั่น จึงมีลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Child Study Association of America, 1952 185 - 186)

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นบุคลิกภาพที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ในการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไป ตั้งแต่เด็กจนโตเป็นผู้ใหญ่ ความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า ประโยชน์ต่อส่วนร่วม ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ต้องอาศัยบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ้น อย่างไรก็ดี ในความเชื่อมั่นในตนเองนั้น ต้องเป็นความเชื่อมั่นในตนเองที่เป็นสัมมาทิฐิ คือเปิดใจยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นเสมอ

3. ลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

สมพงษ์ ตีรพัฒน์ (2517 : 24 - 25) ได้สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ไว้ดังนี้

1. กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน
3. จิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเขินยาก ภูมิใจในความคิดของตนเอง
4. กล้าตัดสินใจไม่ลังเล
5. ไม่วิตกกังวล
6. กล้าเผชิญต่อความจริง
7. มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่

ฉันทนา ภาคบงกช (2533 : 1) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า โดยทั่วไปจะมีความกล้าในการแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ มองโลกในแง่ดี และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และมีความรับผิดชอบในหน้าที่สูง

จากเอกสารดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นผู้ที่กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำอย่างมีเหตุผล จิตใจมั่นคง กล้าเผชิญความจริง มีความมั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามที่ต้องการ รวมทั้งมองโลกในแง่ดี มีความรับผิดชอบและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

4. ทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน

อีริคสัน มีความเห็นว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมและแต่ละขั้นจะมีช่วงวิกฤตสำหรับที่จะพัฒนาการเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะในชีวิต ถ้าในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปด้วยดีมีลักษณะทางบวกมากกว่าทางลบ พัฒนาการทางบุคลิกภาพก็จะเป็นไปในทางดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมสามารถเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจได้ ในทางตรงกันข้ามในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปในทางลบมากกว่า ผู้นั้นจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัว และ อีริคสัน ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่แต่ละขั้นมีต่อกันโดยพัฒนาการในขั้นหลังจะได้รับอิทธิพลจากขั้นก่อนนั้น สำหรับเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการอยู่ระหว่างขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 4 จึงขอล่าวเฉพาะพัฒนาการทั้ง 4 ขั้น ดังนี้

1. ความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (0 - 1 ปี)

วัยนี้เป็นวัยที่เด็กยังช่วยตนเองไม่ได้ ยังต้องคอยพึ่งพาผู้อื่น โดยเฉพาะแม่พ่อ ดังนั้นขั้นนี้เป็นขั้นที่เด็กพัฒนาความไว้วางใจ เชื่อใจ ความไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น ประสบการณ์ในช่วงนี้เป็นพื้นฐานในการพัฒนา "ความไว้วางใจ" ในวัยต่อมา ซึ่งสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงคือ สัมพันธภาพระหว่างพ่อ แม่ ลูก ถ้าในช่วงนี้ความต้องการของเด็กได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมประกอบกับความรักใคร่ผูกพันที่เป็นไปอย่างอบอุ่น ย่อมทำให้เด็กคิดว่าโลกนี้ปลอดภัย โลกนี้น่าอยู่ สามารถที่จะไว้วางใจผู้อื่นได้ในทางตรงข้ามถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ไม่มีความคงเส้นคงวา เด็กจะคิดว่าโลกนี้เต็มไปด้วยอันตรายไม่น่าอยู่ มีความหวาดระแวง ซึ่งจะพัฒนาความไม่ไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นต่อไป

อีริคสัน กล่าวว่า "พัฒนาการของความไว้วางใจจะเป็นรากฐานของความเป็นตัวของตัวเอง"

2. ความเป็นตัวของตัวเอง - ความไม่มั่นใจในตนเอง (2 - 3 ปี)

ถ้าเด็กได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กทำได้ตามความสามารถและวิธีการของเด็กแต่ละคนแล้ว ก็จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองรู้สึก

ตนเองเป็นผู้มีความสามารถ เป็นตัวของตัวเอง ทั้งตนเองและนาตนเองได้ ตลอดจนการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่นว่า เขาสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง ถ้าพ่อแม่ไม่มีความอดทน ไม่ให้อิสรภาพเด็กหรือทำสิ่งต่าง ๆ แทนเด็กเสียหมด เด็กจะเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความสามารถของตนในการจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. ความคิดริเริ่ม - ความรู้สึกผิด (4 - 5 ปี)

เด็กมีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ภาษา ซึ่งจะ ไปสนับสนุนขึ้นความเป็นตัวของตัวเอง ในแง่ของการดำเนินการวางแผนและริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กได้รับอิสระในการที่จะคิดทำกิจกรรมต่าง ๆ และถ้าพ่อแม่หรือครูมีเวลาให้กับเด็กในการตอบคำถาม ไม่ดุหรือตักเตือนเพราะเมื่อราคารู้สึกยอมจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะค้นคว้าศึกษาสำรวจ อันตรายสำหรับขั้นนี้คือ ความรู้สึกผิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ เด็กรู้สึกว่าผู้ใหญ่เข้มงวด ไม่ได้รับโอกาสในการซักถามสิ่งที่สนใจ อยากรู้การกระทำของตนเป็นสิ่งที่ก่อความ ทำให้ผู้ใหญ่รำคาญใจ หุตสิ่งใดก็เป็นเรื่องไร้สาระเด็กจะรู้สึกผิดในการที่จะคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กจะรู้สึกว่าตนมีเจตนาผิด

4. ความขยันหมั่นเพียร - ความรู้สึกต่ำต้อย (6 - 11 ปี)

เป็นวัยเด็กที่มีความต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยการพยายามคิดทำคิดผลิตสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะ ไปช่วยพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ถ้าเด็กได้รับการกระตุ้นให้ทำสิ่งต่าง ๆ ให้กำลังใจในการทำจนสำเร็จ และได้รับความชื่นชมในความพยายามของเด็ก จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายาม แต่ถ้าเด็กทำสิ่งใดขึ้นมาแล้ว ผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเห็นว่าน่าเบื่อเด็กจะพัฒนาความรู้สึกต่ำต้อย อันตรายสำหรับการพัฒนาของเด็กในขั้นนี้ คือ ความรู้สึกต่ำต้อยช่วยตนเองไม่ได้ (พรณี ช.เจนจิต, 2528 : 68 - 70)

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าพัฒนาการในช่วงวัยต้นของชีวิต มีความสำคัญอย่างยิ่ง การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมรอบตัวเด็ก ได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม และมีแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก นั้นย่อมทำให้เด็กมีโอกาสที่จะพัฒนา และสร้างรูปแบบพฤติกรรมที่ดีงามขึ้นเป็นบุคลิกภาพของตนเองต่อไปในอนาคต ดังนั้น สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญ ในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้เจริญเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมของสังคมได้ต่อไป

5. ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

พรอยด์ (ศรีวรรณ มากชู. 2521 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Freud. 1965 26 - 29) ได้เน้นถึงความสำคัญของการปลุกฝังบุคลิกภาพในวัยเด็กเล็กมากที่สุด โดยกล่าวว่า ในช่วง 1 - 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงที่สำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการกระทำตัวอย่างให้แก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเด็ก ๆ จะเลียนแบบบิดามารดา และผู้ที่ใกล้ชิด นอกจากนั้น การที่เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเองได้ก็ต่อเมื่อได้รับความรัก ความสนใจจากพ่อแม่ ได้รับการส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็นและมีอิสระในการตัดสินใจ ส่วนเด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองนั้น ก็มีสาเหตุมาจากถูกพ่อแม่ควบคุมให้ปฏิบัติตามอยู่ในขอบเขตที่พ่อแม่เห็นชอบ ทำให้เด็กขาดอิสระที่จะคิดหรือตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อพบกับปัญหาที่ไม่เคยฝึกการแก้ปัญหามาก่อน (สมาลี วงศ์ปลูกแก้ว. 2526 : 19)

เด็กปฐมวัยกำลังสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว อยากรู้ อยากเห็น ชอบทำตามและเลียนแบบมีความคิดริเริ่ม ถ้าสิ่งแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ทำให้เด็กมีความสุข เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มองโลกในแง่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522 : 7 - 8)

ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก จะเกิดขึ้นได้อย่างอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บุคคลผู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กคือ พ่อ แม่ ครู และบุคคลที่เด็กรู้จัก บุคคลเหล่านี้ผู้ที่มีส่วนในการสร้างประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางบ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2524 : 38 - 40)

ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย นอกจากสถาบันครอบครัว จะมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูให้ความรักและความอบอุ่น รวมทั้งให้โอกาสเด็กกระทำสิ่งต่าง ๆ แล้วสถาบันการศึกษาเป็นอีกสถาบันหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญในการจัดบรรยากาศและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก โดยให้ความรัก ความอบอุ่น ความเป็นกันเองและให้ความเป็นมิตร รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างเต็มที่ ยอมรับเป็นความสามารถของเด็กแต่ละคนโดยไม่เปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยต่างประเทศ

ชอร์แบน (Shoban, 1950 : 148) ศึกษาพบว่า บิดามารดา ที่เข้มงวดกับบุตร จะทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง และจากงานวิจัยของ แรดเก (Radke, 1964 : 396) พบว่า บุตรจากครอบครัวที่พ่อแม่ยอมรับจะมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือกับเพื่อนฝูงไว้ใจในตนเอง และมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสอดคล้องกับ เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge, 1965 80 - 249) ที่ได้อ้างถึงการศึกษาของ สเตอร์ทเธอร์ (Storther) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ซึ่งพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนา ความคิดเรื่องการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

นอกจากนี้จากผลงานวิจัยของ โบว์แมน และแมทธิว (ประคินันท์ อูปรนัย, 2524 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Bowman and Mathews, 1960) และของแมกซ์เวลล์ (Maxwell, 1960) ได้สรุปผลตรงกันว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนคือ การที่เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2519 : 51 - 53) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแสดงตัว ความสามารถในการแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพฯ และจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า คนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวความสามารถในการแสดงออกมาจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ส่วนคนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวน้อย (เก็บตัว) จะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ และคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีความภูมิใจในตนเองสูง ส่วนคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ จะมีความภูมิใจในตนเองต่ำ

สุรเกียรติ์ ลิ้มเจริญ (2523 : 50 - 52) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นของนักเรียนชั้น ป.6 ในโรงเรียนเขตกรุงเทพฯ พบว่า ระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อมั่นในตนเอง

จากผลงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตของคนเรา โดยเฉพาะบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองนั้น จะเกื้อบักจัยส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จทั้งด้านส่วนตัว และสังคมส่วนรวม ทั้งความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถส่งเสริมให้เกิดกับเด็กได้ โดยการ จัดสภาพแวดล้อมทั้งทางบ้านและโรงเรียนที่เหมาะสมกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปศึกษา

1. ความสำคัญและการแสดงออกทางศิลปะของเด็ก

ความสำคัญของศิลปศึกษา นั้น จากทรรศนะความคิดเห็นของนักวิชาการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้กล่าวถึงความสำคัญของศิลปศึกษาที่มีต่อผู้เรียนหรือสังคม ทั้งความสำคัญหรือจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนศิลปศึกษาย่อมส่งผลไปถึงกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยกำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาที่เหมาะสมด้วยเช่นกัน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความสำคัญของศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาไม่ว่าจะเป็น ศิวา จาเนียวโรธิน (2521 : ไม่มีเลขหน้า) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529 : 87) วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 17) ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประวันปัจจนึก (2520 : 1 - 2) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ศิลปศึกษามีความสำคัญต่อเด็กและสังคม เพราะศิลปศึกษาช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรู้คู่ความงาม มีจิตใจที่ละเอียดอ่อนประณีตมีความยืดหยุ่นทางความคิด สามารถพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำ มีสุนทรีย์มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งให้เด็กรู้จักแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ ตั้งแต่เยาว์วัยและไปอย่างต่อเนื่องแล้ว การกระทำสิ่งใดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำกับช่วยปลูกฝังพฤติกรรมนี้ให้กับเด็ก พฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์นี้ ถ้าอยู่ติดตัวเด็กย่อมก่อให้เกิดการกล้าคิดการกระทำอันเป็นแนวทางบุกเบิกความก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีทั้งปวง นอกจากนี้ศิลปศึกษาช่วยกล่อมกล่าให้เกิดรักในวิถีชีวิตที่เรียบง่ายซึ่งทั้งหมด ที่กล่าวมา นับว่าเป็นคุณลักษณะนิสัยที่ดีที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองและสังคมประเทศชาติ

เมื่อพิจารณาความสำคัญของศิลปศึกษาจากจุดมุ่งหมายหลักสูตร พบว่า ทางหลักสูตรมุ่งเน้นทักษะทางศิลปะมากกว่าพัฒนาคุณลักษณะนิสัยของเด็ก คือ สอนศิลปะความงาม (Artistic Maturity) แต่บางหลักสูตรจะมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยของเด็กมากกว่าทักษะทางศิลปะคือ

สอนศิลปะ เพื่อพัฒนาการรู้คิดในชีวิตของเด็ก (Cognitive Maturity) จุดมุ่งหมายที่เน้นทักษะทางศิลปะนั้น เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการสังเกตรูปร่าง รูปทรง สี เน้นการรับรู้ และความจำ ผูกทักษะในการใช้มือเปล่าหรือมีเกลียวเส้นภาพจากของจริง สำหรับหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายเน้นที่การพัฒนาลักษณะนิสัยนั้น จะใช้เนื้อหา กิจกรรมทางศิลปะช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความประณีต รักความงาม รู้จักประเมินค่า เป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในสิ่งที่ทำ รู้คิด มีความฉลาดชอบทำงานเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการทำงาน ประหยัดรู้ออม กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนา ศิลปิน ผู้คนหลายอารมณ์ส่งเสริมความเจริญด้านจิตใจและอารมณ์ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2527 : 79 - 141)

จากความเห็นของนักการศึกษา ที่ได้กล่าวถึง ความสำคัญทางศิลปศึกษา พอสรุปได้ว่า ศิลปศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า ช่วยพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อันได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น มีจิตใจกล้าหาญ และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง วัฒนธรรม ความเจริญงอกงามทางความคิดและสติปัญญาของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย

2. สิ่งที่เด็กได้รับจากการแสดงออกทางศิลปะ

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 225 - 227) ได้กล่าวถึง สิ่งที่เด็กได้รับจากการแสดงออกทางศิลปะ คือ

1. . ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางด้านความรู้ การมองดูและการเห็นของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกลึกซึ้งบ่อยครั้งที่เรามองดูไป เบื้องหน้าแต่ภาวะของจิตใจมิได้พุ่งตรงไปสู่สิ่งนั้น ก็อาจจะไม่เกิดการมองเห็น หรือภาพที่ได้รับอาจจะเป็นภาพที่เลื่อนลางไป นอกจากนั้นแต่ละคนก็มองเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวยังมีข้อแตกต่างกันทางด้านการเห็นภาพ แตกต่างกันทางด้านการรับรู้ และแตกต่างกันทางด้านความรู้สึกนึกคิดอีกด้วยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอยู่กับประสิทธิภาพในการดูของแต่ละคน ทั้งในแง่การจดจำประสบการณ์ และการวิเคราะห์การมองเห็นนั้น

2. ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางการคิด สำหรับศิลปะของเด็กแล้ว เราเชื่ออย่างหนึ่งว่า กิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการคิดได้ ในขณะที่เด็กสร้างสรรค์ศิลปะนั้น เขาจะจัดระบบความคิดอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในอันที่จะควบคุมการแสดงออกให้เป็นไปอย่างที่เขาคิดคำนึง เด็กส่วนใหญ่เมื่อเขาเขียนภาพสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขาจะสร้างสรรค์สัญลักษณ์โดยแปลความรูปรูปร่างออกมาหลากหลายชนิด และเกือบจะไม่ซ้ำกันในแต่ละครั้ง จากข้อสังเกตนี้เราจะพบว่า เด็กมีมุมมองความคิดหลายต่อหลายมุมสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภาพเขียนหรืองานศิลปะของเด็กจึงเปลี่ยนไปตามแง่มุมความคิดต่าง ๆ นั้น ซึ่งความคิดทั้งหมดย่อมมีความหมายสำหรับเขา การคิดและการมีความหมายสำหรับเขาจึงเป็นวิถีทางการเรียนรู้ทางหนึ่ง ด้วยประสบการณ์เช่นนี้ย่อมเป็นผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการคิดทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลงานศิลปะ และเกี่ยวโยงไปถึงสิ่งต่าง ๆ

3. ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของคนเราจะยังคงมีอยู่ในทุกตัวคนและตลอดไป การที่เด็กเติบโตขึ้นมานั้น เขาควรจะต้องรับรู้และทำความเข้าใจกับอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลที่อยู่รอบตัว มิใช่ยอมรับและทำความเข้าใจเฉพาะอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเท่านั้น เพื่อที่เด็กจะได้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี

สิ่งที่ทำได้ดีที่สุดสำหรับทางด้านศิลปะก็คือ เปิดโอกาสและสนับสนุนให้เด็กแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก และให้เด็กได้เผชิญความจริงกับอารมณ์ ความรู้สึกรอบด้านการเผชิญกับอารมณ์ความรู้สึกในแง่นี้ ย่อมเสนอออกมาในรูปของผลงานศิลปะ และสำหรับผลงานศิลปะและสำหรับผลงานศิลปะเราจะพบว่า ผลงานของเด็กแต่ละชิ้นได้เสนออารมณ์ความรู้สึกในแง่ต่าง ๆ กันทั้งอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว ของบุคคลอื่น ของชุมชน และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยสัญลักษณ์รูปทรง น้ำหนัก บริเวณว่าง พื้นผิว ปริมาตร ร้อยเรียงสีหรือพู่กัน

3. การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 31) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมศิลปะระดับปฐมวัยว่า การสนับสนุนหรือเสนอกิจกรรมศิลปะให้เด็กสร้างสรรค์นั้น ครูควรจะต้องมีเป้าหมายหรือความเชื่อมั่นเกี่ยวกับผลงานศิลปะของเด็กไว้ในใจว่า

1. เขาจะต้องเป็นผู้ริเริ่ม
2. เขาจะต้องเป็นผู้นำทางความคิด

3. เขาจะต้องเป็นผู้มีจินตนาการกว้างขวาง

4. เขาจะต้องเป็นผู้มีมือสรีรภาพ

5. เขาจะต้องเป็นผู้กระตือรือร้นในการรับรู้

และวิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 249 - 251) ได้กล่าวถึงเนื้อหาและกิจกรรม

ศิลปะสำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปีไว้ดังนี้

1. การปูพื้นฐานให้เด็กมองเห็นความสวยงามทางศิลปะ

1.1 ฝึกสังเกตรูปทรงรอบ ๆ ตัว

1.2 ให้เด็กสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ที่มีรูปร่างเหมือนกัน แตกต่างกันและ

คล้ายคลึงกัน

1.3 ให้เด็กช่วยกันจัดแจกัน

1.4 เด็กช่วยกันจัดดอกไม้ให้สวยงาม

1.5 เด็กและครูช่วยกันจัดหาสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปมาตกแต่งห้อง

1.6 เด็กและครูช่วยกันสะสมภาพต่าง ๆ ที่มีรูปร่างและเส้นที่สวยงาม

เพื่อใช้ตกแต่งห้อง หรือเพื่อไว้ให้เด็กดูตามใจชอบ

1.7 ให้เด็กมีโอกาสไปชมการแสดงภาพเขียน หรือสิ่งประดิษฐ์ของ

เด็กวัยต่าง ๆ บ้าง ถ้าสามารถทำได้

2. การวาดภาพระบายสี

2.1 ให้เด็กวาดภาพโดยเสรี ด้วยดินสอสี สีเทียน หรือดินสอขาว แล้วให้

เล่าเรื่องราวจากภาพที่เขียน

2.2 ให้ป้ายสีด้วยตัวผู้ทักบนกระดาษโดยเสรี แล้วเล่าเรื่องราวจากภาพ

ที่เขียน

2.3 ให้เด็กใช้สีเทียนระบายลงบนกระดาษ โดยใช้ปลายหรือข้างสีเทียน

แล้วให้เล่าเรื่องราวจากภาพ

2.4 ให้เด็กทดลองใช้ข้างของสีเทียนเขียนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นหมุนเป็น

วงกลมลากเป็นแถวยาว หรือซิกแซก

2.5 ให้ระบายสีตามรูปทรงที่กำหนดให้

2.6 ให้วาดภาพระบายสีตามความคิดคำนึงของเด็ก แล้วให้เด็กบอก

ความหมายของภาพนั้น ๆ

2.7 พาเด็กออกไปศึกษานอกสถานที่ แล้วกลับมาเขียนภาพตามที่พบเห็น
และประทับใจ

3. การทดลองเกี่ยวกับสี

3.1 ให้ละเลงสีหลาย ๆ สี ด้วยส่วนต่าง ๆ ของช่วงแขน
3.2 ให้ละเลงสีหลาย ๆ สี เป็นภาพโดยอิสระ แล้วให้เด็กบอกความหมาย
ของภาพนั้น ๆ

3.3 ให้ละเลงสีหลาย ๆ สี เป็นภาพที่ครูกำหนด

3.4 ให้หยดสีโปสเตอร์หรือสีฝุ่นลงบนกระดาษเปียก

3.5 ให้เด็กเป่าสีบนกระดาษ

3.6 ให้เด็กทดลองผสมสีหลาย ๆ สี แล้วสังเกตการผสมผสานกันของสี

3.7 ให้ใช้สีย้อมผ้า สีต่างทับทิม ระบายบนกระดาษเปียก

3.8 ให้ใช้ลูกแก้วหรือสีโปสเตอร์ที่หยดบนกระดาษที่อยู่ในถาด เอียงถาด
ไปมาให้ลูกแก้วกลิ้งผ่านสี และผ่านแผ่นกระดาษ

4. การพิมพ์

4.1 ให้เด็กพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของช่วงแขน

4.2 ให้เด็กพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ

4.3 ให้เด็กพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์ที่สุรุ่ย

4.4 ให้เด็กพิมพ์ภาพด้วยทรายแล้วระบายสี

4.5 ให้เด็กใช้กระดาษวางข้อนิ้วสุดที่มีลายนิ้ว แล้วใช้ดินสอคาหรือดินสอสี

5. การปั้น

5.1 ให้เด็กเล่นดินน้ำมัน ดินเหนียว หรือแป้ง

5.2 ให้เด็กปั้นแป้งท่ายางง่าย ๆ เช่น ขนมหิวลอย ขนมหิวเค็ม ฯลฯ

5.3 ให้ปั้นตามใจชอบเป็นรูปสัตว์ คน หรือสิ่งของเครื่องใช้

5.4 ให้เล่นก่อทราย

5.5 ให้ปั้นรูปทรงต่าง ๆ แล้วนำมาต่อกัน

5.6 ให้ปั้นตามเรื่องราว หรือนิทานที่ครูเล่า หรือเด็กแต่งเอง

6. การพับ จิก ตัด ปะ

- 6.1 ให้จิกหรือตัดกระดาษตามคำสั่งครู
- 6.2 ให้เด็กตัดหรือจิกกระดาษ และปะลงบนกระดาษอีกแผ่นหนึ่ง อาจจัดให้เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้ หรือตามความคิดของเด็กเอง
- 6.3 ให้เด็กพับหรือม้วนกระดาษที่ตัดเป็นแถบยาว ๆ เป็นวงกลมหรือรูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ แล้วนำรูปทรงต่าง ๆ มาประดิษฐ์เป็นรูปสัตว์ ดอกไม้ และอื่น ๆ ตามใจชอบ
- 6.4 ให้พับผ้าเช็ดหน้า ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ ตามใจชอบ หรือตามแบบอย่าง

7. การประดิษฐ์

- 7.1 เด็กประดิษฐ์ภาพและเครื่องห้อยแขวนจากวัสดุต่าง ๆ
 - 7.2 ให้ประดิษฐ์ของเล่นและของใช้ต่าง ๆ จากวัสดุ
 - 7.3 ให้ร้อยดอกไม้ ลูกบิด หรือวัสดุต่าง ๆ กันธูป กำมะพร้าว ลวดเชือก หรือด้าย
 - 7.4 ให้เย็บหรือร้อยตามรอยปรุของรูปภาพ ผ้าเนื้อหยาบ หรือกระสอบ
- ด้วยเข็มใหญ่ ๆ ปลายทู่ ๆ
- 7.5 ให้ใช้กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว สาหร่ายประดิษฐ์ของเล่น
- ครูจึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมศิลปะให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระตามความสามารถ และความสนใจ คอยให้คำปรึกษา พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมในผลงานเพื่อให้เด็กมีกำลังใจ และมั่นใจที่จะสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น

4. ศิลปะกับการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัย

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 63 - 68) ได้อธิบายว่า ศิลปะช่วยให้เกิดพัฒนาการด้านอื่น ๆ ดังนี้

1. ศิลปะพัฒนาพฤติกรรมในการทำงาน เด็กจะเกิดความคล่องตัวในการคิดและการแสดงออก ความชำนาญในการสร้างสรรค์หรือสมรรถภาพในการแสดงออกนี้เป็นสิ่งท้าทายให้เด็กเกิดความกระหายในการทำงานศิลปะต่อไปอีก

2. ศิลปะพัฒนาบุคลิกภาพ การเรียนโดยให้ลงมือปฏิบัติทำให้เกิดความเคยชิน
ที่จะกลายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ทำให้เด็กรักการทำงานและขยันหมั่นเพียร

3. ศิลปะพัฒนาพลังของการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด
จินตนาการและการสร้างสรรค์

4. ศิลปะพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสำเร็จของการทำงานศิลปะทำให้เด็ก
เกิดความภาคภูมิใจ เมื่อบุคคลได้พบกับความสำเร็จอยู่เสมอจะทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจในการ
ทำงานของตนมากขึ้น

5. ศิลปะพัฒนาให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น การสร้างสรรค์จึงเป็น
การลองผิดลองถูก และแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลาจนกว่างานจะเสร็จ

6. ศิลปะพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่เกื้อกูลเพื่อแผ้วถ่อกัน มีการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นปรึกษาหารือ และหาข้อสรุปร่วมกัน

พรมารินทร์ สุทธจิตตะ (2529 : 24) กล่าวว่า กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็ก
เกิดการเรียนรู้ได้ดีคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ
ใจความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ทั้งยังให้ช่วยให้นักเรียนมี
และสามัคคีกัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิด
จินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิดและ
การกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ และยังสามารถนำไปสู่การเรียนรู้แบบต่อเนื่อง

ลูก้า (Luka, 1968 : 44 - 45) ได้สรุปว่า ศิลปะไม่เพียงแต่เป็นแบบฝึกหัด
ทางความคิดสร้างสรรค์เท่านั้น ในหลักสูตรที่สมบูรณ์จะต้องมีวิชาศิลปะเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย
เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่ถูกต้องมีคุณค่า ในตัวเอง มีความสัมพันธ์กับทุกวิชา จึงเปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลาง
กลางวิชาของหลักสูตร

จากที่กล่าวมานี้ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ ศิลปะกับการส่งเสริมเด็กปฐมวัยว่า
การให้โอกาสแก่เด็กได้แสดงออกทางความคิด ด้วยกิจกรรมศิลปะ นอกจากจะช่วยให้เกิดผลดี
ต่อเด็กด้านต่าง ๆ แล้ว โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเห็นได้ว่า ศิลปะช่วยเสริมคุณลักษณะสำคัญ
ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสติปัญญา อันได้แก่ เด็กจะเป็นผู้มีเหตุผล รู้จักสังเกต กล้าตัดสินใจ
ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเชื่อมั่น และนอกจากนี้ศิลปะของ
เด็กยังเปรียบเสมือนเครื่องมือสื่อสารที่ทำให้ผู้ใหญ่ ได้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็ก และความ
ต้องการของเด็ก ได้มากยิ่งขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : 80) ได้ศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแตกต่างกันพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระ มีระดับคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 องค์ประกอบคือ ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดละออและความคิดคล่องตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบครูชี้แนะ

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระ มีระดับคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแบบครูชี้แนะ

อารี เกษมรติ (2533 : 87) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มกับเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอมเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มกับเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอมเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอมเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาความคิดให้กับเด็ก สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และที่สำคัญ

การส่งเสริมให้ได้ฝึกคิดก่อนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยการใช้คำถามยอมนเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางคิด และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาให้แก่เด็กปฐมวัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม

ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้น คำถามเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่ง

1. ความมุ่งหมายของการใช้คำถาม

การใช้คำถามสำหรับครูผู้สอนเด็กในระดับชั้นที่ต่างกัน ระดับของการถามและความมุ่งหมายย่อมแตกต่างกันไป ประดิษฐ์ อปรนัย (2529 : 1 - 3) ได้เสนอแนวคิดสำหรับครูปฐมวัยว่า การใช้คำถาม ควรมีจุดมุ่งหมาย คือ

1. การใช้คำถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้

- 1.1 เป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน
- 1.2 เป็นคำถามที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่าง

ทั่วถึง

1.3 เป็นคำถามที่ทำให้ครูรู้ความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์เดิมของเด็กจนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนอย่างเหมาะสม

1.4 เป็นคำถามที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักหาคำตอบหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.5 เป็นคำถามที่ช่วยให้ครูทราบความคิดเห็นของนักเรียนได้อย่าง

เหมาะสม

1.6 เป็นคำถามที่ช่วยให้ครูสามารถประเมินความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนและประเมินผลการเรียนการสอนได้

2. การใช้คำถามช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการเด็ก คำถามที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา

3. การใช้คำถามช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาของเด็ก ในการใช้คำถาม ถ้าครูใช้คำถามที่เหมาะสม ครูเข้าใจปัญหาของเด็ก เพราะคำถามจะช่วยให้ครูรู้จักนิสัยส่วนตัว ความรู้ สักนึกคิด เกี่ยวกับตนเองความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ประวัติส่วนตัว และภูมิหลัง รวมถึงปัญหาที่เคยเกิดขึ้น กำลังเกิดอยู่และที่กำลังจะเกิดขึ้น

เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการใช้คำถามนั้น พอสรุปได้ คือ คำถามจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดที่เป็นเหตุผลมากยิ่งขึ้น และการนำคำถามเพื่อใช้ในการกระตุ้นให้เด็กสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ นับเป็นเรื่องที่ครูและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กต่อไป

2. การจำแนกประเภทของคำถาม

เอลเลน และคนอื่น ๆ (ซูซีฟ ก้อนโคสูง, 2520 : 14 - 15 ; อ้างอิงมาจาก Allen and others. n.d.) ได้จำแนกประเภทของคำถามไว้ดังนี้

1. คำถามที่ใช้บ่อย ๆ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบจากการจำกัดหรือการอธิบาย โดยการใช้ประสาทสัมผัส แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 การถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง มักจะประกอบด้วยคำว่า "ใคร" "อะไร" "เมื่อไร" และ "ที่ไหน"

1.2 การถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่มากกว่าการถามข้อเท็จจริงแต่การตอบยังอาศัยความจำเป็นหลัก และอาศัยความสามารถในทางเหตุผลหรือความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่จำได้ประกอบกัน จึงตอบคำถามได้

2. คำถามที่ต้องการให้ค้นพบ โดยใช้คำถามและคำตอบก่อน ๆ เป็นแนวทางในการถามที่เริ่มด้วยครูให้เด็กตอบคำถาม แล้วครูใช้คำตอบของเด็กเป็นแนวในการถามเพื่อให้เด็กตอบหรือทำใจในสิ่งที่ครูต้องการ

3. คำถามที่ขึ้นสอง คือ คำถามที่ให้เด็กคิดเป็นนามธรรม โดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือคำอธิบาย แล้วนำไปสรุปหาความสัมพันธ์ ความหมาย เปรียบเทียบ อ้างอิงและเหตุผลเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง ลักษณะของคำถามประเภทนี้ คือ

3.1 ถามเพื่อให้ประเมินผล เป็นคำถามที่ต้องการให้ตัดสินเพื่อเลือกให้หรือให้คุณค่าเป็นเกณฑ์

3.2 ถามเพื่อให้อ้างอิงถึง เป็นการถามให้อุปมาอุปไมย คือถามให้สรุปหรือค้นพบกฎเกณฑ์ การรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงหลาย ๆ อย่าง และถามให้อนุมาน คือ ถามให้นำกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีไปอธิบาย เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ

3.3 ถามให้เปรียบเทียบ เป็นการถามให้เด็กยกความแตกต่าง ความคล้ายคลึง ความสัมพันธ์ และความขัดแย้งของความคิดหรือ สิ่งของต่าง ๆ

3.4 ถามให้แก้ปัญหา เป็นการถามให้เด็กใช้ความรู้เดิมที่เคยเรียนมาแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่เขาประสบ

3.5 ถามให้เหตุและผล เป็นคำถามที่ให้เด็กหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ บุคคล วัตถุ ความคิด ว่าอะไรเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

4. คำถามอเนกนัย เป็นการถามความคิดริเริ่ม เป็นคำถามแบบเปิด เด็กที่มีอิสระเต็มที่ในการคิดและตอบ

3. คำถามเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา

การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเครื่องมือสำคัญที่จะใช้กระตุ้นกระบวนการคิดของเด็ก จนสามารถหาเหตุผลที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา นั่นก็คือ "คำถาม" เพราะคำถามเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่งที่ครูจำเป็นต้องใช้ โดยธรรมชาติแล้วเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวด้วยการซักถาม คำถามของเด็กเป็นสิ่งที่แสดงถึงความคิดและเหตุผลของเด็กได้เป็นอย่างดี ดังที่ เพียเจท์ (Piaget, 1929 : 47) ได้ศึกษาการพัฒนารวมของมนุษย์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของการใช้สมอง การใช้ความคิดและได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า เด็กยิ่งรู้มากก็ยิ่งถามมาก ส่วนเด็กที่ไม่รู้อะไรเลยก็ไม่ทราบว่าจะถามอะไร ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กเป็นคนที่ย่างคิดและช่างสงสัยจึงเป็นสิ่งที่น่ากระทำได้ตั้งแต่เด็ก การปลูกฝังวิธีการคิดเพื่อให้บุคคลรู้จักคิดและแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้องควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ โดยจัดสิ่งแวดล้อมที่ท้าทายและยั่วยุให้เด็กคิดและใช้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ แซนเดอร์ส (Sanders, 1966 : 1) ที่กล่าวว่า คำถามเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการใช้สมรรถภาพทางความคิดได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นการจะฝึกฝนให้เด็กเป็นผู้มีทักษะในการคิดและแก้ปัญหาอย่างมีระบบนั้น วิธีหนึ่งที่ครูทั่วไปสามารถทำได้ก็คือการเลือกใช้คำถามที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความคิดในการหาคำตอบนั่นเอง (อัจฉรา สุวรรณนิคย์, 2528 : 2 - 3)

คำถามอีกลักษณะหนึ่งที่ครูสามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหา ให้แก่เด็กได้แก่ คำถามที่มุ่งให้เด็กใช้ความคิดโดยนำเอาความรู้ และประสบการณ์เดิม มาเป็นพื้นฐานในการคิดและตอบคำถาม ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้เด็กตอบโดยใช้ความคิดเห็นส่วนตัวมากที่สุด เป็นคำถามที่ไม่กำหนดแนวทางคำตอบว่า ต้องเป็นอย่างไรจึงไม่มี

คำตอบที่ถูกหรือผิดชัดเจน คำถามลักษณะนี้มีประโยชน์ในการใช้เป็นจุดเริ่มต้นให้เด็กมีแนวความคิดที่กว้างขวาง นอกเหนือจากการคิดเพื่อข้อเท็จจริง ลักษณะของคำถามประเภทนี้ได้แก่ การถามให้อธิบาย เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง และสรุป ซึ่งเป็นคำถามที่เด็กต้องตอบโดยใช้ความคิดในระดับที่สูงกว่าการถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง การทบทวนความรู้ และการให้ความหมายของคำ ซึ่ง บั๊งอร์ ทรงวรวิทย์ (2519 : 4) ได้กล่าวถึงแนวโน้มของคำถามประเภทนี้ไว้ดังนี้

1. การคาดคะเน เป็นการสมมติเหตุการณ์ ซึ่งอาจเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ และคำตอบย่อมเป็นไปได้หลายทาง เช่น "ถ้าไม่มีดวงอาทิตย์ เราจะทำอะไร"
2. การวางแผน เป็นคำถามที่ต้องการให้เด็กเสนอแนวคิด วางโครงการหรือแผนงานอาจประมวลข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ ผสมกับความคิดของตนเอง เช่น "ทำอะไรจึงจะกำจัดยุงให้หมดไปได้"
3. การวิจารณ์ คือ คำถามที่ต้องการให้เด็กแสดงความคิดเห็นในด้านเหมาะสม ข้อดีข้อเสีย ซึ่งเป็นการอภิปรายอย่างกว้างขวาง เช่น "เธอคิดว่ารถยนต์มีส่วนดี ส่วนเสียอย่างไรบ้าง"
4. การประเมินค่า คือ คำถามเพื่อให้เกิดการวินิจฉัยโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ เช่น "เธอชอบสัตว์เลี้ยงชนิดใดมากที่สุด เพราะเหตุใด"

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ควรเน้นการใช้คำถามเพื่อฝึกทักษะการคิดของเด็กและส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ของเด็กเทียบเคียงกับสภาพปัญหาที่พบ และหาคำตอบได้ในแนวที่กว้างกว่าการจำเนื้อหาที่เรียนมาตอบ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

4. ลักษณะของคำถามที่ดี

การใช้คำถามที่ดีและเหมาะสมจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ลักษณะของคำถามที่เหมาะสมจะนำมาใช้เพื่อกระตุ้นความคิดและเกิดการเรียนรู้ได้ดีนั้นควรเป็นคำถามที่มีลักษณะดังนี้

1. เป็นคำถามที่ตอบหลายคนและตอบได้หลายอย่าง
2. เป็นคำถามที่มุ่งเหตุผลตามความเป็นจริง
3. เป็นคำถามที่เด็กสามารถแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกได้อย่างเสรี

4. เป็นคำถามที่มีการวางแผนมาอย่างดี มีลำดับขั้น ผู้ตอบไม่สับสนและสามารถติดตามไปทีละขั้น
5. เป็นคำถามที่ให้เวลาแก่ผู้ตอบ
6. เป็นคำถามที่เร้าใจให้ตอบเพราะมีการให้แรงเสริม (ศิริกาญจน์ โกสมภ์, 2521 : 15)

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า ลักษณะคำถามที่ดี นอกจากจะต้องเป็นคำถามที่ชัดเจน เข้าใจง่าย มีอิสระในการคิดแล้ว ควรเป็นคำถาม ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยพบเห็น มามีส่วนในการตอบคำถามนั้นได้ด้วย เพื่อเป็นการฝึกขบวนการคิดที่เป็นระบบยิ่งขึ้น

5. เทคนิคการใช้คำถาม

การใช้คำถามเพื่อฝึกให้เด็กคิดนั้น ครูจำเป็นต้องศึกษาลักษณะของคำถาม วิธีการใช้คำถามให้เข้าใจแจ่มแจ้งและฝึกหัดตั้งคำถามบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ จึงจะทำให้เด็กสนใจในคำถาม ซึ่งจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของบทเรียน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520 : 66 - 68) ได้กล่าวถึงเทคนิคการใช้คำถามของครูไว้ดังนี้

1. ทอระยะคำถาม หลังจากตั้งคำถามแล้วครูควรหยุดหรือทอระยะก่อนจะเรียกเด็กตอบ
2. กระตุ้นให้เด็กมีโอกาสตอบคำถามได้หลายคน
3. บัณฑิตความรู้เมื่อเด็กตอบคำถามไม่ได้หรือไม่สมบูรณ์ ครูควรบ่งชี้จนกว่าเด็กจะเข้าใจและตอบคำถามได้หรือบอกให้เด็กคิดไว้แล้วค่อยย้อนกลับมาถามใหม่
4. การใช้ประสบการณ์เดิมของเด็กมาตอบคำถามเพื่อช่วยให้เด็กได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่ตนเรียนกับประสบการณ์เดิม
5. อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กตอบคำถามได้ดีขึ้น
6. ไม่ควรซ้ำคำถามของครูเอง
7. ไม่ควรย้อนคำถามของเด็ก

เลียวนาร์ด และคนอื่น ๆ (Leonard and others. 1972 : 94 - 95) ได้เสนอแนะวิธีการใช้คำถามไว้ดังนี้

1. ถามคำถามแล้วจึงเรียกให้ตอบ จึงจะทำให้เด็กทุกคนเพิ่มความสนใจในคำถามมากขึ้น
2. ถ้าเป็นคำถามที่ต้องใช้ความคิด ควรเว้นระยะให้โอกาสเด็กคิดก่อนตอบแล้วจึงให้การเสริมแรง
3. หลังจากใช้คำถามบ่อย ๆ แล้ว ควรเรียกให้เด็กคนใดคนหนึ่งสรุปแนวคิดที่ได้
4. ให้เด็กมีโอกาสตอบคำถามโดยทั่วถึงกัน
5. พยายามชักจูงเด็กที่เงียบ เงย ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม
6. ไม่ทำลายความรู้สึกของเด็กที่สมัครใจตอบและให้การเสริมแรงผู้ที่มีความ

พยายาม

7. ไม่ถามเรียงตัว
8. พยายามอย่าซ้ำคำถาม
9. สอนให้เด็กรับฟังแง่คิดที่ได้จากคนอื่นเมื่อตนเองตอบคำถามก็ลืมไปแล้ว
10. ครูควรพิจารณาคำถามขณะที่ทำการถามเพื่อให้หน้าข้อบกพร่องไปปรับปรุงวิธีการใช้คำถามในคราวต่อไป

การนำเทคนิคที่กล่าวมาแล้วไปใช้ในการเรียนการสอน ครูจะต้องปรับเทคนิคเหล่านั้นให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน สถานการณ์และเนื้อหาของบทเรียน จึงจะทำให้การใช้คำถามมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1970 ไฮแมน (Hyman) ได้สรุปรายงานการวิจัยของ กาเลเกอร์ (Gallagher) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำถามในการเรียนการสอนไว้ดังนี้ ครูใช้คำถามประเภทความจำประมาณ 60% คำถามประเภทที่ศทางเดียว หรือรวมความคิดประมาณ 30% คำถามประเภทประเมินค่า 6% และคำถามประเภทหลายทิศทาง หรือ ขยายความคิดประมาณ 4% ไฮแมน ได้สรุปว่า ไม่ว่าวิธีสอนจะเป็นวิธีใด ก็เป็นที่ประจักษ์แน่ชัดว่าครูมีขีดจำกัดในการใช้คำถามอยู่เฉพาะสองชนิดแรก และเขาได้ให้ข้อเสนอแนะว่าถ้าครูต้องการให้นักเรียนได้พัฒนาสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ที่มียุ่ก็ควรจะถามคำถามหลายระดับ โดยเฉพาะคำถามประเภท

ขยายความคิด จะทำให้เด็กพัฒนาความคิดได้มาก และครูจะต้องถามคำถามประเภทที่น้อย ๆ จนปรากฏแน่ชัดว่า เด็กได้ตอบคำถามตามความคิดของตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

สุชาดา สุธำพันธ์ (2532 : 42) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกาฬบุรีจำนวน 72 คน ที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามหลายระดับกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามหลายระดับมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

พัชรินทร์ จ้อยจุมพจน์ (2533 : 64) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนวัดเขาคปรก เขตภาษีเจริญซึ่งได้รับการสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครูมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครูมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบ มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครูไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครูมีส่วนร่วมในการหาคำตอบ

วยุภา จิตรสิงห์ (2534 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ครูใช้คำถาม เชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการใช้คำถามดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย เป็นเรื่องที่ครูส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเลือกจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กที่มีบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองที่ต่างกัน ทั้งนี้การเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดและตอบคำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ หลังจากการฟังเรื่องที่ครูนำมาเล่า แล้วจึงถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นงานศิลปะซึ่งความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กจะได้รับการพัฒนา ได้มากหรือน้อยนั้น ปัจจัยส่งเสริมที่นอกจากลักษณะการจัดกิจกรรมแล้ว ความเชื่อมั่น

ในตนเองของเด็กถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถดังกล่าวด้วยเช่นกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการจัดกิจกรรม บุคลิกภาพของเด็ก และความสามารถในการแก้ปัญหา ดังสมมติฐานต่อไปนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน มีอิทธิพลต่อกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
2. ^{Soal} เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ละระดับ เมื่อทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาคำถามต่างกัน
3. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แต่ละรูปแบบ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาคำถามต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. แบบแผนการทดลอง
6. การดำเนินการทดลอง
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนอนุบาลลพบุรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สังกัดงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวน 273 คน

การเลือกประชากรมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยวิธีจับฉลาก ซึ่งไม่จำกัดในเรื่องอาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางบ้าน ระดับสติปัญญา และประสบการณ์ของเด็ก
2. เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเน้นในเรื่องของการเตรียมความพร้อมให้เด็ก
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และยินดีให้ความร่วมมือ
4. ครูผู้สอนผ่านการอบรมครูผู้สอนในระดับปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนอนุบาลพบูรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เนื่องจากโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละ ผู้วิจัยจึงจับฉลากห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มา 4 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 7 ห้อง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของ อารี เกษมรติ (2533) ไปทดสอบเด็กนักเรียนในข้อ 1 จำนวน 120 คน
3. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนมาหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ และจัดกลุ่มคะแนนตามเปอร์เซ็นต์ไทล์ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1 กลุ่มที่มีค่า P 25 คือกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ระดับสูง จำนวน 30 คน
 - 3.2 กลุ่มที่มีค่า P 25 คือกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ระดับต่ำ จำนวน 30 คน
4. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลากนักเรียนจากข้อ 3.1 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน และข้อ 3.2 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน แล้วใช้วิธีจับฉลาก เพื่อเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
3. แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ อารี เกษมรติ (2533)
4. แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยของ สุชาดา สุทธาพันธ์ (2532)
5. คำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1.1 ศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยจากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 2 ปีการศึกษา 2534 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 เขียนแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 32 แผน โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล ซึ่งการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจ และเป็นการนำความคิดเชิงการแก้ปัญหา จินตนาการของนักเรียน ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้ เพลง เกม และคำถามในเนื้อหาประจักษ์หน่วย

ขั้นกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิด ความสามารถออกมาเป็นผลงานของตน

ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่านคือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เตชะคุปต์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายนิเทศก์ฝึกสอน ฝึกงาน และวิจัย โรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

อาจารย์มาณวิภา ผลพริ้งห์ อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบในข้อ 1.3

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปทดลองสอนกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ที่นำในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ให้สมบูรณ์ตรวจสอบ

1.6 จัดทำต้นฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ มีขั้นตอนในการสร้างแบบเดียวกับวิธีดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจ และเป็นการนำความคิด เชิงการแก้ปัญหา จินตนาการ ของนักเรียน โดยในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเล่าเรื่องจากภาพ

ขั้นกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิด ความสามารถ ออกมาเป็นผลงานของตนเอง

ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

2.1 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 32 แผน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประสบการณ์ทางการสอน เป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายนิเทศก์ ผีกสอน ผีกงาน และวิจัย โรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

อาจารย์มาณวิภา ผลพิรุณห์ อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.2 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ไปทดลองสอนกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลา อุปกรณ์ และการใช้ภาษา จำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์

2.4 จัดทำต้นฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

3. แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ อารี เกษมรติ (2533) ซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความเชื่อมั่นในตนเอง สูง - ต่ำ และได้แบ่งพฤติกรรมที่แสดงความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กออกเป็น 4 ลักษณะ และมีจำนวน 20 ข้อ

3.1 การกล้าแสดงออก ได้แก่ การกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงความสามารถของตนเองออกมา และกล้ายอมรับผิด

3.2 การพึ่งตนเอง ได้แก่ สามารถช่วยตนเอง และทำอะไรได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครคอยช่วยเหลือ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

3.3 การเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่ การมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่มีเหตุผล มีความพอใจในการกระทำของตน พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง

3.4 การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น รู้จักช่วยเหลือ และร่วมมือกับหมู่คณะ และการยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ โดยผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกลุ่มประชากรในระยะก่อนการทดลอง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าว

4. แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของ สุชาดา สุธาทันธ์ 2532) ซึ่งเป็นคำถามที่เป็นสถานการณ์ปัญหา ซึ่งเด็กพบเห็นในชีวิตประจำวัน จำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1 ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ทันที คือปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขทันทีในช่วงเวลานั้น เช่น ปัญหาจากความเจ็บ ความหิว ความกลัว เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ

4.2 ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น แต่ไม่จำเป็นต้องรีบแก้ไขทันที เช่น ปัญหาจากความอยากได้ ความชอบ เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ

4.3 ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือการกระทำของตนเองหรือผู้อื่น โดยมีผลเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันโดยตรง จำนวน 5 ข้อ

4.4 ปัญหาของผู้อื่น คือปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือกระทำของผู้อื่น โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวเองเลย แต่เด็กเห็นเหตุการณ์ หรืออยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย จำนวน 5 ข้อ

5. คำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถาม

5.2 สร้างคำถามเพื่อใช้ถามนักเรียนหลังการฟังเรื่องที่ครูเล่า เป็นคำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ ได้แก่ คำถามที่ใช้คำว่า "ถ้า...นักเรียนจะทำอย่างไร" "เพราะอะไร" "อย่างไร"

5.3 นำคำถามแบบเชื่อมโยงประสบการณ์ไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อความเหมาะสมด้านสำนวน ภาษาที่ใช้และแนวการตอบของเด็กว่าเด็กตอบโดยใช้ความรู้ที่ได้จากเนื้อหาในเรื่องที่ครุ่นแล้ว และตอบโดยใช้ประสบการณ์จริงหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
(R)E	T ₁ E	X	T ₂ E
(R)C	T ₁ C	~	T ₂ C

ความหมายของสัญลักษณ์

- X แทน การจัดกระทำ (Treatment) หมายถึง การจัดกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์ ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
- ~ แทน การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- R แทน การสุ่ม
- T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง
- T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 รวมเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน ๆ ละ 30 นาที รวม 32 ครั้ง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลองเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาข้อละไม่เกิน 1 นาที ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงเวลาที่ใช้ในการทดลอง

วัน	08.30 - 10.00 น.	10.00 - 11.30 น.
วันจันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
วันอังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

2. คาเนินการทดลอง ผู้วิจัยคาเนินการทดลองทีละกลุ่ม ซึ่งทั้งส่องกลุ่มจะใช้กิจกรรมที่เหมือนกันตามแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพที่สัมพันธ์กับหน่วย และถามคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ได้แก่ คำถามที่ใช้คำว่า "ถ้า...เด็กจะทำอย่างไร" "เพราะอะไร" "อย่างไร" <u>ขั้นกิจกรรม</u> เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างน้อย 1 กิจกรรม <u>ขั้นสรุป</u> เด็กเล่าผลงานที่ทาเพื่อให้ครูจดบันทึก	<u>ขั้นนำ</u> เด็กทุกคนได้ทำกิจกรรม เช่น ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองประกอบท่าทางตบมือ ฯลฯ ร่วมกัน <u>ขั้นกิจกรรม</u> เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อย่างน้อย 1 กิจกรรม <u>ขั้นสรุป</u> เด็กเล่าผลงานที่ทา เพื่อให้ครูจดบันทึก

ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้น จะจัดกิจกรรมให้ทั้งกลุ่ม ทาครั้งละ 1 กิจกรรม โดยหมุนเวียนกิจกรรมใหม่เข้ามาแทนกิจกรรมเดิม ครั้งละ 1 กิจกรรม จนครบ รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในสัปดาห์ที่ 1

สัปดาห์ ของ การทดลอง	วันที่ ของ การทดลอง	กิจกรรม
1	1	ปั้นดินน้ำมัน ปั้นผี การฉีกปะกระดาษ
	2	การพับสี การฉีกปะกระดาษ การพับสี
	3	การฉีกปะกระดาษ การพับสี การร้อยเชือก
	4	การพับสี การร้อยเชือก การเป่าสี

ในการทดลองครั้งนี้ จะใช้เวลาในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประมาณ 30 นาที
โดยให้แต่ละกลุ่มสลับเวลาการทำกิจกรรมจนสิ้นสุดการทดลอง ดังตาราง 4

ตาราง 4 ใช้เวลาในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สัปดาห์	วัน	09.30 - 10.00 น.	10.00 - 10.30 น.
1	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
2	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

ฯลฯ

หมายเหตุ ทั้งสองกลุ่มสลับเวลาในการจัดกิจกรรมดังกล่าว จนครบ 8 สัปดาห์

3. เมื่อดำเนินการทดลองไปแล้ว 8 สัปดาห์ นำนแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาชุดเดิม ทดสอบกับเด็กทั้ง 2 กลุ่ม โดยดำเนินการแบบเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

3.1 บันทึกคำตอบของเด็กแต่ละสถานการณ์ลงในตารางบันทึกคำตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ตรวจให้คะแนนการตอบคำถามในสถานการณ์ปัญหาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

2 คะแนน แทน การแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หมายถึง การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นช่วยได้อย่างเหมาะสม

1 คะแนน แทน การแก้ปัญหาได้แต่ไม่เหมาะสม หมายถึง การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นช่วยแต่ไม่เหมาะสม

0 คะแนน แทน การแก้ปัญหาไม่ได้ หมายถึง แก้ปัญหาที่แสดงความรู้สึก
 อึดอัด คับข้องใจ ทุกข์ใจ หรือร้องไห้ และปฏิเสธ
 การตอบ เช่น ตอบว่าไม่รู้หรือไม่ยอมพูด

3.3 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปทำวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - PC ซึ่งทำ
 การวิเคราะห์สถิติ ต่อไปนี้

1. ค่าเฉลี่ย
2. ค่าความแปรปรวนของคะแนน
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบ 2 ทาง (Two - Way ANCOVA

(Dayton, 1970 : 326 - 333)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
A	แทน	รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
A1	แทน	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
A2	แทน	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
B	แทน	ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง
B1	แทน	ความเชื่อมั่นในตนเองสูง
B2	แทน	ความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง
2. การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

3. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

4. สรุปผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (เมื่อนำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนการทดลอง มาปรับแก้คะแนนหลังการทดลอง)

การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

รูปแบบการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์	ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัย	N	$\bar{X}$	S.D
กลุ่มทดลอง	สูง	15	28.5333	3.1366
	ต่ำ	15	22.0667	5.2436
	รวม	30	25.3000	5.3701
กลุ่มควบคุม	สูง	15	27.5333	3.5830
	ต่ำ	15	24.1333	3.7710
	รวม	30	25.8333	4.0093

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 บ่งชี้ว่าก่อนการทดลอง เด็กปฐมวัยทั้ง
 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับเดียวกัน มีคะแนนความสามารถ
 ในการแก้ปัญหาโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 28.5333$ และ 27.5333 , 22.0667 และ
 24.1333 ตามลำดับ) และมีการกระจายของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา ในกลุ่ม
 ทดลองและกลุ่มควบคุมใกล้เคียงกัน แต่เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง ใน
 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีพื้นฐานคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่า เด็กปฐมวัย
 ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับการออกแบบแผน
 การวิจัยที่จะใช้การวิเคราะห์ แบบ ANCOVA

การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปทัที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

รูปแบบการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์	ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัย	N	$\bar{X}$	S.D
กลุ่มทดลอง	สูง	15	32.6667	3.4572
	ต่ำ	15	33.2667	4.3665
	รวม	30	32.9667	3.8817
กลุ่มควบคุม	สูง	15	30.8667	4.7789
	ต่ำ	15	28.4667	4.0332
	รวม	30	29.6667	4.5131

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 ปรากฏว่าหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา โดยเฉลี่ย เท่ากับ 32.6667 และ 30.8667 ตามลำดับ และเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา โดยเฉลี่ย เท่ากับ 33.2667 และ 28.4667 ตามลำดับ แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง-ต่ำ ในกลุ่มทดลอง มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา โดยเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ ที่มี ระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองมาเปรียบเทียบกันด้วยการสังเคราะห์ความ แปรปรวน ปรากฏผลดังแสดง ในตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับ ความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ	1	163.350	163.350	9.318	.003
ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง	1	12.150	12.150	0.693	.409
ปฏิสัมพันธ์ (ระหว่างรูปแบบการจัด กิจกรรมศิลปะและระดับความ เชื่อมั่นในตนเอง)	1	33.750	33.750	1.925	.171
ความคลาดเคลื่อน	56	981.733	17.531		
รวม	59	1190.983	20.186		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 ปรากฏผลดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ปฐมวัยมีอิทธิพลร่วมกันต่อ คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน หลังจากได้รับการจัด กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ แล้ว มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน

2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบที่จัดให้เด็กปฐมวัย ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ส่งผลให้คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .003 แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติแล้ว มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ละระดับ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างกัน

3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างกัน มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในแต่ละรูปแบบแล้ว มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม ที่เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ที่มีระดับ ความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน โดยนำคะแนนก่อนการทดลอง มาปรับแก้คะแนนหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์โดยใช้ Two - Way - ANCOVA ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 สรุปผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความ เชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (เมื่อนำคะแนนความสามารถในการ แก้ปัญหาก่อนการทดลอง มาปรับแก้คะแนนหลังการทดลอง)

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
การทดลอง	1	242.30	242.30	18.02	.000
ค่าคงที่	1	440.35	440.35	32.75	.000
1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ (A)	1	190.96	190.96	14.20	.000
1.1 A ที่ B ₁	1	238.00	238.00	17.77	.000
1.2 A ที่ B ₂	1	10.65	10.65	.77	.389
2. ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง (B)	1	29.31	29.31	2.18	.146
1.1 B ที่ A ₁	1	46.98	46.98	3.60	.068
1.2 B ที่ A ₂	1	.03	.03	.00	.963
ปฏิสัมพันธ์	1	76.01	76.01	5.65	.021
ความคลาดเคลื่อน	1	739.43	13.44		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 ปรากฏผลดังนี้

1. คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน (B) ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ (A1) และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (A2) มีความสัมพันธ์กับคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น การนำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนการทดลอง มาเป็นตัวแก้คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลอง ใช้ได้ตามข้อตกลงของการวิเคราะห์แบบ Two - Way-ANCOVA

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีอิทธิพลร่วมกันต่อคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .021 (เมื่อนำคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนการทดลองมาปรับแก้คะแนนหลังการทดลอง) แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ (A1) และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (A2) มีความสามารถในการแก้ปัญหแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติที่ให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหา

เนื่องจากไม่สามารถพิจารณาผลหลัก (Main Effect) ของรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (A) และระดับความเชื่อมั่นในตนเอง (B) ของเด็กปฐมวัยได้ แต่สามารถพิจารณาผลย่อย (Simple Effect) ในแต่ละกลุ่มย่อยได้ดังนี้

3. ระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย (B)

3.1 เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ (B1) หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในกลุ่มทดลอง (A1) และกลุ่มควบคุม (A2) แล้ว มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ (กลุ่มทดลอง) และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (กลุ่มควบคุม) มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กล่าวว่าเด็กปฐมวัย

ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ละระดับ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างกัน

3.2 เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง (B2) หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในกลุ่มทดลอง (A1) และกลุ่มควบคุม (A2) มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาที่ปรับแก้แล้วแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ (กลุ่มทดลอง) และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (กลุ่มควบคุม) มีความสามารถในการแก้ปัญหาใกล้เคียงกัน

4. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (A)

4.1 เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน (B1, B2) หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ (A1) มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกันได้ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ (กลุ่มทดลอง) มีความสามารถในการแก้ปัญหาใกล้เคียงกัน

4.2 เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน (B1, B2) หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (A2) มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกันได้ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (กลุ่มควบคุม) มีความสามารถในการแก้ปัญหาใกล้เคียงกัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์กับระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
2. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ละระดับ เมื่อทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาดังกัน
3. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาดังกัน

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนอนุบาลลพบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเตรียมความพร้อม จำนวน 273 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนอนุบาลลพบุรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผ่านการทำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ของ อารีย์ เกษมรติ (2533) แล้ว ผู้วิจัยนำคะแนนมาหาค่าเบอร์เซ็นไทล์ และจัดกลุ่มคะแนนตามเบอร์เซ็นไทล์ออกเป็น 2 กลุ่มคือ เบอร์เซ็นไทล์ที่ 75 - 100 หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง และเบอร์เซ็นไทล์ที่ 0 - 25 หมายถึงเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายจากเด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง (มีเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง - ต่ำ อย่างละ 15 คน) และกลุ่มควบคุม (มีเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง - ต่ำ อย่างละ 15 คน) โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับเด็กทั้งสองกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปฏิต ตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 32 แผน
3. แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ อารีย์ เกษมรติ (2533)
4. แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของ สุชาดา สุทธาพิเล (2532)

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองดังนี้

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาไปทดสอบกับเด็กปฐมวัยทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 20 ข้อ
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ ให้กับเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง และจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติให้กับเด็กปฐมวัยในกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ใช้เวลาในการทดลอง 32 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 4 วัน รวม 8 สัปดาห์
3. หลังจากเสร็จการทดลองแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา ไปทดสอบกับเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 20 ข้อ
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหของเด็ก ปัญหาที่มีระดับความเชื่อมโยงในตนเองต่างกัน โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมโยงในตนเองต่างกัน โดยใช้ Two - Way - ANCOVA

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมโยงในตนเองสูง-ต่ำ มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .021 ($p = .05$)
- ✓ 2. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมโยงในตนเองต่ำ เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ($p = .01$)

3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .021 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 นั่นคือ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ แก่เด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เนื่องจาก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้และศักยภาพทางความคิดของเด็ก ซึ่ง วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 225 - 227) กล่าวว่า ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะนั้น เด็กจะจัดระบบความคิดได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการคิด โดยผ่านกระบวนการทางศิลปะและสามารถกระตุ้นให้เด็กโยงความเกิดไปยังสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของเด็ก

อันึงการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ควรจัดให้เหมาะสมกับวัย และเป็นกิจกรรมที่ได้ลงมือกระทำด้วยตนเองอย่างอิสระ

นอกจากนี้การใช้คำถามเสริมความคิดแก่เด็ก จะช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีลักษณะเป็นคำถามหลายระดับ หรือคำถามอเนกนัย ทำให้เด็กสามารถนำประสบการณ์ในชีวิตมาตอบหรือแก้ปัญหาได้อย่างอิสระ อีกทั้งคำถามที่ใช้มีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับเด็กอายุ 5 - 6 ปี ซึ่งผลการใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไฮแมน ที่พบว่า คำถามหลายระดับสามารถช่วยพัฒนาสติปัญญาเด็กได้ดี (Hyman. 1970 : 232)

จึงเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามที่เชื่อมโยง
ประสบการณ์มีส่วนส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย นั้นมีส่วน
ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่มีระดับความ
เชื่อมั่นในตนเองต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกัน ตามที่ นีพอร์ แจ็งเอี่ยม
(2519 : 51 - 53) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีการแสดงออก ความ
ภาคภูมิใจในใจตนเองและบุคลิกภาพที่ดีกว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ เพราะการที่เด็ก
จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด เรื่องหนึ่งได้นั้น นอกจากความสามารถทางความคิดที่เด็กมีอยู่แล้ว
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นด้วย และในการ
ศึกษาค้นคว้านี้ มีข้อสังเกตว่าศักยภาพทางความคิดของเด็ก จะถูกนำมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เมื่อครูใช้
คำถามที่ส่งเสริมสติปัญญา ซึ่งในขณะถาม - ตอบ การยอมรับความคิดเห็นที่ครูมีต่อเด็ก
ช่วยสร้างความรู้สึที่ดีระหว่างครูและเด็กช่วยให้เด็กเกิดความสบายใจ คลายกังวล เชื่อมั่น
ปลอดภัย ตลอดจนภาคภูมิใจในความสามารถของตนที่ครูและเพื่อนในกลุ่มยอมรับ จึงทำให้เด็ก
สามารถนำความสามารถทางความคิดที่มีอยู่จริง ออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้สร้างความรู้สึที่ดีระหว่างครูและเด็ก ด้วยการยอมรับ
ความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและทั่วถึง ให้แรงเสริม
ด้วยคำชมเชย ตลอดจนให้เพื่อนร่วมกลุ่มยอมรับในความสามารถ จนทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจ
ในตนเอง พึงพอใจในการร่วมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มาโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ
การศึกษาระดับก่อนวัยเรียน ที่ว่า เด็กควรจะได้มีเสรีภาพในการคิด การแสดงออก และยึดเด็ก
เป็นศูนย์กลาง โดยให้เด็กเป็นผู้ร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด (กรณี ศุภรัตน์, 2532 : 3 - 4)
นอกจากนี้ การที่เด็กได้มีโอกาสฝึกคิดอยู่เสมอ จะเป็นการช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยเป็นคน
กล้าคิด กล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งการเรียนรู้ ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike)
ในกฎข้อแห่งการฝึกหัดที่ว่า มนุษย์จะเรียนรู้ได้โดยการกระทำ หรือได้ใช้อยู่เสมอ (ประสาธ
อัครปรีดา, 2523 : 71)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่าความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ได้รับอิทธิพลร่วมมาจากรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามที่เชื่อมโยง
ประสบการณ์ที่เอื้อต่อการส่งเสริมศักยภาพทางความคิดของเด็กปฐมวัย และระดับความเชื่อมั่น

ในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งครูผู้สอนมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง กล้าแสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระและยอมรับในความสามารถของเด็ก

2. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ หลังจากได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแต่ละระดับ เมื่อทำกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ช่วยให้ได้มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำที่ได้รับ การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติทั้งนี้ เป็นเพราะ กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด การแก้ปัญหา และช่วยเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กด้วย ซึ่ง Schweinhert (1988 : 19) กล่าวถึงคุณลักษณะของกิจกรรมศิลปะว่า : เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กได้เป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระ เด็กได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง และคำถามที่นำมาใช้ในการสืบเสาะหาคำถามปลายเปิดที่ช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิดได้อย่างอิสระซึ่ง เชิดศักดิ์ นิเวสสินธ์ (2530 : 29) ได้กล่าวว่า การใช้คำถามของครูที่มีคุณภาพมาฝึกให้เด็กคิด มีความสำคัญมากกว่าที่เด็กจำเนื้อหาตอบหรือแก้ปัญหาซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาทางด้านสติปัญญาได้ดีขึ้น และคำถามที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นคำถามที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน คำถามระดับสูงหรือคำถามเอนกนัย คือเด็กสามารถนำประสบการณ์ในชีวิตจริงมาตอบหรือแก้ปัญหาได้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา สุทธาพันธ์ (2532 : 49) ที่กล่าวว่า การฝึกฝนทักษะ การตอบคำถามหลายระดับ ช่วยให้ได้มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามแนวทางการส่งเสริม การคิดแก้ปัญหา ที่ฉันทนา ภาคบังกช (2528 : 47 - 49) สรุปไว้ว่า การส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัยคือ การใช้คำถาม การให้ความสนใจในการแสดงทางความคิดของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดและตัดสินใจได้อย่างอิสระ คำชมเชยที่ครูผู้สอนให้แก่เด็กตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่เคร่งเครียด ช่วยให้เกิดความสบายใจ มีความรู้สึกที่ดีในการร่วมกิจกรรม จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา

ทักษะในการคิดแก้ปัญหาของเด็กในชั้นต่อไป โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าในช่วงแรกของการทดลอง เด็กจะมีความลังเลในการตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น วิตกกังวลกลัวผิด ซึ่ง ละม้ายมาศ ศรีศักดิ์ (2510 : 98) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของเด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จะไม่กล้าแสดงออกทั้งความคิด และการกระทำทั้ง ๆ ที่เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำมีศักยภาพทางความคิดเพียงแต่ไม่กล้าที่จะแสดงออก ดังที่อภิปรายไว้ในข้อที่ 1 ซึ่งในขณะที่ผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ในช่วงชั้นแรกกิจกรรมที่มีการใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดกับเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำด้วยท่าทีในการยอมรับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ ให้คำชมเชยโดยสม่ำเสมอทั้งนี้เห็น เพราะคำถามที่ใช้ เด็กสามารถนำประสบการณ์เดิมที่เด็กเคยพบเห็นในชีวิตจริงมาตอบได้อย่างหลากหลาย ไม่มีคำตอบที่ผิด - ถูกชัดเจน บรรยายภาคในการถาม - ตอบ จึงช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ภรณ์ คุรุตะนะ (2526 : 7) ที่ว่า โดยธรรมชาติเด็กจะสนใจพูดถึงเรื่องราว หรือประสบการณ์ที่เด็กเคยได้รับมาแล้ว แต่บรรยายภาคในการยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กจะเกิดขึ้นได้เอามาก หากการนำคำถามมาใช้กับเด็กมีลักษณะของคำตอบที่มีข้อจำกัดผิด-ถูกชัดเจน ซึ่งเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ย่อมมีโอกาสนี้จะได้รับการยอมรับการแสดงความคิดเห็นน้อยกว่า ดังนั้นเมื่อใดที่ครูผู้สอนนำคำถามที่มีลักษณะเปิดโอกาสให้เด็กคิดอย่างอิสระ คือนำประสบการณ์เดิมของเด็มาตอบได้โดยหลากหลาย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและครูจะเกิดขึ้นเองภายในกระบวนการใช้คำถามนั้น ซึ่งเริ่มจากความรู้สึกที่ดีต่อตนเองของเด็ก ความรู้สึกดังกล่าวมีความหมายต่อเด็กในลักษณะที่เด็กจะเกิดแรงกระตุ้นภายในให้อยากใช้ความคิดในการตอบคำถามได้ดี แต่ในทางตรงข้ามหากการนำคำถามที่ยึดเนื้อหา มาใช้กับเด็กเมื่อใด โอกาสที่เด็กจะคิดได้อย่างอิสระย่อมมีข้อจำกัดของความถูกต้องผิดในคำตอบนั้น ๆ และการยอมรับในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ย่อมเกิดขึ้นน้อยไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ มีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำได้ เห็นอย่างเหมาะสม

3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

3.1 เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะมีบุคลิกภาพในการแสดงออก กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นใจในความสามารถของตนมี ตามที่ จันทนา ภาคบงกช (2533 : 1) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ ดังนั้นศักยภาพทางความคิดและการแสดงออกของเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงจึงไม่ถูกปิดกั้นแต่อย่างใด การรับรู้และความสามารถที่มีอยู่เดิมอยู่ในเกณฑ์สูง การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถให้กับเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงให้เพิ่มขึ้นอีกจะมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก หากกิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมิได้เป็นสิ่งที่ใหม่ ทำหายหรือไม่เอื้อต่อการเรียนรู้และการแสดงออกทางความคิดของเด็ก ได้มากพอ นอกจากนี้ มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 6) ได้สรุปว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะกล้าคิด กล้าพูดกล้าทำ มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งกัวร์ (Coor. 1974 : 3514-A) พบอีกว่าเด็กที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ดีด้วย

จากบุคลิกภาพของเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงดังกล่าว จึงทำให้พอสรุปได้ว่า ศักยภาพทางความคิดของเด็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้ที่มีอยู่เดิมในเกณฑ์สูง เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ หรือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จึงทำให้เด็กมีการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น ไม่แตกต่างกัน

3.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ อาจจะไม่ใช่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง เช่นการนำคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์มาใช้กระตุ้นความคิดเด็กในขั้นนำของกิจกรรม ลักษณะคำถามเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ มีลักษณะเหมาะสมที่เด็กสามารถนำประสบการณ์เดิมมาตอบได้อย่างหลากหลาย ครูผู้สอนมีความสนใจในการแสดงความคิดของเด็ก ให้การยอมรับในคำตอบของเด็ก แต่ช่วงเวลาใช้คำถาม อาจจะขาดความต่อเนื่อง ไม่เพียงพอต่อการแสดงออกทางความคิดของเด็กหากได้มีการนำคำถามไปใช้

ในชั้นกิจกรรมอีก เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิดให้มากขึ้นอีก หรืออาจเป็น เพราะในชีวิตของเด็กกลุ่มนี้เคยรับรู้หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา เช่นเดียวกับคำถามที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพราะคำถามที่ใช้เป็นสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กอยู่แล้ว จึงทำให้เด็กขาดความกระตือรือร้นในการคิด หากได้มีการปรับคำถามที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง ด้วยการใช้คำถามที่เด็กต้องใช้ความคิดเพิ่มขึ้นอีก ก็อาจจะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กได้มากขึ้นอีก

4. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำมากกว่า ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์แล้ว ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงและต่ำพัฒนาได้สูงขึ้นใกล้เคียงกัน ทั้ง ๆ ที่เรื้อรังด้านการทดลอง เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับต่ำกว่าเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงอยู่มากแต่หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์แล้ว เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ มีการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นใกล้เคียงกับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์รูปแบบเดียวกันทั้งนี้ เป็นเพราะรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ มีความเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาแก่เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ดังที่ไกรภีบรรยายไว้ในข้อที่ 2 และอาจเป็นเพราะบุคลิกภาพในการรับรู้และการแสดงออกทางความคิดของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง ที่ได้อภิปรายไว้ในข้อที่ 3 จึงทำให้รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ลักษณะนี้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงได้มากพอ นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างครูและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ช่วยส่งผลต่อการ

พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำแต่ซัดกว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง ซึ่งมีศักยภาพทางความคิดและการแสดงออกเดิมมีมากอยู่แล้ว หากจะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง คงต้องมีการใช้กิจกรรมที่แตกต่างไปจากนี้

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้

1. ในการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองทั้งที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงและต่ำ ในช่วงแรกของการทดลอง เด็กมีความกระตือรือร้น สนใจในการฟังเรื่องเล่าประกอบรูปภาพที่ผู้วิจัยใช้ขึ้นหน้าของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เป็นอย่างดี แต่พอผู้วิจัยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์กับเด็ก ปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำไม่ค่อยให้ความสนใจในการตอบคำถามและร่วมกิจกรรมในช่วงนี้ ซึ่งผิดกับเด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกลับมีความกระตือรือร้นในการตอบมากกว่าทั้ง ๆ ที่คำตอบของเด็กส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากผู้วิจัยโดยทั่วถึง เพราะคำตอบที่เด็กนำมาตอบเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่เคยพบเห็นมาแล้วในชีวิตของเด็กเอง
2. เมื่อการทดลองผ่านไปได้อีก 10 ครั้ง เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำจึงค่อยเริ่มสนใจในการร่วมกิจกรรมตอบคำถามขึ้นหน้าของกิจกรรมศิลปะในกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น ส่วนเด็กที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง บางส่วนเริ่มลดความกระตือรือร้นสนใจที่จะตอบน้อยลง
3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำในกลุ่มทดลองมีโอกาสดูและแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ ได้มากกว่าเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ในกลุ่มควบคุม โดยสังเกตได้จากการตอบคำถามหลังการทดลอง เด็กมีความมั่นใจในการตอบคำถามเพิ่มมากขึ้นกว่าเมื่อก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะในด้านการศึกษา

แนวคิดที่ได้จากการวิจัย สำหรับการศึกษา ผู้บริหาร ครูและผู้ดูแลเด็ก

1. ครูสามารถใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์กับเด็กปฐมวัยได้ในทุกกิจกรรม โดยไม่ต้องกังวลว่าเด็กปฐมวัยจะตอบคำถามไม่ได้ เพราะเด็กสามารถนำประสบการณ์เดิมที่เด็ก

เคยพบเห็นมาตอบได้อย่างหลากหลาย แต่ที่สำคัญครูควรให้ความสนใจในการแสดงความคิดเห็นของเด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะกับเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองค่อนข้างน้อยกว่าเพื่อน ๆ ในห้องเรียน บทบาทของครูที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มองเห็นตนเองว่ามีความสามารถ ครูและเพื่อนร่วมห้องเรียนยอมรับในที่สุด เด็กกลุ่มนี้จะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เท่าเทียมเด็กอื่น ๆ ได้อย่างแน่นอน

2. ปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูและเด็กจะเกิดได้ดีหากครูใช้คำถามที่มีลักษณะ เปิดกว้าง ในการแสดงความคิดเห็นของเด็กอย่างอิสระ โดยเด็กสามารถนำประสบการณ์ หรือสิ่งที่เด็กเคยพบเห็นในชีวิตมาตอบคำถาม ได้อย่างหลากหลาย และการยอมรับความคิดเห็นของครูที่ต่อเด็กจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และอยากร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

3. สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง กิจกรรมที่ครูนำมาใช้กับเด็กควรมีความหลากหลาย ท้าทายความสามารถ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพราะหากใช้กิจกรรมซ้ำซาก รูปแบบไม่แปลกใหม่ อาจทำให้เด็กเบื่อหน่าย ให้ความสนใจไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กในด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากระดับความเชื่อมั่นในตนเอง เช่นความมีวินัยในตนเอง หรือความพร้อมทางภาษาฯ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา อารมณ์ หรือพฤติกรรมทางสังคม

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- แก้วตา คณะวรรณ. พัฒนาการสอน. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2524.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้และหลักการ
สำคัญบางประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2522.
- _____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก. เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ,
2528.
- _____. รายงานผลการสัมมนาการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ,
2527.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2528.
- _____. แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา ชั้นอนุบาล. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2528.
- _____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 2 เล่ม 2. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- _____. แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิชาการสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 -- 2539). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2535.
- จงใจ ขจรศิลป์. การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อ
ต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ฉันทนา ภาคบงกช. สอนให้เด็กคิด ไม่เดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

..... เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการ "เทคนิคการพัฒนาความเชื่อมั่นและความคิด
สำหรับเด็กปฐมวัย". 27 - 28 มีนาคม 2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

เฉลิมพล ต้นสกุล. พัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กวัยก่อนเรียน
ในเขตการศึกษา 3. ปรินทิพินท์, กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "ทักษะการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ," ใน คู่มืออาจารย์นิเทศ
การสอนฉลาด และการฝึกสอน. หน้า 66 - 70. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง. สอนอย่างไร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2520.

..... จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ชุมพล พัฒสุวรรณ. "เทคนิคบางประการในการกระตุ้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ
ความคิดเชิงแก้ปัญหา," สสวท. 25(3) : 17 - 21 ; กรกฎาคม - กันยายน
2531.

เชิดศักดิ์ ไทวาสินธุ์. การฝึกสมรรถภาพสมองเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด. ปรินทิพินท์ กศ.ด.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

เคโซ สวานนท์. จิตวิทยาสำหรับครูและผู้ปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3. โอเดียนสโตร์,
2510.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเด็กไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ดวงเดือน วงสินธุ์. "ธรรมชาติของเด็ก ก่อนวัยเรียน," ประชาศึกษา. 42(12) :
16 - 18 ; กันยายน 2535.

นันทา แทนธานี. การศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู และ
พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพินท์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

- นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. การศึกษาศิลปะภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภูมิใจ
ในตนเองของนักเรียนชั้น ม.3 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี.
 ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2519. อัดสำเนา.
- บังอร ทรงวรวิทย์. "ทักษะการใช้คำถาม," ใน เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับ
การสอนจุลภาค ณ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ 14 - 24 กรกฎาคม 2519.
 หน้า 1 - 12. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ประคินันท์ อูปรนัย. การใช้คำถาม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2529.
 อัดสำเนา.
- ประภัสสร นิยมธรรม. ศิลปะของเด็กทั้งจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2523.
- ประสาธ อิศรปรีดา. จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : ภาพยนตร์, 2523.
- ปิยะชาติ แสงอรุณ. "ศิลปะสำหรับเด็ก : ของเล่นเพื่อเสริมคุณค่าในชีวิต," เอกสารวิชาการ
เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการพัฒนาการเล่นของเด็ก,
 2526.
- ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์. "สื่อเร้าความตั้งใจในการรับรู้และการเรียนรู้ในเด็กวัยก่อนเรียน,"
วารสารจิตวิทยาคลินิก. 14(2) : 31-47 ; มิถุนายน 2526.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนคำนิยาม. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้และไม่ใช้รูปแบบคิดเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- พรมณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน (จิตวิทยาการศึกษาสำหรับครูในชั้นเรียน).
 พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พัชรินทร์ จ้อยจุมพจน์. ผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบครูมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม
ในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533. อัดสำเนา.

ภรณ์ คุรุตันะ. "ปฏิสัมพันธ์กับการสร้างความเชื่อมั่น," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
การพัฒนาอนุบาลศึกษา. หน้า 3 - 4. ระหว่างวันที่ 3 - 5 เมษายน 2532,
ม.ป.ป.

_____. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

มาลี วงษ์แก้ว. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์กรุงเทพมหานคร. ปรินุฑานันท์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
อัสส้านา.

ละม้ายมาศ สรทัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่
ตำบลนาป่า อ.เมือง จ.ชลบุรี จ.ชลบุรี. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 9 ของสถาบัน
ระหว่างชาติสำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก กรุงเทพฯ : ศรุสภา, 2510.

ลัดดาวัลย์ กองช่าง. การศึกษาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่น
วัสดุสามมิติ แบบขึ้นน้ำ และแบบอิสระ. ปรินุฑานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัสส้านา.

วัญญา จิตรสิงห์. การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ครูใช้คำถาม
แบบเชื่อมโยงเนื้อหา และแบบเชื่อมโยงประสบการณ์. ปรินุฑานันท์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัสส้านา.

วิชัย วงษ์ใหญ่. "การเสนอแนวคิด : เพื่อนำการสัมมนา," ใน ศิลปะเด็ก : สภาพปัจจุบัน
และอนาคต. หน้า 86 - 87. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

_____. กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบ
การเรียนรู้ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาอารต์, 2526.

_____. วิวัฒนาการศิลปศึกษาและสุนทรียภาพของเด็กไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ :
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วิโรจน์ ขาทอง และทาเอง จันทิมา. เทคนิคและวิธีสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถม.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรุสภา ลาดพร้าว, 2527.

ศิริกาญจน์ โกสุม. "เทคนิคการตั้งคำถาม," ประชาศึกษา. 11 : 15 ; ตุลาคม 2521.

ศิลา จายนัยโยธิน. คำบรรยายพิเศษประกอบการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย.

กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

อค์สำเนา.

ศรีวรรณ มากชู. การศึกษาเปรียบเทียบนิสัยของเด็กก่อนวัยเรียนตามสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน ในจังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อค์สำเนา.

สวนา พรพัฒน์กุล. ความสํานึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 22 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2520. อค์สำเนา.

สัมพันธ์ บุญเกิด. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดภาคเหนือ. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อค์สำเนา.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดการพัฒนาพฤติกรรมเด็กเล่ม 2. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2524.

สุจิตรา ขาวสําวาง. ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ และครูเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพ. ปรินญาพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อค์สำเนา.

สุชาดา สุธาทพันธ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามหลายระดับ กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อค์สำเนา.

สุนัยรัตน์ ฤทธิธงชัยเลิศ. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้น ป.5 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อค์สำเนา.

สุมาลี วงศ์ปลูกแก้ว. ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียน ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สุรเกียรติ์ ลิ้มเจริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ มุทธเมธา. การเรียนการสอนในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์ไตร์, 2523.

สมพงษ์ ศิริพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

อารี เกษมรติ. ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กัดดันและแบบรักทะนุถนอม. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อรุณี เหลืองหิรัญ. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อัจฉรา สุวรรณเตย์. การศึกษาระดับของคำถามที่ใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

อรชา วราวิทย์. การตัดสินใจแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

Bourne, L.E., Jr., Bruce R. Ekstrand and Roger L. Dominowski. The Psychology of Thinking. New Jersey : Prentice - Hall, 1971.

Brechenridge, Marian E. Child Development. Philadelphia, Soundress, 1965.

- Child Study Association of America. Our Children Today. New York : The Viking Press, 1952.
- Goor, A. "Problem Solving Process of Creative and Non Creative Students," Dissertation Abstracts. 37 : 3517-A; December, 1974.
- Hyman, Ronald T. Strategies Questioning. New York : Lippincott, 1970.
- Jone, Linda Morgan. "Sociodramatic Play and Problem in Young Children," Dissertation Abstracts International. 46(11) : 3243A - 3244A ; May, 1986.
- Leonard, Goan M. and others. General Methods of Effective Teaching. New York : Thomas Y. Crowell Co., 1972.
- Luca, Mark. Art Education : Strategies of Teaching. Englewood Cliffs : N.J. Prentice - Hill, 1968.
- Maxwell, C.R. The Selection of Textbooks. p. 10 - 12. New York : Houghton Mifflin Company, 1951.
- Piaget, Jean. The Child's Conception of the World. New York : Harcourt, Brace, 1929.
- Radke, M.J. The Relation of Parental Authority to Children Behavior and Attitude. Miniapolis University of Minnesota Press, 1964.
- Sanders, Narris M. Classroom Question : What Kind?. New York : Harper and Row, 1966.
- Schweinhert, L.J. "Child - Initiated Activity : How Impotant is it in Early Childhood Education?," Early Childhood Education. U.S.A. : The Dushkin Publishing Group, Inc., 1988.
- Shaklee, Beverly Dixon. "The Effectiveness of Teaching Creative Problem Solving Techniques to Enhance the Problem Solving Ability of Kindergarten Students," Dissertation Abstracts Internatinal. 46(10) : 2915A : April, 1986.
- Shobaan, E.J. "The Assessment of Parental Attitudes in Relation to Child Adjustment," Journal of Psychology. 19 : 148 ; 1950.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
- แบบทดสอบการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย

แบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

พฤติกรรมการกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้ากระทำ กล้าแสดงความสามารถและกล้ายอมรับผิด

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1.	ถ้าคุณครูให้นักเรียนออกไปเล่นที่สนามเรื่องที่นักเรียนเคยฟังมาแล้วหน้าชั้นเรียนนักเรียนจะทำอย่างไร	- เดินออกไปแล้ว	- ออกไปแล้วแต่ต้องให้คุณครูบอกหลาย ๆ ครั้ง	- นั่งเฉย ๆ - ให้เพื่อนออกไปแล้ว - ไม่ออก
2.	ถ้าคุณครูอธิบายวิธีต่อลูกกับนักเรียนแต่นักเรียนไม่เข้าใจนักเรียนจะทำอย่างไร	- ถามคุณครูถึงวิธีต่อลูก - ต่อลูกเองให้ได้	- ถามเพื่อน - ให้เพื่อนถามคุณครู	- นั่งดูเพื่อนต่อลูก - ให้เพื่อนต่อให้
3.	ถ้าคุณครูไม่อยู่ในห้องเรียนแล้วนักเรียนทำเสียงดัง เมื่อคุณครูกลับมาถามว่าใครเป็นคนทำเสียงดัง นักเรียนจะทำอย่างไร	- รับว่าเป็นคนทำเสียงดังเอง	- ยอมรับและบอกว่าเพื่อนทำเสียงดังเหมือนกัน	- บอกว่าเพื่อนทำเสียงดังก่อน - ไม่พูด
4.	ขณะที่คุณครูไม่อยู่แล้วนักเรียนทำเจกัณของคุณครูแตก นักเรียนจะทำอย่างไร	- บอกคุณครูว่าเป็นคนทำแตกแต่ไม่ได้ตั้งใจ - จะรับใช้ให้ (ยอมรับ)	- ถ้าคุณครูถามจึงบอกว่าทำเจกัณแตกเอง	- ไม่บอกทำเฉย ๆ เสีย - บอกคุณครูว่าหล่นเอง

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
5.	ถ้านักเรียนเข้าห้องส้วมแล้วไม่ราดน้ำ เมื่อคุณครูถามว่ามีใครเข้าห้องส้วมแล้วไม่ราดน้ำ นักเรียนจะทำอย่างไร	- บอกคุณครูว่าลืมราดน้ำ - เดินกลับไปราดน้ำ	- นั่งเฉยๆจนคุณครูถามหลาย ๆ ครั้ง จึงบอก	- นั่งเฉย ๆ

พฤติกรรมกำรพ้งตนเอง กำรแก้ปัญหำต้ง ๆ ด้วยตนเอง

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
6.	ถ้านักเรียนเข้าห้องน้ำแล้ว เปิดประตูห้องน้ำออกมาไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร	- ทูปประตูด้ง ๆ หรือตะโกนให้ คนมาช่วย - พยายามเปิด โดยเขย่าประตู หรือแกะกลอน ออก	- นั่งคอยรอให้คน มาเปิด	- ร้อง ให้
7.	เมื่อโรงเรียนเลิกแล้ว คุณแม่มารับแต่เด็กเรียนเองหา คุณแม่ไม่พบ นักเรียนจะทำ อย่างไร	- เดินหาอยู่ใน บริเวณ โรงเรียน - บอกคุณครูว่า มองไม่เห็น คุณแม่	- ยืนเหม่อคอย - นั่งคอยในห้อง - กลับห้อง	- ร้อง ให้
8.	ถ้านักเรียนเล่นต่อภาพตัด ต่ออยู่แล้วบังเอิญต่อภาพ บางชิ้นไม่ได้ นักเรียนจะทำ อย่างไร	- พยายามหาภาพ มาต่อให้ได้	- ให้ผู้อื่นช่วยต่อ - หึ่งดูเฉย ๆ - ทิ้งไว้ก่อนแล้ว ค่อยมาต่อใหม่	- ไปเล่นอย่างอื่น - เก็บเล็กเล่น

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
9.	ถ้านักเรียนไปเที่ยวเขาดินกับคุณพ่อคุณแม่แล้วนักเรียนเกิดพลัดหลงกันนักเรียนจะทำอย่างไร	- เดินไปบอกตำรวจให้ช่วยประกาศหา - ตะโกนเรียกคุณพ่อคุณแม่ - ยืนตามจุดที่คุณแม่สั่ง	- ยืนคอยอยู่แถวนั้น - เดินไปเรื่อย ๆ	- ร้องไห้

พฤติกรรมการเป็นตัวของตัวเอง การมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่มีเหตุผล การตัดสินใจ

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
10.	ขณะที่นักเรียนกำลัง วาดภาพอยู่แล้วคุณครูมายืนดู นักเรียนวาดอยู่ใกล้ ๆ นักเรียนจะทำอย่างไร	- วาดภาพต่อไป ให้เสร็จ - พยายามวาดให้ สวย ๆ	- วาดต่อไปแต่ คอยเอามือปิดไว้ - วาดไปดูคุณครูไป	- หยุดวาด - รอให้คุณครูไป ก่อนแล้ววาดต่อ
11.	ขณะที่นักเรียนกำลังเก็บ ของเล่นอยู่ แล้วเพื่อนมา เรียกให้ไปหา นักเรียนจะทำ อย่างไร	- รับเก็บของเล่น แล้วเดินไปหา เพื่อน - เก็บของเล่นต่อ ไปเรื่อย ๆ	- บอกให้คนอื่นเก็บ ให้แล้วเดินไปหา เพื่อน	- เลิกเก็บแล้ว เดินไปหาเพื่อน
12.	ขณะที่นักเรียนออกมาเล่า ข่าวซึ่งเป็นเรื่องจริงแต่เพื่อน บอกว่า ไม่เชื่อนักเรียนจะทำ อย่างไร	- บอกเพื่อนว่า เป็นเรื่องจริง - บอกเพื่อนว่าให้ ไปพิสูจน์กัน	- หยุดข่าวแล้ว เล่าต่อไป	- เลิกเล่า - ต่อว่าเพื่อน
13.	ขณะที่นักเรียนกำลัง วาดภาพอยู่แล้วมีเพื่อนมาว่า ภาพที่นักเรียนวาดไม่สวย นักเรียนจะทำอย่างไร	- เฉย ๆ วาดต่อ ให้เสร็จ - ของฉันสวยกว่า ของเธออีก - ขำขัน	- เอามือปิดไว้รอ ให้เพื่อนไปทีอื่น จึงวาดต่อ	- เลิกวาด - เอาไปเก็บ

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
14.	ถ้าคุณครูเอาขนมมาแจกนักเรียนคนละชิ้น แต่ขนมไม่พอแจก นักเรียนไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร	- นั่งเฉย ๆ ไม่สนใจ - ขอให้เพื่อนแบ่งให้	- ขอเพื่อนไปทั้งหมด	- ร้องไห้ - ต่อว่าทำไมหนูไม่ได้
15.	ขณะที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นที่นักเรียนชอบอยู่แล้ว มีคนแปลกหน้ามาชวนไปดูลูกนกที่ตกลงมาข้างบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร	- นั่งเล่นของเล่นต่อไป - ไม่เดินไปดู	- ชวนเพื่อนเดินไปดู	- รับเดินตามไปดู

พฤติกรรมการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ การยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
16.	ถ้าคุณครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ มีการแบ่งงานให้นักเรียนทำงานชิ้นหนึ่ง นักเรียนจะทำอย่างไร	- พยายามทำให้ดี - เปลี่ยนงานกับเพื่อน ถ้างานชิ้นนั้น ไม่ถนัด	- ขอให้พี่เพื่อนมาช่วยทำงานด้วย	- บอกเพื่อนว่าทำไม่ได้ - บอกให้คนอื่นทำแทน

ข้อ	รายการคำถาม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
17.	ขณะที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่แล้วมีเพื่อนใหม่มาขอเล่นด้วย นักเรียนจะทำอย่างไร	- ให้เพื่อนใหม่เล่นด้วย	- แบ่งให้ไปเล่นต่างหาก	- นักเรียนเลิกเล่นให้เพื่อนใหม่เล่นคนเดียว
18.	ถ้าคุณครูประจำชั้นของนักเรียนป่วย ไม่มา โรงเรียนหลายวันแล้วนักเรียนต้องไปเรียนร่วมกับเพื่อนห้องอื่น นักเรียนจะทำอย่างไร	- มาทุกวัน - มาเรียนตามปกติ	- มาแต่ไม่ยอมไปอยู่ห้องอื่น - ไม่ยอมมาเรียนด้วยแต่จำเป็นต้องเรียน	- ไม่มาโรงเรียน
19.	ขณะที่นักเรียนกำลังเล่นของเล่นอยู่ แล้วคุณครูบอกให้ทุกคนไปช่วยกันเก็บเปลือกที่วางเกะกะอยู่ให้เข้าที่ให้เรียบร้อย นักเรียนจะทำอย่างไร	- เดินไปช่วยเก็บ	- รอให้เพื่อนเก็บก่อนแล้วจึงไปช่วยเก็บ	- แอบนั่งเล่นต่อไป - บอกให้เพื่อนไปเก็บ
20.	ถ้านักเรียนกับน้องมีของเล่นใหม่คนละ 1 ชิ้น แต่น้องอยากได้ของเล่นใหม่ของนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร	- แลกของเล่นกับน้อง - ให้น้องมาเล่นของเล่นด้วย	- ขอเล่นของเล่นใหม่ของนักเรียนก่อนแล้วจึงให้น้อง	- ไม่ให้บอกว่าเป็นของเล่นของน้องก็มีให้เล่นของเล่นน้องไป

แบบทดสอบการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน คำชี้แจง

ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ

แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการ หรือ การกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขทันทีในช่วงเวลานั้น เช่น ปัญหาจากความเจ็บ ความหิว ความกลัว เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ
2. ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ทันที คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นแต่ไม่จำเป็นต้องรีบแก้ไขทันที เช่น ปัญหาจากความอยากได้ ความชอบ เป็นต้น จำนวน 5 ข้อ
3. ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของตนเองหรือผู้อื่น โดยมีผลเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกันโดยตรง จำนวน 5 ข้อ
4. ปัญหาของผู้อื่น คือ ปัญหาที่เกิดจากความต้องการหรือการกระทำของผู้อื่นโดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวเองเลย แต่เด็กเห็นเหตุการณ์ หรืออยู่ในเหตุการณ์นี้ด้วย จำนวน 5 ข้อ

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

ข้อทดสอบเป็นรูปภาพประกอบคำถาม ซึ่งใช้เวลาในการตอบข้อละไม่เกิน 1 นาที รวมเวลาทั้งสิ้นประมาณ 20 นาที

วิธีการดำเนินการทดสอบ

1. การเตรียมการทดสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบและคู่มือให้เข้าใจ กระบวนการทั้งหมด ใช้ภาษาที่ชัดเจนและเป็นธรรมชาติในการถาม รวมทั้งใช้วิธีการพูดคุยใจเร้าใจให้เด็กสนใจและตั้งใจฟังคำถาม
2. จัดเตรียมสถานที่สอบสำหรับการสอนรายบุคคล
3. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ การพูดคุยกับเด็ก เช่น ถามชื่อจริง ชื่อเล่น ที่ตั้งของบ้าน ฯลฯ

4. ค่าเงินการทดสอบนักเรียนแต่ละกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในตาราง 3 หน้า
5. วิธีการดำเนินการสอน ผู้ดำเนินการทดสอบจะให้เด็กดูภาพและใช้คำถามดังนี้
 ผู้ดำเนินการทดสอบ หนูดูภาพนี้ ถ้าหนูเป็นเด็กในภาพนี้ไปเที่ยวเขาติดกับคุณแม่ แล้วหนูมีแต่คุณ
 ยีราฟเพลิน มองมามีอีกที่ไม่ว่าคุณแม่ไปอยู่ที่ไหน หนูจะทำอย่างไร
 ผู้ดำเนินการสอบ ถามคำถาม 2 ครั้ง ถ้าภายใน 30 วินาที เด็กยังไม่ตอบ ผู้วิจัยจะ
 ถามอีก 1 ครั้ง ถ้าใน 1 นาที เด็กไม่ยอมตอบ ถือว่าแก้ปัญหาไม่ได้

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนการทดสอบแก้ปัญหา มีดังนี้

แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	ได้ 2 คะแนน
แก้ปัญหาได้แต่ไม่เหมาะสม	ได้ 1 คะแนน
แก้ปัญหาไม่ได้	ได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

- 2 คะแนน = การแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หมายถึง การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองหรือ
 ให้ผู้อื่นช่วยอย่างเหมาะสม
- 1 คะแนน = การแก้ปัญหาได้แต่ไม่เหมาะสม หมายถึง การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองหรือ
 ให้ผู้อื่นช่วยแต่ไม่เหมาะสม
- 0 คะแนน = การไม่รู้จักรหัสแก้ปัญหา หมายถึง การแก้ปัญหาที่แสดงถึงความรู้สึกรอคิด
 คับข้องใจ ทุกข์ใจ หรือร้องไห้และปฏิเสธการตอบ เช่น ตอบว่าไม่รู้
 หรือไม่ยอมพูด

สถานการณ์ที่เป็นปัญหา

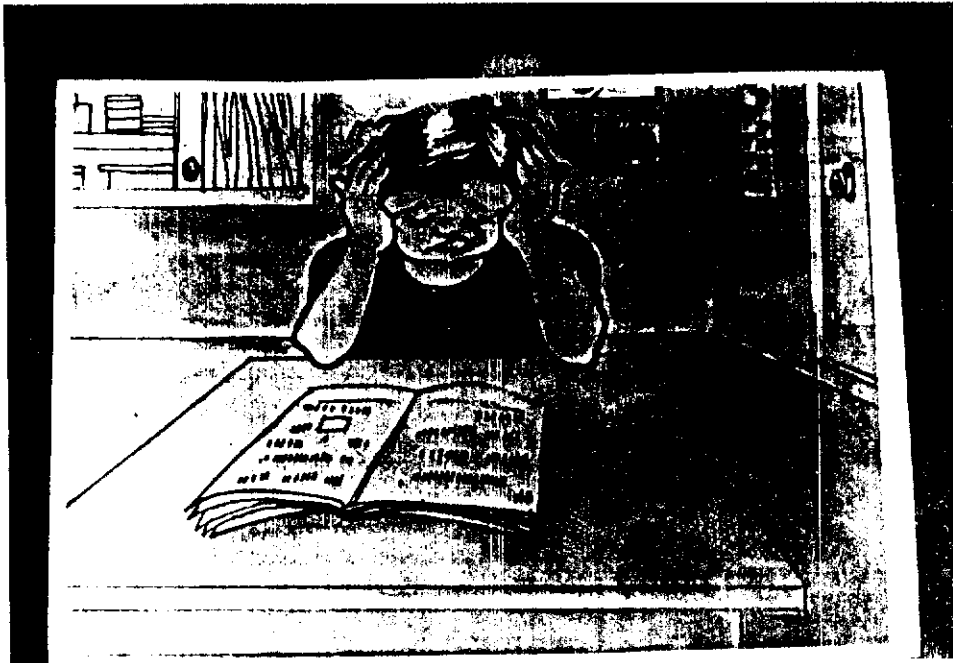
1. ถ้าหนูไปเที่ยวเขาดินกับคุณแม่ แล้วหนูัวแต่ดูยี่ราฟเฟลิน มองมาอีกที่ไม่รู้คุณแม่ไปอยู่ที่ไหน หนูจะอย่างไร

2. ถ้าหนูวิ่งเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียน แล้วสะดุดก้อนหินหกล้มหัวเข้าแตกหนูจะทำอย่างไร

3. ถ้าหนูไม่สบาย บวดศีรษะ หนูจะทําอย่างไร

4. ถ้าหนูกำลังเดินเล่นกับเพื่อนแล้วฝนเกิดตกลงมาอย่างแรง หนูจะทําอย่างไร

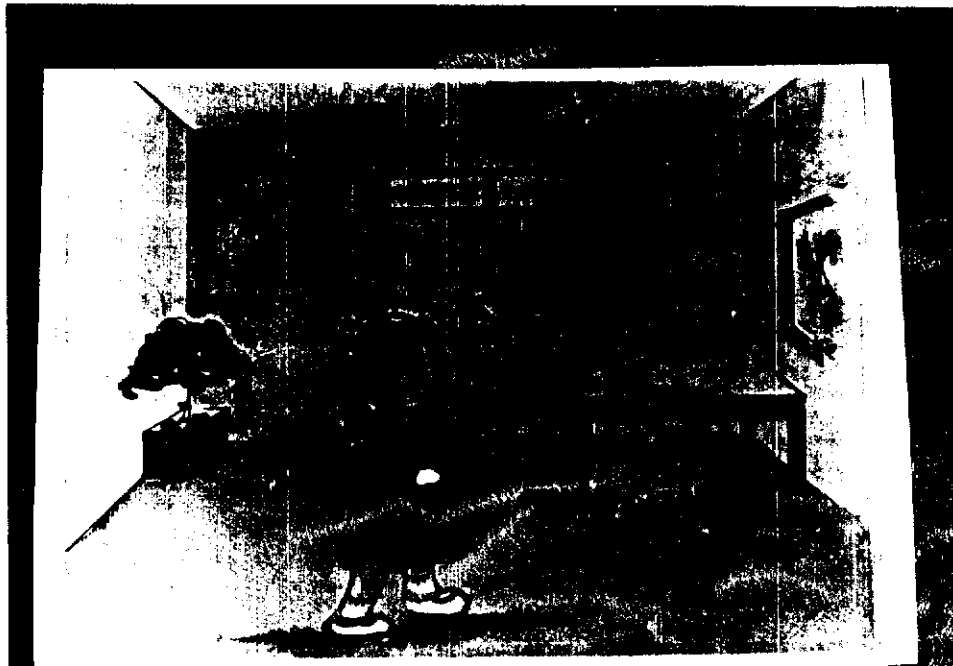
5. ถ้าหนูรู้สึกหิวมาก บังเอิญเดินไปพบขนมปังหนึ่งตักอยู่ข้างทาง หนูจะทําอย่างไร

6. เพื่อน ๆ กำลังรุมซื้อไอศกรีมกันใหญ่เลย หนูอยากทานไอศกรีมบ้างแต่ไม่มีเงินสดมาโรงเรียน หนูจะทําอย่างไร

7. ถ้าหนูทำถูกไปงสวรรค์ลอยขึ้น ไปติดเพดานห้องแล้วหนูหยิบไม่ถึง หนูจะทำอย่างไร

8. ถ้าหนูอยากจะข้ามถนน แต่มีรถวิ่งไปมา หนูจะทำอย่างไร

9. ถ้าวันนี้ที่โรงเรียนเฝ้าอาหารกลางวันหนูไม่ชอบ หนูจะทําอย่างไร

10. ถ้าหนูทำลูกบอลกลิ้งเข้าไปใต้เตียง แล้วครูถามเข้าไปหยิบไม่ถึง หนูจะทําอย่างไร

11. ถ้าหนูรอคุณพ่อ (คุณแม่) มารับกลับบ้านตั้งนานแล้ว แต่ก็ยังไม่มา หนูจะทําอย่างไร

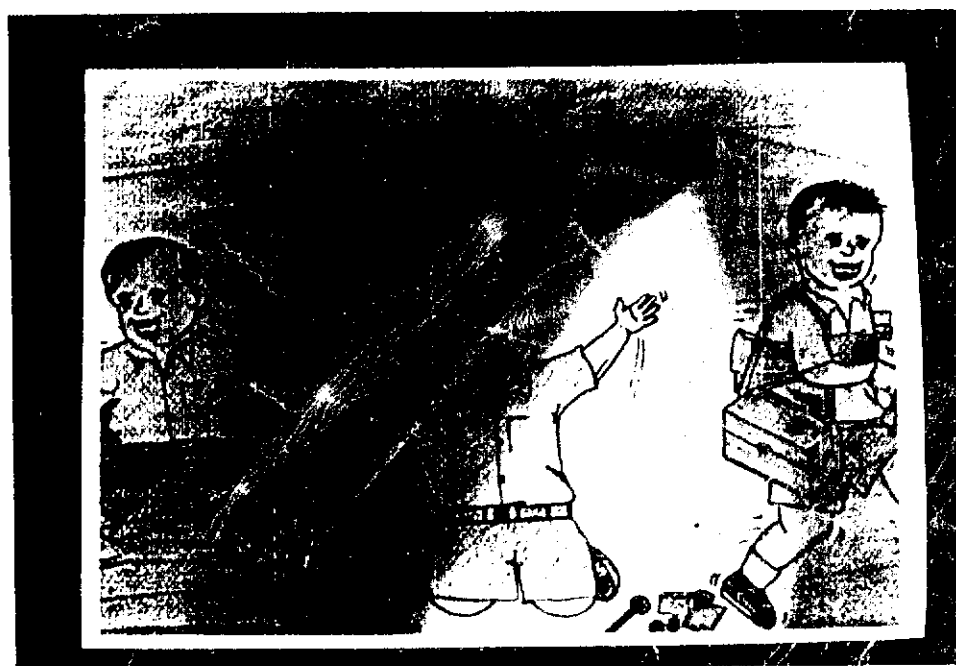
12. ถ้าหนูเตะฟุตบอลไปถูกกระถางต้นไม้ของคุณครูแตก หนูจะทําอย่างไร

13. ถ้าหนูกำลังดูทีวีอยู่ แล้วมีคนมาส่งเสียงเอะอะรบกวน หนูจะทำอย่างไร

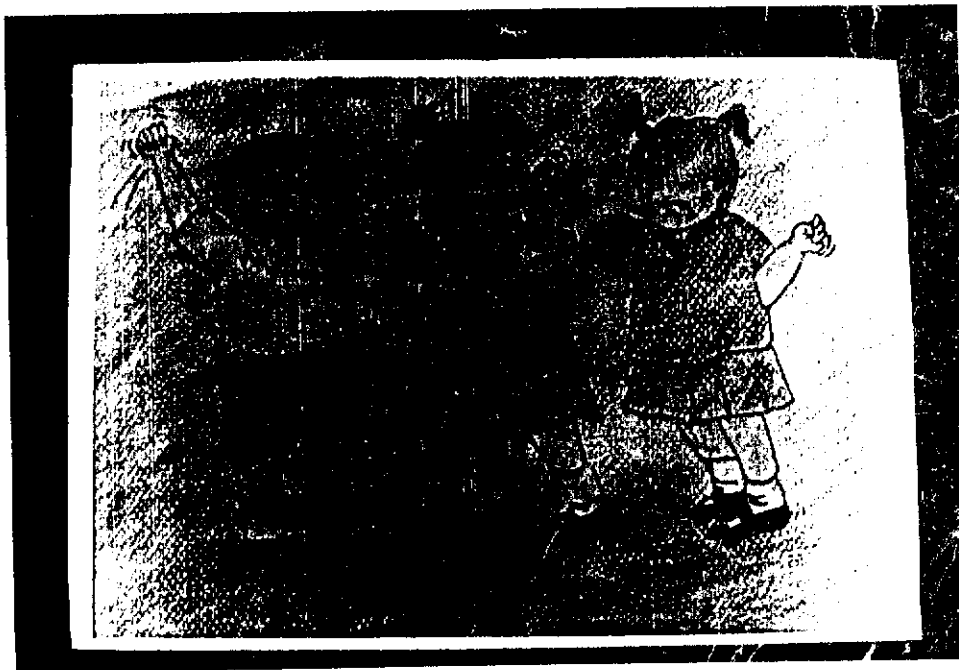
14. ถ้าหนูกำลังเล่นของเล่นอย่างสนุกสนาน แล้วมีคนมาแย่งของเล่นของหนูไป หนูจะทำอย่างไร

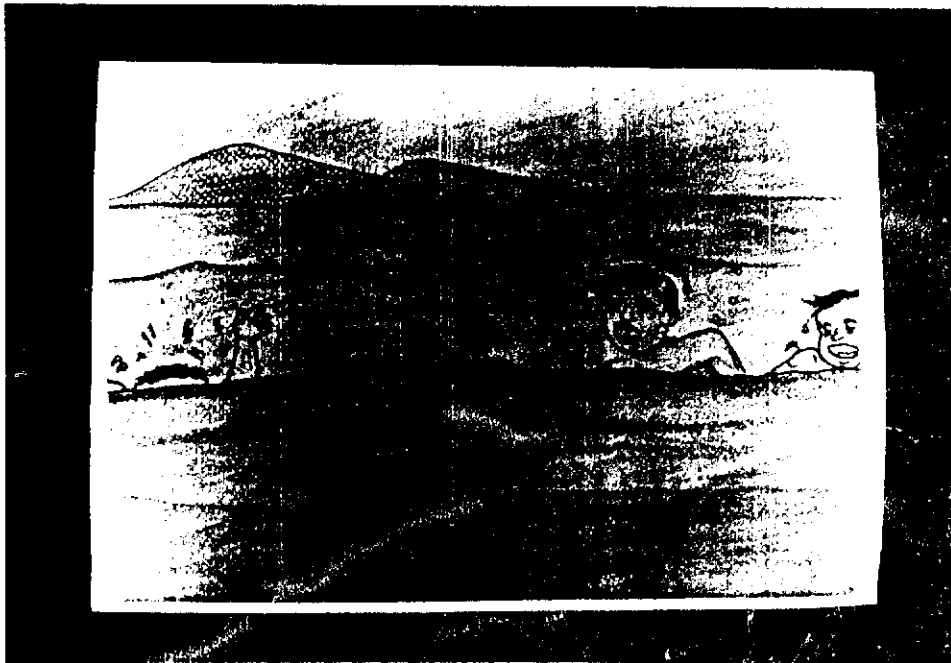
15. ถ้าหนูเดินมาดี ๆ มีหมาตัวใหญ่วิ่งเข้ามาหา หนูจะทำอย่างไร

16. ถ้าหนูเห็นเพื่อนทะเลาะกัน หนูจะทำอย่างไร

17. ถ้าหนูกำลังว่ายน้ำอยู่แล้วเห็นคนจมน้ำ หนูจะทําอย่างไร

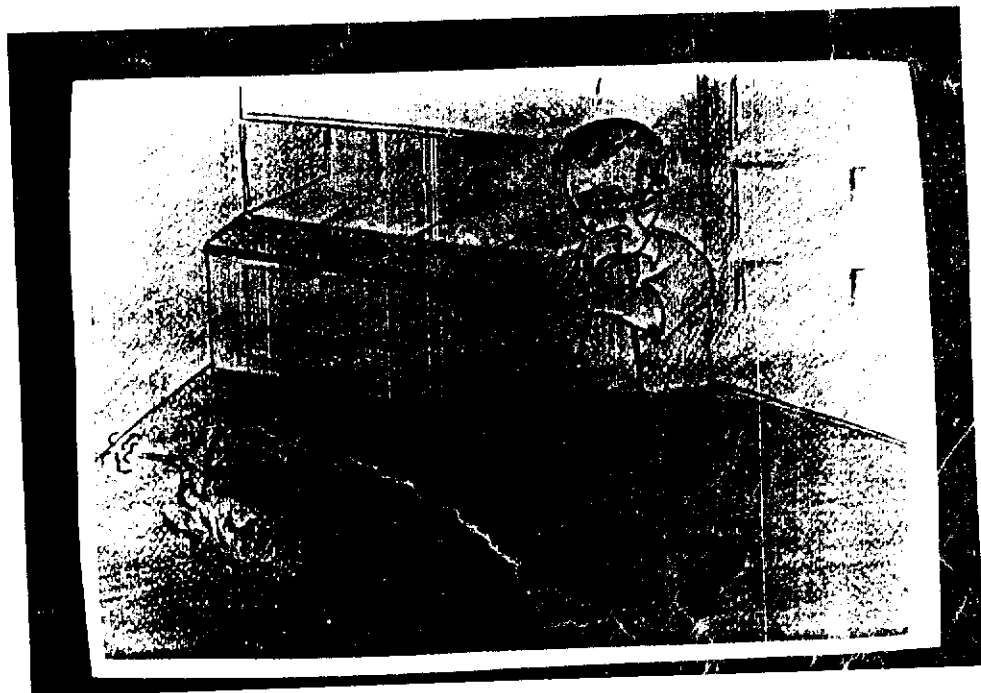
18. ถ้าหนูพบลูกหมาหลงทางมา หนูจะทําอย่างไร

19. ถ้าน้องหนูไปรังแกคนอื่น หนูจะทําอย่างไร

20. ถ้าหนูเดินไปพบกาน้ำกำลังเดือดอยู่บนเตา หนูจะทําอย่างไร

ภาคผนวก ข

- แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยง
ประสบการณ์ และแผนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์บันทึก

หน่วยเรื่อง ฤดูหนาว
สัปดาห์ที่ 1

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การปั้น การปั้นสี การฉีกปะ
วันที่ 2	การปั้นสี การฉีกปะ การพับสี
วันที่ 3	การฉีกปะ การพับสี การร้อยเชือก
วันที่ 4	การพับสี การร้อยเชือก การเป่าสี

หน่วยเรื่อง วันพอ
สัปดาห์ที่ 2

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การไรยเชือก การเป่าสี การฉนสี
วันที่ 2	การเป่าสี การฉีกปะ การหยดสี
วันที่ 3	การฉีกปะ การหยดสี การพับสี
วันที่ 4	การหยดสี การพับสี การพิมพ์ภาพจากพืช

หน่วยเรื่อง ต้นไม้ที่รัก
สัปดาห์ที่ 3

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การพับสี่ การพิมพ์ภาพจากพืช การตัดปะ
วันที่ 2	การพิมพ์ภาพจากพืช การตัดปะ การร้อยทราย
วันที่ 3	การตัดปะ การร้อยทราย การวาดภาพด้วยชอล์คสี
วันที่ 4	การร้อยทราย การวาดภาพด้วยชอล์คสี การบุฉลุ

หน่วยเรื่อง อากาศ
สัปดาห์ที่ 4

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การวาดภาพด้วยชอล์คสี การขูดสี การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว
วันที่ 2	การขูดสี การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก การตัดปะ
วันที่ 3	การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว การตัดปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
วันที่ 4	การตัดปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี

หน่วยเรื่อง วันปีใหม่
สัปดาห์ที่ 5

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฝนสี
วันที่ 2	การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฝนสี การปั้นสี
วันที่ 3	การฝนสี การปั้นสี การร้อยเชือก
วันที่ 4	การปั้นสี การร้อยเชือก การฉีกปะ

หน่วยเรื่อง โลกสวยด้วยมือเรา
สัปดาห์ที่ 6

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน
วันที่ 2	การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ
วันที่ 3	การวาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี
วันที่ 4	การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ

หน่วยเรื่อง วันเด็ก วันครู
สัปดาห์ที่ 7

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การไรยเือก การฉีกปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
วันที่ 2	การฉีกปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี
วันที่ 3	การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี การไรยทราย
วันที่ 4	การหยดสี การไรยทราย การเป่าสี

หน่วยเรื่อง คนดีมีประโยชน์

สัปดาห์ที่ 8

วันที่ของการทดลอง	กิจกรรม
วันที่ 1	การไรยทราย การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน
วันที่ 2	การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก
วันที่ 3	การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว การปั้นสี
วันที่ 4	การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก การปั้นสี การหยดสี

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 (วันที่ 1) หน่วย ถูหนาว
การปั้นดินน้ำมัน บีสี่ จิกปะ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถปั้นดินน้ำมัน บีสี่ และจิกปะกระดาษให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การปั้นดินน้ำมัน บีสี่ และการจิกปะกระดาษตามความคิดและจินตนาการของเด็ก
เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันหนึ่งหนูถูหนาว อากาศหนาวจัด หนูแดง ไม่ยอมอาบน้ำก่อนไปโรงเรียน คุณแม่บอกหนูแดงว่า "การไม่อาบน้ำ จะทำให้ร่างกายสกปรก และอาจเป็นโรคคันตามผิวหนังได้ บางครั้งอาจมีเม็ดตุ่มเล็ก ๆ ขึ้นตามตัว "หนูแดงฟังคุณแม่พูดแล้วคิดว่า มีเพื่อนที่โรงเรียนเคยเป็นเม็ดตุ่มเล็ก ๆ ที่แขน ขา และเพื่อนเกาจนเป็นแผล หนูแดงจึงยอมอาบน้ำด้วยดี"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "หนาว" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลงหนาว (ว๊าย น้อยเก๋น) หนาว หนาว หนาว พองหน้าหนาว แหงนหน้าหนาวจนสั้น หนาวโน้น หนาวนี้ หนาวนั้น แหงนหน้าหนาวจนสั้น

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประเภทคำถาม	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
สนทนาซักถามโดยใช้คำถามที่ลึบโยง ประสิทธิภาพ 1. ถ้าเด็ก ๆ เหมือนหนูแดงคือ ไม่ชอบอาบน้ำ เด็ก ๆ คิดว่าจะเป็นอย่างไรบ้าง 2. ถ้าอากาศหนาวมาก เด็กอยากอาบน้ำ เด็ก ๆ จะทำอย่างไรจึงจะอาบน้ำได้ - เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้ เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	ไม่รู้จะทำอย่างไร เอาอย่างนี้ เอาอย่างนี้ พอหนาวอีกที ต้องแข็งแรงงอแง ต้นเท้าต้องออกกำลังกาย (ข้า) พอทำงานไปแล้วจะหายหนาวเอง... - เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การปั้นดินน้ำมัน ปั้นสี และการฉีกปะกระดาษ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

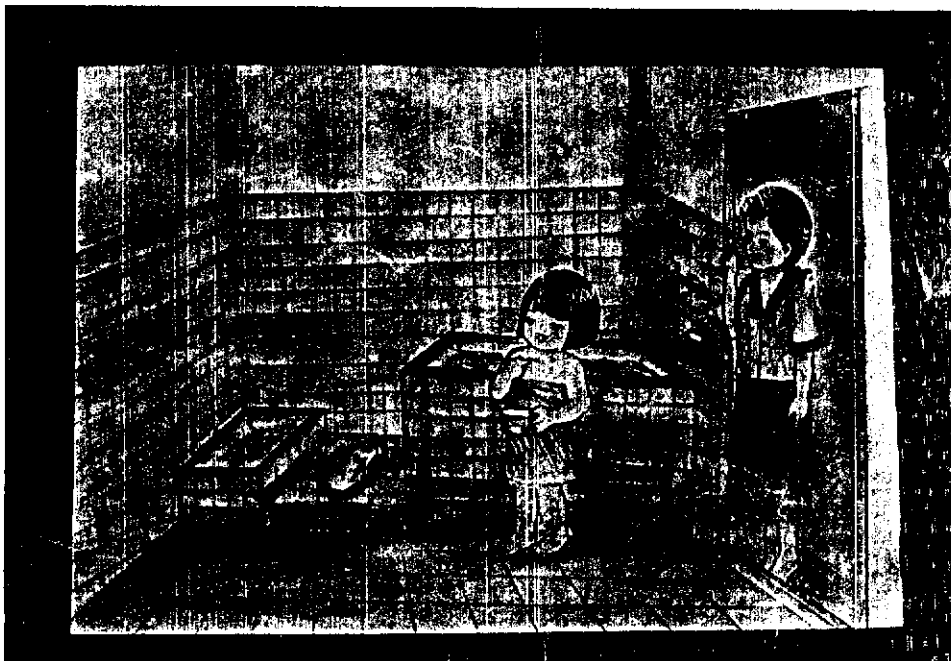
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. ดินน้ำมัน
2. สีน้ำ 5 สี
3. กระดาษสี 5 สี
4. กระดาษโรเนียว 80 มกรม พับ 4
5. กาวลาเท็กซ์
6. ไม้กระดานหรือกระดาษแข็งขนาด 8 x 10 นิ้ว สำหรับวางดินน้ำมันที่ปั้นเสร็จแล้ว
7. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 (วันที่ 2) หน่วย ฤดูหนาว
การปั้นสี การฉีกปะ การพับสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถปั้นสี ฉีกปะกระดาษ และพับสีให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การปั้นสี ฉีกปะกระดาษ และการพับสีตามความคิดและจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วัสดุอุปกรณ์กิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "ขะคะคุณแม่และหนูแดงกำลังเตรียมอาหารเข้าอยู่ในครัว คุณพ่อและหนูแดงเข้ามาช่วยเตรียมอาหารด้วย คุณพ่อพูดขึ้นว่า "ฤดูหนาวปีนี้ บ้านเรามีฝักสด ๆ รับประทานกันมากมาย และมีประโยชน์ต่อร่างกายของเราทุกคน" หนูแดงถามว่า "ทำไมเราต้องรับประทานฝักสดในฤดูหนาวด้วยล่ะคะ" คุณพ่อยิ้มและบอกว่า "การรับประทานฝักสด	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "กายบริหาร" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "กายบริหาร" (ศรีนาล รัตนสุวรรณ) ฝึกกายบริหารทุกวันร่างกายแข็งแรง (ข้า) รูปทรงสมส่วนแล้วหล่อว่องไว (ข้า)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
จะช่วยให้ร่างกายของเราแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย โดยเฉพาะฤดูหนาวนอกจากการดูแลร่างกายให้อบอุ่นแล้ว การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จะช่วยได้มาก และเป็นผักที่ไม่ได้ฉีดยาฆ่าแมลงอย่างที่บ้านของเราปลูกด้วยแล้ว ก็จะมีอีกมากมายนะลูก" สนทนาซักถามโดยให้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ คิดว่าคนที่ไม่ชอบรับประทานผัก ผลไม้ จะเป็นอย่างไรบ้าง 2. ถ้าเด็ก ๆ ต้องการป้องกันตัวเด็กไม่ให้เจ็บป่วย เด็ก ๆ ควรปฏิบัติตัวอย่างไร - เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่า วันนี้จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การปั้นสี ฝึกปะกระดาษ และการพับสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. กระดาษสี 5 สี
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม พับ 4
4. กาวลาเท็กซ์
5. สีโปสเตอร์ชนิดหลอด
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 (วันที่ 3) หน่วย ฤดูหนาว

. การฉีกปะ การพับสี การร้อยเชือก

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถฉีกปะกระดาษ พับสี และร้อยเชือกให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การฉีกปะกระดาษ การพับสี และการร้อยเชือกตามความคิดและจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เย็นวันหนึ่ง คุณพ่อคุณแม่ช่วยกันปลูกผักสวนครัวหลังบ้าน หนูแดงและหนูนิคเห็นคุณพ่อคุณแม่กำลังทำงานอยู่ จึงเข้ามาช่วยรดน้ำผักด้วย หนูแดงถามคุณพ่อว่า "ทำไมบ้านเรา ไม่ซื้อผักจากตลาดมารับประทานล่ะคะ" คุณพ่อบอกว่า "เพราะผักที่วางขายตาม	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "1 - 10" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "1 - 10" (ไว้ทราบภายหลัง)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ตลาดส่วนใหญ่ มีสารเคมีเจือปนอยู่มาก ซึ่งชาวสวนมักใช้สารเคมีเร่งให้ผักโตเร็ว เพื่อรีบนำมาขาย ถ้าเรานำมารับประทานจะทำให้เกิดโรคร้ายต่าง ๆ ต่อร่างกาย หรือสะสมเป็นมะเร็งได้" คุณแม่พูดเสริมขึ้นว่า "นี่แหละเป็นเหตุผลที่เราต้องช่วยกันปลูกผักไว้รับประทานอาหารเอง เพื่อให้แน่ใจว่า ผักที่เรารับประทานอยู่ปราศจากสารเคมีที่เป็นอันตราย และจะช่วยทำให้เราทุกคนมีสุขภาพแข็งแรง" สนทนากันโดยให้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ต้องซื้อผักที่ตลาดมา รับประทาน ก่อนนำมาประกอบอาหาร เด็ก ๆ คิดว่าจะทำอย่างไรก่อนจึงจะปลอดภัยที่สุด 2. ถ้าเด็ก ๆ ต้องปลูกผักขาย เด็ก ๆ คิดว่า จะใช้ยาฆ่าแมลง หรือสารเคมี หรือไม่เพราะอะไร - ครูบอกกับเด็กว่าวันนี้ครูจะให้เด็ก แต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	หนึ่ง สอง มือตีกลอง ตะร็อก ตร็อกแตร์ก สามสี่ ดูให้ดี ห้า หก สองกระຈຈ เจ็ด แปด ยิงปืนเผาตัง บั้ง บั้ง บั้ง เก้า สิบ กันกล้วยดิบ บวดท้องร้อง โอ้ย - ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็ก แต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อย คนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การจับปะกระดาษ พับสี่ และการร้อยเชือก
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตาม

ความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีนํ้า 5 สี
2. กระดาษสี 5 สี
3. ด้ายกลุ่ม
4. กระดาษโรเนียว 80 แกรม พับ 4
5. กาวลาเท็กซ์
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 (วันที่ 4) หน่วย ฤดูหนาว

การพับสี การร้อยเชือก การเป่าสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถพับสี ร้อยเชือก และเป่าสี ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การพับสี การร้อยเชือก และการเป่าสี ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "หนูแดงและหนูนิด เป็นพี่น้องกัน วันหนึ่งหนูนิดไม่ไปโรงเรียน เพราะตัวร้อนมาก คุณพ่อจึงพาหนูแดงไปส่งโรงเรียน ส่วนคุณแม่พาหนูนิดไปโรงพยาบาล เมื่อคุณหมอตรวจร่างกายของหนูนิดแล้ว คุณหมอออกกับคุณแม่ และหนูนิดว่า "หนูนิดเป็นไขหวัด แม่กลับบ้าน	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ออกก้าง" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ออกก้าง" (สุกรี เลิศไกร)

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
ควรทานยาที่เหมาะสมให้ตามกำหนดเวลา นอนพักผ่อนให้เต็มที่ และที่สำคัญต้องรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายด้วย เพราะจะช่วยให้หนูหายป่วยและ ไปโรงเรียน ได้เร็วขึ้น" สนทนาซักถามโดยให้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เห็นเพื่อน มีอาการไข้ตัวร้อนมากที่โรงเรียน เด็ก ๆ จะทำอย่างไร 2. ถ้าเด็ก ๆ ต้องตามคุณพ่อคุณแม่ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล เด็ก ๆ จะปฏิบัติตัวอย่างไร - เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่าวันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	ออกกำลังด้วยการร้องรำทำเพลง ให้ครั้นเครื่องเสียงเพลงบรรเลงจับใจ รำร้องกันไป ไม่มีหันมองดูท้าย แล้วเราเพลินใจด้วยการร้องรำทำเพลง.. - เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การพับสี ระบายสี และการเป่าสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

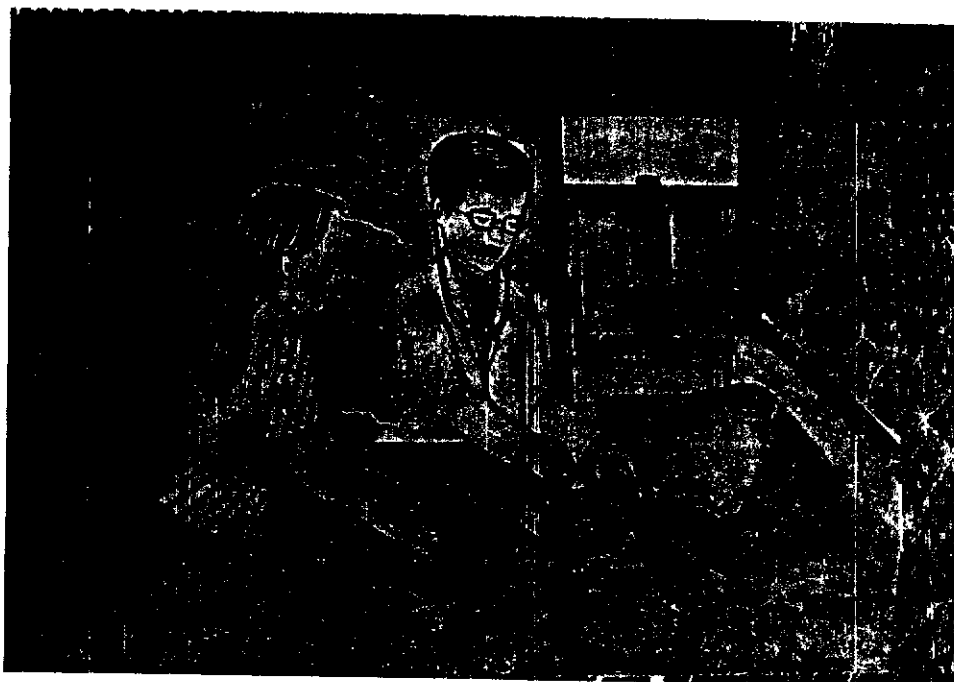
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี	5. กระดาษริ้วขาว 80 แกรม
2. สีโปสเตอร์แบบหลอด	6. กาวลาเท็กซ์
3. พู่กัน	7. ด้ายกลุ่ม
4. หลอดกาแฟ	8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 2 (วันที่ 1) หน่วย วันพ่อ

การร้อยเชือก การเป่าสี การฝนสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถร้อยเชือก เป่าสี และฝนสีให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การร้อยเชือก การเป่าสี และการฝนสี ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้โรงเรียนจัดงานวันพ่อแห่งชาติ โดยเชิญตัวแทนของคุณพ่อ นักเรียน ห้องละ 1 คน มาร่วมงาน กิจกรรมที่จัดมีทั้งการประกวดเรียงความพระคุณพ่อ การวาดภาพพระบารมี และการประกวดอ่านคำกลอนสดุดีพระคุณพ่อ ในตอนบ่ายเด็ก ๆ นวดอกพุทธรักษากราบคุณพ่อ คุณพ่อของเด็กร่วมงานด้วย เมื่อเด็คนวดอกพุทธรักษากราบคุณพ่อก็พร้อมพูดกับพ่อว่า "พ่อครับผมรักพ่อ" พ่อยิ้ม	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "องค์พระประมุข" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "องค์พระประมุข" (เตือนใจ ศรีมารุต) พระเจ้าอยู่หัว พระราชินี ทรงสร้างชาติเพื่อประชาชน พระองค์สละความสุขส่วนตน เด็ก เด็ก ทุกคนน้อมเกล้าสดุดี

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
รับและพูดว่า " พ่อรักลูกมากที่สุด ขอให้ลูกของ ของพ่อเป็นเด็กดี เพื่อฟังคำสอนของครูอาจารย์ นะลูก" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าคุณพ่อของเด็ก ๆ ป่วย มาร่วมงาน วันพ่อไม่ได้ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร และ เพราะอะไรเด็ก ๆ จึงทำเช่นนั้น 2. ถ้าคุณพ่อของเด็ก ๆ ป่วย ตัวย่ำแย่ เด็ก ๆ จะช่วยดูแลคุณพ่อได้อย่างไรบ้าง -เมื่อจบแล้วครูบอกกับเด็กว่าวันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครู จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การร้อยเชือก การเป่าสี และการผสมสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจัดบันทึกไว้

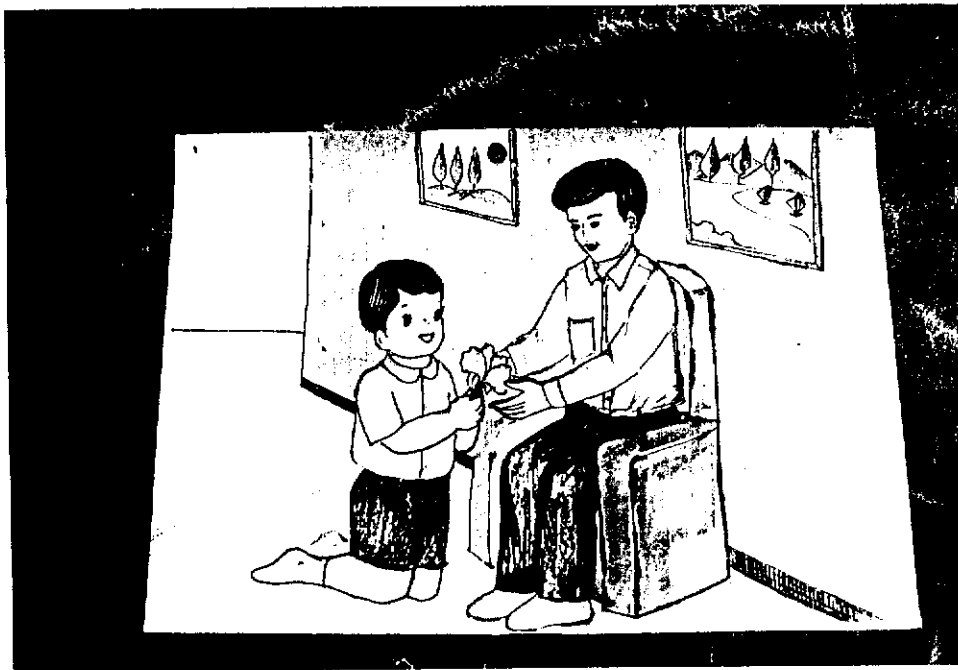
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สี่เ้า 5 สี
2. ด้ายกลุ่ม
3. พู่กัน
4. หลอดกาแฟ
5. สีเทียนแท่งใหญ่
6. เพรียนูสต่างค์
7. ผ้าพลาสติกลายหนู
8. วัสดุแบบลอยตัว
9. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 2 (วันที่ 2) หน่วย วันเพ็ญ

การเป่าสี การฉีกปะ การหยดสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถเป่าสี ฉีกปะกระดาษ และหยดสีให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การเป่าสี การฉีกปะกระดาษ และการหยดสี ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก
เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เย็นวันหนึ่งพ่อพาน้องบวบและน้องบาว ไปเยี่ยมลุงก้านที่บ้าน เมื่อไปถึงเด็ก ๆ สนใจปลาที่ลุงก้านเลี้ยงไว้ในบ่อมาก บาวถามพ่อว่า "พ่อครับปลาอะไรครับตัวมันโตจังเลย" พ่อตอบว่า "เขาเรียกว่าปลานิล นะลูก บาวถามต่ออีกว่า "ลุงก้านไปเอามาจากไหนครับ" พ่อยิ้มและตอบว่า "ในหลวงท่านทรงแจกให้ราษฎรเลี้ยงไว้เป็นอาหาร" บวบฟังอยู่ด้วยจึงถามว่า "ถ้าเราจะขอปลานิลไปเลี้ยง	<u>ขั้นนำ</u> "ให้เด็กร้องเพลง "บ้านของฉัน" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "บ้านของฉัน" (ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง) บ้านของฉัน บ้านฉันนี้มีหลายคน ทุกคนเป็นพี่น้องกัน เออว่าไชยาบาเล (ช้า) มีพ่อมีแม่ของฉัน...

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ในบ่อหลังบ้านเราบ้างจะได้ไหมคะ "พ่อหันมามียัมให้บวบและพูดว่า "พ่อจะลอง ไปขอพันธุ์ปลานิลจากลุงก้านให้ไหม" สนทนากักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าคุณพ่อของเด็ก ๆ หาลูกปลาตัวเล็ก ๆ มาให้เลี้ยงที่บ้าน เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น 2. เด็ก ๆ คิดว่าถ้าน้ำในบ่อน้ำ ลากลอง น้ำเสียหมด ปลาที่อาศัยอยู่ในน้ำจะเป็นอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การเป่าสี การฉีกปะ และการหยดสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. กระดาษสี 5 สี
3. พู่กัน
4. หลอดกาแฟ
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม พับ 4
6. แป้งเปียก
7. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 2 (วันที่ 3) หน่วย วันพ่อ
การฉีกปะ การหยดสี การพับสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถฉีกปะกระดาษ หยดสี และพับสีให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การฉีกปะกระดาษ การหยดสี และการพับสี ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก
เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันหนึ่งน้องขาวและน้องขาวมาหาลุงก้านที่บ้านเต่เข้า เพื่อมารับลูกปลาไปเลี้ยง เมื่อมาถึง เด็ก ๆ เห็นลุงก้านกำลังทำงานอยู่ในคอกวัว เด็ก ๆ จึงเดินเข้าไปดูใกล้ ๆ บอกลุงก้านว่า "คุณลุงก้านทำอะไรอยู่ครับ "ลุงก้านยิ้มและตอบว่า "กำลังรีดนมวัว เอาไว้ให้พวกเรลดื่มนะและเอาไปฝากพ่อและแม่เธอด้วยนะ "บวบยืมและพูดขึ้นว่า "นมที่ลุงรีดจากวัว เหมือนกับนมที่พวกเราดื่มนะ"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ผู้นำของเรา" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ผู้นำของเรา" ครอบครัวของเรามีพ่อแม่ อันเป็นผู้ก่อกำเนิดพวกฉัน พ่อแม่ของฉันต้องทำงานทุกวัน เพื่อเลี้ยงพวกฉันให้มีความสุข พ่อจ๋า แม่จ๋า หนูรักจริงใจ เพราะพ่อแม่ ไซร์เป็นผู้นำเราเลย...

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
ที่โรงเรียนหรือเปล่าคะ" ลุงกำนันหัวเราะ ตอบว่า "ไอ้... แต่มีมึงอีกอย่างนะที่ครูให้เธอคิด อาจทำจากถั่วเหลืองแทนก็ได้เหมือนกัน "บาว ถามขึ้นอีกว่า" คุณลุง ไปเอาวัวมาจากไหนละครับ มันตัวโตจังเลย" ลุงกำนันตอบพร้อมกับพนมมือ ขึ้น "ในหลวงท่านทรงแจกให้มาพร้อมกับพันธุ์ ปลานิลที่เลี้ยงในบ่อนั้นแหละ" ลุงกำนันพูดเสริม ขึ้นว่า "พระองค์ทรงห่วงใยราษฎรกลัวจะ ไม่มี อาหารที่เป็นประ โยชนไว้กินกัน ใจหลาน" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสพการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ จะต้องเลือกเลี้ยงวัวกับ ปลานิล เด็ก ๆ จะเลือกเลี้ยงสัตว์ ชนิดใด เพราะเหตุใด 2. ถ้าเด็ก ๆ เป็นทนายและทนาย แล้วทนาย ช่วยลุงกำนันเรื่องวัว แต่เด็กทำไม่เป็น เด็ก ๆ จะทำอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ำให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การฉีกปะกระดาษ หยดสี และการพับสี
2. ำให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

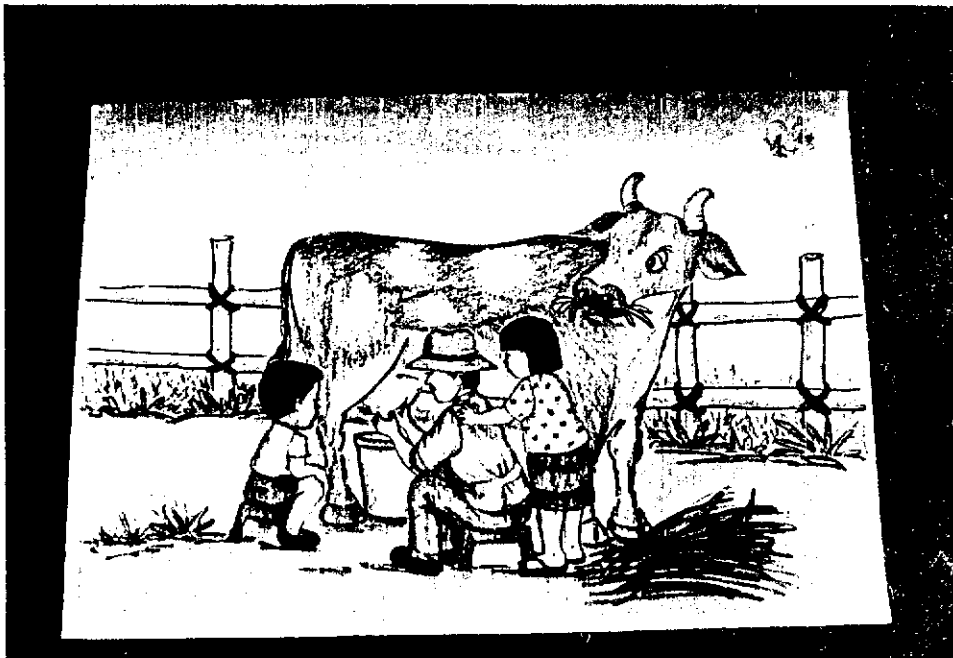
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. กระดาษสี 5 สี
3. กาวลาเท็กซ์
4. ฟู่กัน
5. สีโปสเตอร์แบบหลอด
6. กระดาษโรเนียว 80 แกรม พับ 4
7. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 2 (วันที่ 4) หน่วย วันพ่อ

การหยดสี การพับสี การพิมพ์ภาพจากพืช

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถหยดสี พับสี และพิมพ์ภาพด้วยใบไม้ ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การหยดสี การพับสี และการพิมพ์ภาพด้วยใบไม้ ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก
เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "ตอนเย็นหลังจาก รับประทานอาหารแล้ว คุณพ่อ น้องดาว และน้อง ตะวัน ขานกัฒมา นั่งเล่นที่หน้าบ้าน น้องดาวพูดกับ คุณพ่อว่า "คุณพ่อขา วันขึ้นเป็นวันพ่อ คุณพ่อเล่า นิทานให้เราสองคนฟังได้ไหมคะ" พ่อยิ้มและ พูดว่า "ได้สิจะลูก แต่ถ้าพ่อเล่านิทานแล้ว ลูก ๆ จะให้รางวัลอะไรพ่อบ้างล่ะ" น้องตะวันรีบตอบว่า "พรุ่งนี้ผมจะช่วยคุณพ่อล้างรถครับ" ส่วนน้อง ดาวพูดว่า "ก่อนคุณพ่อเข้านอน ดาวจะช่วยบีบหลัง ให้คุณพ่อคะ" พ่อยิ้ม และพูดกับลูกทั้งสองว่า "มี	<u>ขั้น บนนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "พ่อหลงฉัน" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "พ่อหลงฉัน" (วาสนา เจริญสอน) พ่อหลงฉัน ทุกวันเจ้ป๊า แข็งแรงเกินใคร ใจแสนปรานี รักลูกผูกจิต ชีวิตพ่อ เห็นแต่เห็นเอ๋ยยอมพลี เพื่อลูกรักเอ๋ย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
อีกอย่างที่คุณจะให้พ่อได้ คือ เป็นลูกที่ดีของพ่อ และแม่ตลอดไปไหมละ สนทนากลุ่มโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. เวลาที่คุณแม่ไม่อยู่บ้าน คุณพ่อของเด็ก ๆ ดูแลเด็ก ๆ ในเรื่องอะไรบ้าง 2. เด็ก ๆ เคยไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณพ่อเรื่องอะไรบ้าง และเกิดผลอย่างไรตามมาบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การหยดสี การพับกระดาษ และการพิมพ์ภาพด้วยปากกิ้ง
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

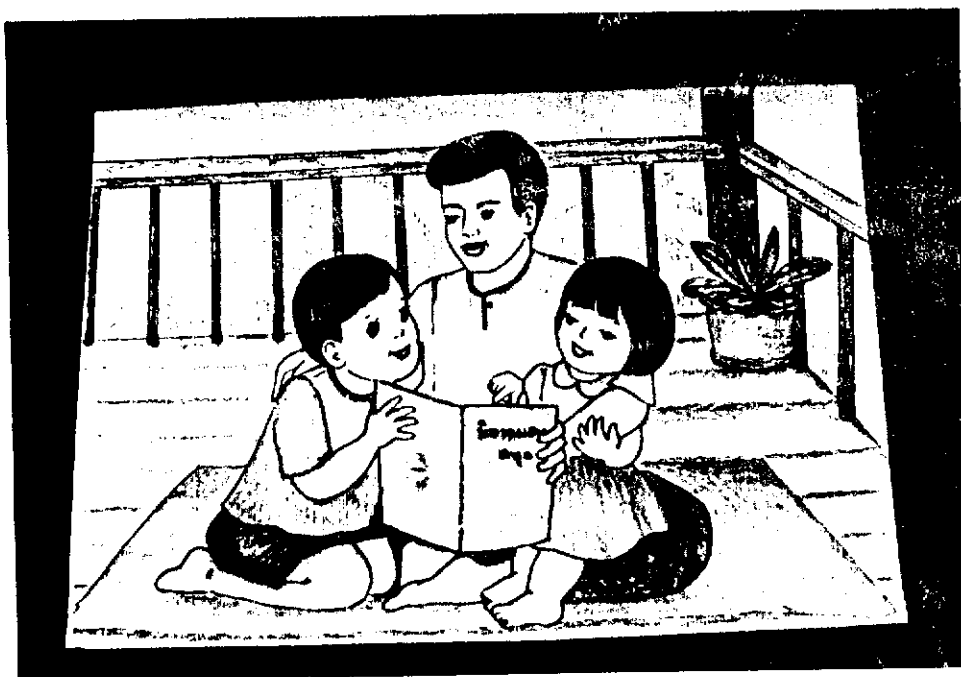
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. สีโปสเตอร์แบบหลอด
3. ใบไม้ชนิดต่าง ๆ
4. พองน้ำ
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
6. หลอดกาแฟ
7. พู่กัน
8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 3 (วันที่ 1) หน่วย วันพ่อ
การพับสี่ การพิมพ์ภาพจากพืช การตัดปะ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถพับสี่ พิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย และตัดปะกระดาษ ให้เป็นผลงาน
ตามที่ต้องการได้

เนื้อหา

การพับสี่ การพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย การตัดปะกระดาษตามความคิด
และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เย็นวันหนึ่ง พ่อแม่ สันติ และสุดา กำลังช่วยกันปลูกต้นไม้รอบบริเวณบ้าน สันติถามพ่อว่า "พ่อครับทำไมเราต้องปลูกต้นไม้ด้วยล่ะครับ" พ่อตอบว่า "ต้นไม้มีประโยชน์มาก ช่วยทำให้บ้านเราสวยงาม และร่มรื่นน่าอยู่อาศัยมากขึ้นนะลูก" สุดาพูดเสริมขึ้นว่า "พี่สันติ ปลูกอย่างเดียวนะไม่พอละที่ต้องช่วยกันดูแลรดน้ำให้ต้นไม้ด้วย" แม่ยิ้มและพูดว่า "ต้นไม้	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ประโยชน์ของต้นไม้" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ประโยชน์ของต้นไม้" ต้นไม้มีดี และมีคุณค่า ต่อเราหนักหนา หนูจำจงฟัง ใช้ไม้สร้างบ้าน พักผ่อนนอนนิ่ง นกได้ทำรัง อยู่เป็นสุขเอย...

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามๆ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ก็ต้องกินอาหาร เหมือนลูกที่ต้องกินข้าวทุกวัน ใจจะ" สนทนากลุ่มโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ เคยเห็นต้นไม้ที่ขาดน้ำหรือไม่ ต้นไม้มีลักษณะเป็นอย่างไรบ้าง 2. ถ้าเด็ก ๆ รดน้ำต้นไม้มากเกินไป เด็ก ๆ คิดว่าต้นไม้จะเป็นอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การพับสี พิมพ์ภาพก้านกล้วย และการตัดปะกระดาษ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2. สีโปสเตอร์แบบหลอด
3. กระดาษสี 5 สี
4. กาวลาเท็กซ์
5. พองน้ำ
6. ก้านกล้วย
7. กระดาษโรเียว 80 แกรม
8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 3 (วันที่ 2) หน่วย วันพ่อ
การพิมพ์ภาพจากพืช การตัดปะ การร้อยทราย

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถพิมพ์ภาพด้วยจุกหัวผักกาด ตัดปะกระดาษ และร้อยด้วยให้เป็นผลงานตาม
ที่ต้องการได้

เนื้อหา

การพิมพ์ภาพด้วยจุกหัวผักกาด การตัดปะกระดาษและการร้อยทราย ตามความคิดและ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "พ่อของป้อมมี อาชีพตัดไม้ เฝ้าถ่าน วันนี้เป็นวันหยุด แม่ชวนให้ ป้อมเอาปืนโตข้าวไปส่งพ่อที่กำลังตัดไม้อยู่ เมื่อ มาถึงป้อมถามพ่อว่า "พ่อครับพ่อตัดต้นไม้ต้นใหญ่ พ่อไม่เสียค่าหรือครับ กว่ามันจะโตขึ้นมาขนาด นี้คงใช้เวลาหลายปี "พ่อตอบว่า" เสียค่า ทำไมละ เคยว่าต้นไม้เล็ก ๆ มันก็โตขึ้นมาแทน เอง" ป้อมพูดต่อว่า "คุณครูสอนผมว่า ต้นไม้มี	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ต้นไม้" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ต้นไม้" ต้นไม้โตโตนี้มีลำต้น ข้างมีดอกผลทุกต้นฉันล้วนมีใบ ส่วนอยู่ในดินนั้นรากน้อยใหญ่ กิ่งก้านแขนงทั่วใบ บกปดโกลัโกลัได้ร่มไม้เอย...

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามๆ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ประโยชน์มาก ถ้าไม่มีต้นไม้ เวลาฝนตกหนัก จะทำให้เกิดน้ำท่วมได้ แต่ถ้ามีต้นไม้มาก ๆ รากของต้นไม้จะช่วยดูดซับน้ำไว้นะพ่อ" สนทนาศักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ เคยเห็นน้ำท่วมหรือไม่ น้ำท่วมมีสภาพเป็น อย่างไรบ้าง 2. ถ้าเด็ก ๆ เห็นค่างาล้างตัดต้นไม้ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรเด็ก ๆ จึงทำเช่นนั้น - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การพิมพ์ภาพด้วยजूकหัวผักกาด ตัดปะกระดาษ และการระบาย
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

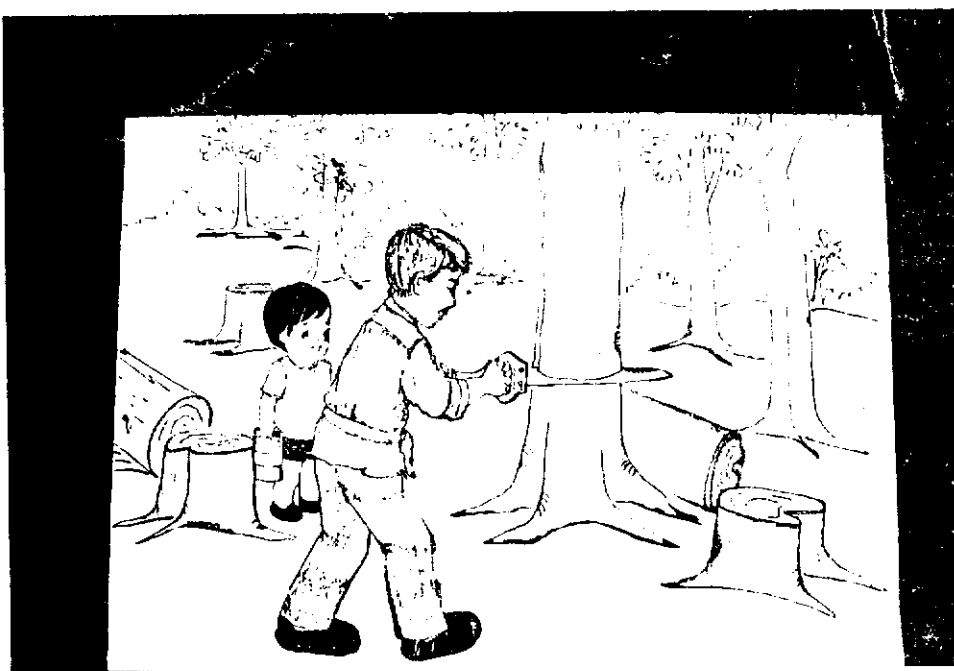
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. หัวจุ๊กผักกาด	2. ฟองน้ำ
3. สีน้ำ 5 สี	4. กระดาษสี 5 สี
5. กาวลาเท็กซ์	6. ทรายละเอียด
7. สีเทียนแท่งใหญ่	8. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
9. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำตามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 3 (วันที่ 3) หน่วย วันพ่อ
การตัดปะ การโรยทราย การวาดภาพด้วยชอล์คสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถตัดปะกระดาษ โรยทราย และวาดภาพด้วยชอล์คสี ให้เป็นผลงานตามที่
ตนต้องการได้

เนื้อหา

การตัดปะกระดาษ การโรยทรายและการวาดภาพด้วยชอล์คสีตามความคิดและ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำตาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "ครอบครัวของ เด่น มีอาชีพเป็นชาวนา ที่บ้านของเด่นจึงมี ผลไม้มากมาย เย็นวันหนึ่งพ่อ แม่ และเด่นช่วย กันเก็บผลไม้ที่สวนเตรียมไปฝากคุณปู่ คุณย่าที่ อยุธยา ขณะที่กำลังเก็บผลไม้อยู่ เด่นถามพ่อว่า "พ่อครับ ทำไมบ้านเรา ไม่ปลูกต้นไม้ที่ให้ผลกินได้ ทุกต้นครับ" พ่อตอบว่า "ต้นไม้ทุกต้นมีประโยชน์ ทั้งนั้น ถึงแม้บางต้นจะ ไม่มีผลให้เรากินเลย แต่ ต้นไม้ก็ให้ร่มเงาแก่บ้านเรา ทำให้บ้านเรามี	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ป่าแสนสวย" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ป่าแสนสวย" ป่าไม้แสนสวย ต้องช่วยรักษา อย่าทำลายป่า คุณค่ามากมาย ดิน น้ำ พืช สัตว์ ผู้คนในโลกนี้ ร่มเย็นทุกที อยู่ดีสุขสบาย...

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
อากาศสดชื่น น่ายิ่งกว่าที่อื่นนะลูก" แม่ยิ้มและพูดว่า "ลูกดูซิ ขนาดต้นไม้เล็ก ๆ ก็ยังช่วยคลุมดินในสวนของเราให้ชุ่มชื้นทั้งปีเลย" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ต้องการเก็บผล ไม้ที่อยู่บนต้นสูง ๆ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรเด็ก ๆ จึงทำเช่นนั้น 2. ถ้าเด็ก ๆ มีมะม่วงสุกที่บ้านมาก ๆ รับประทานเองก็ไม่หมด เด็ก ๆ จะทำอย่างไรจึงเก็บมะม่วงนั้นไว้รับประทานนาน ๆ ได้ - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมได้แก่ การตัดปะกระดาษ ระบาย และ การวาดภาพด้วยชอล์คสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้น ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. กระดาษสี 5 สี
3. กาวลาเท็กซ์	4. ทรายละเอียด
5. ขอสส์สี	6. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 3 (วันที่ 4) หน่วย วันพ่อ
การโรยทราย การวาดภาพด้วยชอล์คสี การชุบสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถโรยทราย วาดภาพด้วยชอล์คสี และชุบสี ให้เป็นผลงานตามที่
ต้องการได้

เนื้อหา

การโรยทราย การวาดภาพด้วยชอล์คสี และการชุบสี ตามความคิดและจินตนาการ
ของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เช้าวันหนึ่ง คุณครูศรีไพรพาสันติ และสุดา ไปเดินเล่นบริเวณหลังโรงเรียน ขณะเดินไปนั้นสันติได้ยินเสียงนกร้องอยู่ต้นไม้ จึงพากันไปดูใกล้ ๆ สุดาถามคุณครูว่า "เราเข้ามาใกล้ขนาดนี้ ทำไมนกมันยังไม่บินหนีไปละคะคุณครู" คุณครูยิ้มและตอบว่า เพราะนกมันรู้ว่านักเรียนที่นี่ไม่เคยรังแกมันเลย ไม่กลัวเรา ใจจะ" สันติหัวเราะและพูดว่า "สงสัยต้นไม้ต้นนี้คงเป็นบ้านของมันเลยไม่หนีครับ" คุณครูพูดว่า "ต้นไม้มี	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ต้นไม้" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ต้นไม้" ต้นไม้ใบหนา เหล่านกกามาอาศัย กิ่งก้านกว้างไกล ดอกไม้ไหวไปตามลม กลิ่นหอมน่าชม จริงเอ๋ย.....

กิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมสร้างสรรค์ปกติ
ประโยชน์มากมายทั้งต่อมนุษย์และปักษ์ที่อยู่อาศัย เพลงนกค้าย เด็ก ๆ ได้ใช้นกย่ำตัดต้นไม้ละ เด็กา นกไม่มีที่อยู่ "สุลาและสันติย์รัก" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เห็นเพื่อนกำลังจะยิงนก เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไร จึงทำเช่นนั้น 2. ถ้าเด็ก ๆ เห็นลูกนกตกจากต้นไม้ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึง ทำเช่นนั้น - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วัน^{นี้}ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วัน^{นี้}ครู จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมได้แก่ การไต่ทราย วาดภาพด้วยชอล์คสี และการบุคลี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจับบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. ทรายละเอียด
3. กาวลาเท็กซ์	4. ชอล์คสี
5. กระดาษโรเนียว	6. ตะปูคอนกรีต
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 4 (วันที่ 1) หน่วย อากาศ

การวาดภาพด้วยชอล์คสี การขูดสี การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยชอล์คสี ขูดสี และสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว ให้เป็นผลงานตามที่ต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยชอล์คสี การขูดสี และการสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว ตามความคิดและจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เย็นวันหนึ่งหนูเอื้อมพาน้องชายไปเดินเล่น พบสุเทพกับเพื่อนกำลังเล่นลูกโป่งอยู่อย่างสนุกสนาน น้องชายถามพี่เอื้อมว่า "เขากำลังเล่นอะไรกันอยู่" เอื้อมตอบ "เขากำลังเล่นเป่าลูกโป่งอยู่จ้ะ" น้องถามต่อว่า "ทำไมเวลาเป่าลมเข้าไปแล้วลูกโป่งโตขึ้น" เอื้อมตอบว่า "เพราะลมที่เป่าเข้าไปทำให้ลูกโป่งขยายตัวโตขึ้น" น้องหัวเราะชอบใจ แล้วบอกว่า "หนูอยากเล่นลูกโป่งบ้าง" เอื้อมพูดว่า	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "อากาศ" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "อากาศ" (ศรีเนล รัตนสุวรรณ) รอบตัวเรานี้มีอากาศ มีอากาศอยู่ทั่วไป คน พืชสัตว์ได้ใช้หายใจ อากาศมีทั่วไป รอบตัวเราเอ๋ย.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
"ลูกไปงั้นไม่ใช่ของเรา ถ้าน้องอยากได้ เดี่ยวพี่จะพาไปซื้อให้นะ" สนทนากลุ่มโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. ถ้าน้องของเด็ก ๆ เห็นคนอื่นกำลังเล่นของเล่นอยู่แล้วน้องร้องไห้อยากได้ของเล่นคนอื่น เด็ก ๆ จะทำอย่างไร 2. ถ้าเด็ก ๆ มีของเล่นอยู่ชิ้นเดียว แต่น้องของเด็กอื่น ร้องไห้ อยากจะเล่นของเล่นของเด็ก ๆ จะทำอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การวาดภาพด้วยขลุ่ยสี ฟูตสี และการสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. เมล็ดถั่วเขียว
2. กาวลาเท็กซ์
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
4. สีเทียนแท่งใหญ่
5. ขอล้คสี
6. ตะปูคอนกรีต
7. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 4 (วันที่ 2) หน่วย อากาศ

การขุดสี การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก การตัดปะ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถขุดสี และสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก และตัดปะกระดาษ ให้เป็นผลงานตามที่ต้องการ ได้

เนื้อหา

การขุดสี การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก และตัดปะกระดาษ ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้อากาศร้อนมาก สมใจ สมใจ และนารีชวนกันไปเล่นน้ำที่ริมคลอง ขณะที่กำลังเล่นกันสมใจพูดขึ้นว่า "ถ้ามีน้ำในคลองให้เล่นอย่างนี้ ถึงอากาศจะร้อนมากแค่ไหน ฉันก็ไม่ว่า" นารีจึงพูดขึ้นว่า "เล่นกันได้แต่ต้องระวังอย่าให้น้ำเข้าหู เข้าตานะ" สมใจหันมาถามว่า "ถ้าน้ำเข้าหู เข้าตาแล้วจะเป็นอย่างไร" นารีตอบว่า "น้ำในคลองบางที่ อาจสกปรก มีเชื้อโรคทำให้เป็นโรคตาแดง หรือหู	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ลม" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ลม" (สมใจ ตั้งนิกร) ลมคืออากาศ ต้องการที่อยู่ ถ้าเป่าพองสบู่ ก็ลอยพอง เป่าลูกโป่งพอง น้ำล่อนน้ำเล่น แสนสนุกทุกเย็น ได้เล่นลมเอ๋ย.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
เป็นน้ำหนักได้" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. การเล่นน้ำกับเพื่อน ๆ อาจเกิดอันตรายได้อย่างไรบ้าง 2. ถ้าอากาศร้อนมาก ๆ เด็กจะช่วยให้ร่างกายสบายขึ้นได้อย่างไรบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การขุดสี และการสร้างภาพจากเงื้อมข้าวเปลือก และการตัดปะกระดาษ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจับบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่
2. ตะปุกคอนกรีต
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
4. เมล็ดข้าวเปลือก
5. กระดาษสี 5 สี
6. กาวลาเท็กซ์
7. รูปภาพ

แผนการวัดผลกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามที่เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 4 (วันที่ 3) หน่วย อากาศ

การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว การตัดปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว ตัดปะกระดาษ และวาดภาพด้วยสีน้ำ
ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว ตัดปะกระดาษ และการวาดภาพด้วยสีน้ำ
ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้อากาศแจ่มใส ครอบครัวของหนูกล้าย หนูต้น และหนูต้นไปเที่ยวชายทะเล เด็กทั้ง 3 คนชอบดูคุณพ่อคุณแม่ไปเล่นน้ำใกล้บ้านพัก หลังจากเล่นน้ำได้สักพัก หนูกล้ายพูดขึ้นว่า "พวกเรารับขึ้นบ้านกันเถอะ" ต้นกำลังสนุกจึงถามว่า "ทำไมเลิกเล่นเร็วจังเลย" หนูกล้ายจึงบอกว่า "คุณแม่สั่งให้อ่านหนังสือก่อน เดี๋ยวจะไม่มีสาย เป็นไม้ขีด" ต้นถามอีกว่า "ทำไมถึงต้องไม่มีสายด้วย"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ว้าว" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ว้าว" ว่าาาาาา อยู่ในท้องฟ้า มันลอยมาแล้วก็ลอยไป ฉันอยากเป็นว่าานักระไร จะได้ลอยไปลอยมา ว่าาาาาา อยู่ในท้องฟ้า นั่นจุฬานี่ก็เข้า

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กติ
กล้วยตอบว่า "ไม่รู้เหมือนกัน อยากรู้ไปตามคุณแม่กันดีไหม" สนทนากลุ่มโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ว่าอย่าไม่เป็น เด็ก ๆ จะเล่นน้ำอย่างไรจึงจะปลอดภัย 2. ถ้าเด็ก ๆ เห็นคนกำลังจะจมน้ำ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	เร็ว เร็วเข้าซิพวกเรา มาคุยกันเข้าคว่ำจุฬา - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว และตัดปะกระดาษ และการวาดภาพด้วยสีน้ำ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. เมล็ดถั่วเขียว	2. สีน้ำ 5 สี
3. กระดาษสี 5 สี	4. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
5. กาวลาเท็กซ์	6. สีเทียนแท่งใหญ่
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 4 (วันที่ 4) หน่วย อากาศ

การตัดปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถตัดปะกระดาษ วาดภาพด้วยสีน้ำ และเป่าสี ให้เป็นผลงานตามที่ตน

ต้องการ ได้

เนื้อหา

การตัดปะกระดาษ การวาดภาพด้วยสีน้ำ และเป่าสี ตามความคิด และจินตนาการของ
เด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้เป็นอาทิตย์ หลังจากรับประทานอาหารเช้าแล้ว คุณแม่กับ หนูช่วยกันซักเสื้อผ้าของทุกคนในบ้าน ขณะที่ หนูช่วยกำลังช่วยคุณแม่ตากผ้าอยู่ หนูเหนื่อยถาม ว่า "ทำไมคุณแม่รีบซักตั้งแต่เช้า ซักตอนเย็น ไม่ได้หรือคะ หนูอยากวิ่งเล่นกับน้องก่อน" คุณแม่ พูดว่า "ซักผ้าตอนเช้าดีกว่าตอนเย็นนะลูก เพราะถ้าหนูจะตากผ้าเสร็จแดดจะออกมาก อากาศจะร้อน ซึ่งจะทำให้เสื้อผ้าแห้งเร็วขึ้น	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ฝนตกพรา พรา ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ฝนตกพรา พรา" (รฐาปะนีย์ นาครทรรพ) ฝนตกพรา พรา แม่ตากกางร่ม แกเดินก้ม ก้ม อยู่ข้างกำแพง ประเดี๋ยวแดดออก จะไปบอกพ่อแดง จัน ไม่มีแรง หุบร่มให้พี่

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ดีกว่า โคนน้ำค้างในตอนกลางคืนนะลูก" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ต้องซักถุงเท้าเอง แล้ว ผงซักฟอกหมดพอดี เด็กจะทำอย่างไร จึงจะซักได้ 2. ถ้าเด็ก ๆ ต้องสวมเสื้อผ้าที่สกปรก หลาย ๆ วัน เด็ก ๆ คิดว่าจะเป็น อย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครู จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การตัดปะกระดาษ การวาดภาพด้วยสีน้ำ และเป่าสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. พู่กัน	2. สีน้ำ 5 สี
3. กระดาษสี 5 สี	4. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
5. หลอดกาแฟ	6. กาวลาเท็กซ์
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 5 (วันที่ 1) หน่วย วันปีใหม่
การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฉีก

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถหยดสี วาดภาพด้วยนิ้วมือ และฉีก ให้เป็นผลงานตามที่ตน

ต้องการ ได้

เนื้อหา

การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ และฉีก ตามความคิด และจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วัดค่าเนกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เช้าวันขึ้นปีใหม่ หนูแดง และคุณแม่ตื่นนอนแต่เช้า เพื่อเตรียมใส่บาตรพระที่หน้าบ้าน หลังจากใส่บาตรแล้ว หนูแดงถามคุณแม่ว่า "ทำไมต้องใส่บาตรพระในวันขึ้นปีใหม่ด้วยล่ะคะ" คุณแม่ยิ้ม และบอกหนูแดงว่า "การใส่บาตรในวันขึ้นปีใหม่เป็นการเริ่มต้นที่ดี เป็นสิริมงคลของชีวิต และเป็นการเสียสละ แบ่งปันละลูก"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ปีใหม่" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ปีใหม่" วันใหม่ เดือนใหม่ ปีใหม่ เราขออวยพรชัยในสวัสดี รื่นเริง สาราญ ดวงใจเบิกบานสุขเกษมบรมปรีย์ดี

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามๆ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ต้องการทำบุญ นอกจากการใส่บาตรพระแล้ว เด็ก ๆ คิดว่าจะทำบุญได้ด้วยวิธีใดบ้าง 2. ถ้าพระสงฆ์ได้รับอาหารจากการใส่บาตรเป็นจำนวนมาก เด็ก ๆ คิดว่าพระสงฆ์จะทำอย่างไรกับอาหารนี้บ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	จงคลายความทุกข์ ความสุขจะมี ถ้วนทั่วธานี แคว้นแคว้นแดนไทย. - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ และแผ่นสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. สีน้ำ 5 สี
3. เหรียญสตางค์	4. กระดาษโรเนียว 80 แกรม พับ 4
5. พู่กัน	6. วัสดุแบบลอยตัว หรือหุ่นด้านเดียว
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 5 (วันที่ 2) หน่วย วันปีใหม่
การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฝนสี การบีบสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยนิ้วมือ ฝนสี และบีบสี ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฝนสี และการบีบสี ตามความคิด และจินตนาการของเด็ก
เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "คุณพ่อ คุณแม่ หนูแดง และหนูนิต กำลังเตรียมตัวเพื่อไปกราบ คุณตาคุณยายในวันปีใหม่ที่บ้านจันทบุรี หนูนิตได้ถามคุณแม่ว่า "วันนี้เราจะไปหาคุณตาคุณยายโดยรถไฟดีไหมครับ" คุณแม่ถามว่า "ทำไมลูกอยากนั่งรถไฟไปล่ะลูก" หนูนิตตอบว่า "ผมชอบฟังเสียงรถไฟ และชอบมองดูวิวข้าง ๆ ทางครับ" หนูนิตจึงเสริมขึ้นอีกว่า "ที่สำคัญ ไปรถไฟปลอดภัย ค่ะนะคะคุณแม่"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ปีใหม่" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ปีใหม่" (ธำระเนย์ นาคกรรพ) ปีใหม่ วันใหม่ แสงแดดสดใส จิตใจสำราญ นกน้อยร้องเพลง

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เป็นหนูโต เด็กอยากนั่งรถอะไร เพราะอะไร 2. เด็ก ๆ เคยนั่งรถไฟหรือไม่ การนั่งรถไฟปลอดภัยหรือไม่ เพราะอะไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	ครั้นเครงประสาน ดอกไม้แย้มบาน ทุกคนร่าเริง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การพับสี และการบีบสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่
2. สีน้ำ 5 สี
3. กาวลาเท็กซ์
4. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
5. ฝาพลาสติกกลายուն
6. เหรียญสตางค์
7. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 5 (วันที่ 3) หน่วย วันปีใหม่

การผสมสี การบีบสี การโรยเชือก

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถผสมสี บีบสี และโรยเชือก ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การผสมสี การบีบสี และการโรยเชือก ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็น

รายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "คุณพ่อ คุณแม่ หนูแดง และหนูนิต ไปเที่ยวสวนสัตว์ที่จังหวัดลพบุรี มีสัตว์ต่าง ๆ มากมาย หนูแดง และหนูนิตสนุกเพลิดเพลินมาก และที่ชอบมากคือการให้อาหารปลาที่เลี้ยงไว้ในบ่อ ขณะที่หนูนิตกำลังให้อาหารอยู่นั้น หนูนิตถามคุณพ่อว่า "สัตว์ที่ถูกจับมาขังไว้อย่างนี้ สัตว์มันจะชอบไหมครับ" คุณพ่อตอบว่า "ถ้าให้สัตว์มันเลือกได้ สัตว์มันคงชอบอยู่อาศัย หากินเองตามธรรมชาติมากกว่าลูก"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ไชโยปีใหม่" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ไชโยปีใหม่" (สุนทราภรณ์) ไชโย ไชโย ไชโย มาร่วมไชโยต้อนรับปีใหม่ ส่งปีเก่าแล้วเราเพลินใจ (ข้า) ถึงวันปีใหม่มาร่วมไชโย.

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ - ถ้าเด็ก ๆ เห็นคนจับสัตว์มาก็ขึง เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไร - ถ้าเด็ก ๆ พบลูกนกตกมาจากต้นไม้ เด็ก จะทำอย่างไร เพราะอะไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครู จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การผสมสี การบีบสี และการโรยเชือก
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี	2. กาวลาเท็กซ์
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	4. เหรียญสตางค์
5. ฝาพลาสติกลายฉลุ	6. วัสดุแบบลอยตัว
7. สีเทียนแท่งใหญ่	8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 5 (วันที่ 4) หน่วย วันปีใหม่
การนับสี่ การร้อยเชือก การฉีกปะ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถนับสี่ ร้อยเชือก และฉีกปะกระดาษ ให้เป็นผลงานตามที่ตน

ต้องการ ได้

เนื้อหา

การนับสี่ การร้อยเชือก และฉีกปะกระดาษ ตามความคิด และจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "ในตอนเย็นที่บ้าน คุณตาคุณยาย มีลูกหลานหลายคนมาร่วมงานปีใหม่ มีการร้องเพลงอย่างสนุกสนาน แลกเปลี่ยนของขวัญ และส.ค.ส. ร่วมกัน นอกจากเด็ก ๆ จะมีความสุขแล้ว คุณตาคุณยาย และพวกผู้ใหญ่ทุกคนก็พลอยมีความสุขไปด้วย " สนทนาซักถาม โดยใช้คำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ราวงปีใหม่" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ราวงปีใหม่" (เตือนใจ ศรีมารุต) ราวง ราวงปีใหม่ อวยชัยให้มีความสุข ร่วมกัน ร้องสนุก อวยพรความสุขวันปีใหม่เอ๋ย.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
1. ถ้าจะให้เด็กจัดงานร่วมกับเพื่อน ๆ เด็ก ๆ คิดว่าจะจัดงานอย่างไรบ้าง 2. ถ้าขณะที่เด็กจัดงานปีใหม่มากับเพื่อน ๆ แล้วเกิดไฟฟ้าดับ เด็ก ๆ จะทำอย่างไร จึงจะจัดงานต่อไปได้ - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะให้แก่นักเรียน การปั้นสี การร้อยเชือก และฉีกปะกระดาษ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. ด้ายกลุ่ม
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
4. กระดาษสี 5 สี
5. กาวลาเท็กซ์
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 6 (วันที่ 1) หน่วย โลกสวยด้วยมือเรา
การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยสีน้ำ เป่าสี และวาดภาพด้วยสีเทียนให้เป็นผลงานตามที่ต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี และการวาดภาพด้วยสีเทียน ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้เป็นวันหยุด หนูบ๊อม หนูเอก และหนูก้อง กำลังจะไปหาเพชรที่บ้าน ขณะเดินผ่านป้ายรถเมล์ประจำทาง เด็ก ๆ พบว่าบริเวณนี้มีขยะตกอยู่มากมาย เช่น เปลือกกล้วย กุ้งพลาสติก ฯลฯ พวกเด็ก ๆ จึงช่วยกันเก็บขยะเหล่านั้นใส่ถังผจญภัยเรียบร้อย หนูก้องพูดกับเพื่อน ๆ ว่า "ถ้าคนอื่นเห็นขยะตกอยู่ตามถนนแล้วช่วยกันเก็บก็คงจะดีนะบ้านเมืองเราจะได้สะอาดสวยงามกว่านี้" แต่หนูบ๊อมกลับพูดว่า	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ดอกไม้สดสี" ร่วมกัน ร้องทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ดอกไม้สดสี" (ฉันทน์ ขาววิไล) ดอกไม้สดสี ผีเสื้อสวย แสงแดดส่องด้วย ช่วยให้ฉันเกิดเพลิน.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
"ถ้าจะให้ดีกว่านี้ คนที่ทำให้เกิดขยะ น่าจะมี ความรับผิดชอบมากกว่า" หนูเอากลามขึ้นว่า "รับผิดชอบอย่างไรละ" บ๊อมตอบว่า "ก็ใครรู้ตัวว่า เป็นคนทำให้บ้านเมืองมีขยะเพิ่มขึ้น ก็รีบ เปลี่ยนนิสัยในการทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นทางก็หมด เรื่องแล้ว จริงไหมพวกเรา" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสพการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ไปในที่ ที่ไม่มีถังใส่ขยะ เด็ก ๆ จะจัดการกับขยะที่ตัวเองทำขึ้น ได้อย่างไร 2. ถ้าเด็ก ๆ เห็นเพื่อนทิ้งขยะลงบนพื้นถนน เด็ก จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การเป่าสี และการวาดภาพด้วยสีเทียน
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่
2. สีน้ำ 5 สี
3. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
4. พู่กัน
5. หลอดกาแฟ
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 6 (วันที่ 2) หน่วย โลกสวยด้วยมือเรา
การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถเป่าสี วาดภาพด้วยสีเทียน และพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ ให้เป็นผลงาน
ตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน และการพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ ตามความคิด และ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันหนึ่งเองไหม และเพื่อน ๆ ได้มาช่วยกันเก็บขยะริมคลองหน้า บ้านคุณครูแดง เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บขยะทั้งถุง พลาสติก, กระป๋อง, ขวด, เศษแก้ว ฯลฯ ที่มี คนนำมาทิ้งไว้ ขณะที่เด็ก ๆ กำลังช่วยกันทำงาน ใหม่พูดกันว่า "แต่ทั้งกระดาษ, ถุงพลาสติก ก็ ทำลายสภาพแวดล้อมของแม่น้ำลำคลองมากพออยู่ แล้ว นี่ยังมีเศษแก้วแตก ขวดแตกอีก นอกจากจะ ทำให้แม่น้ำเน่าเสียแล้ว ยังอาจทำอันตรายให้ผู้อื่น	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ดาวีเศษ" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ดาวีเศษ" (สมาคมสร้างสรรค์ไทย) ดาวีเศษ ๆ อ๊ะ อ๊ะ อย่างทั้งขยะ ดาวีเศษเห็นนะ (ข้า) ทั้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง ดาวีเศษ ๆ อ๊ะ อ๊ะ อย่างทั้งขยะ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ที่มาใช้น้ำบริเวณนี้ให้ได้รับบาดเจ็บอีกด้วย" เพื่อน ๆ ของใหม่ต่างสัญญากันว่า ถ้าโตเป็นผู้ใหญ่ พวกเราจะช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อม และเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กรุ่นต่อไปให้ด้วย" สนทนาซักถามโดยใช้คำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ มีบ้านอยู่ริมคลอง เด็ก ๆ จะช่วยให้บ้านในคลองสะอาดได้อย่างไรบ้าง 2. การทำลายขยะ ทำได้อย่างไรบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	ดาวพิเศษเห็นนะ มามะ ๆ มาเป็นพวกดาวพิเศษกันดีกว่า - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน และการพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีนํ้า 5 สี	2. หลอดกาแฟ
3. พู่กัน	4. สีเทียน
5. ฟองน้ำตัดเป็นรูปทรงเรขาคณิต	6. ฟองน้ำ
7. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 6 (วันที่ 3) หน่วย โลกสวยด้วยมือเรา
การวาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยสีเทียน พิมพ์ภาพจากฟองน้ำ และหยดสี ให้เป็นผลงาน
ตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ และหยดสี ตามความคิด และ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้เป็นวันหยุด คุณครูได้ชวนเด็ก ๆ ข้างบ้านของคุณครูมาช่วย เตรียมงานวันสำคัญของทางโรงเรียน โดยคุณครู พาเด็กมาช่วยกันทำความสะอาดกำแพงบริเวณ ด้านหน้าโรงเรียน ตลอดจนถึงเดิน และดู โทรศัพท์สาธารณะ เด็ก ๆ ต่างทำงานกันด้วย ความสนุกสนาน ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณ สะอาด น่าดูขึ้นมา คนที่ผ่านไปมาเห็นเด็ก ๆ ช่วยกันรักษามานเมืองให้สะอาด ต่างชื่นชม และ	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ประโยชน์ที่ได้ จากป่า" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ประโยชน์ที่ได้จากป่า" (สมพิศ สิริวัตรวินัย) ประโยชน์ของป่า คือฟืน รั่มรื่น อากาศสดชื่น

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
นายณเมธ ร้อย ๆ มาให้เด็ก ๆ ได้รับประทานกัน อย่างทั่วถึง" สนทนากันตาม โดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เห็นเพื่อนกำลังเขียนกำแพง วัดหรือกำแพงโรงเรียนให้สัปรก เด็ก ๆ จะทำอย่างไร ทำไมจึงทำ เช่นนั้น 2. เด็ก ๆ คิดว่าโทรศัพท์สาธารณะถูก ทำลายเสียหายหมด จะเกิดผลเสียต่อคน ในชุมชนอย่างไรบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	รื่นเริงสุขใจ เด็กเล็กสำราญ ลาธารน้ำใส พวกเรคนไทย ใช้ไม้ป่าเอ๋ย. - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครู จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ วาดภาพด้วยสีเทียน การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ และ
หยดสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. ฟองน้ำตัดเป็นรูปทรงเรขาคณิต
3. สีน้ำ 5 สี	4. พู่กัน
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 6 (วันที่ 4) หน่วย โลกสวยด้วยมือเรา
การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ หยดสี และวาดภาพด้วยนิ้วมือ ให้เป็นผลงานตามที่ต้องการได้

เนื้อหา

การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี และการวาดภาพด้วยนิ้วมือ ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "บ๊ายวันหนึ่งขณะที่คุณครูสมพร กำลังเตรียมกระถางต้นไม้เพื่อปลูกต้นไม้ หนูดี และสันติเดินเข้ามาหา สันติถามคุณครูว่า "คุณครูกำลังจะทำอะไรครับ" คุณครูตอบว่า "ครูกำลังจะปลูกต้นไม้หลายลงกระถางเพื่อนำไปตั้งไว้หน้าห้องเรียนของเรา" หนูดีถามคุณครูว่า "หนูจะช่วยคุณครูทำอะไร ได้บ้างคะ" คุณครูยิ้ม และพูดว่า "ก็ช่วยเอาดินใส่กระถางให้ครูก็ได้" แล้วผมล่ะครับ สันติถามขึ้นบ้าง คุณครูยิ้ม	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "อย่าทิ้ง" ร่วมกัน ร้องทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "อย่าทิ้ง" อย่าทิ้ง อย่าทิ้ง อย่าทิ้ง ทิ้งแล้วจะสกปรก ถ้าเราเห็นมันรก ต้องเก็บ ต้องเก็บ ต้องเก็บ.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามๆ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
และพูดว่า " เธอ ไปตักน้ำมารดต้นไม้แล้วกันนะ" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าโลกของเราไม่มีต้นไม้ เด็ก ๆ คิดว่าเป็นอย่างไร 2. เด็ก ๆ คิดว่าต้นไม้มีประโยชน์ต่อคนและสัตว์อย่างไรบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ การหยดสี และการวาดภาพด้วยนิ้วมือ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. พองน้ำตัดเป็นรูปทรงเรขาคณิต
3. พู่กัน
4. กาวลาเท็กซ์
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
6. รูปภาพ

**แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ**

สัปดาห์ที่ 7 (วันที่ 1) หน่วย วันเด็ก วันครู
การร้อยเชือก การฉีกปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถร้อยเชือก ฉีกปะกระดาษ และวาดภาพด้วยสีน้ำ ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การร้อยเชือก การฉีกปะกระดาษ และการวาดภาพด้วยสีน้ำ ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ขั้นนำ ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้เป็นวันครู เด็ก ๆ ทุกคนตื่นแต่เช้า ที่จะมาร่วมพิธีไหว้ครูที่โรงเรียน หนูแดง และสันติมาโรงเรียนแต่เช้า น้าดอกโหม้มาพบคุณครูอาร์แต่เช้า หนูแดงสวัสดีคุณครูและพูดว่า "หนูขออนุญาตมากราบคุณครูก่อนพิธีในหอประชุมนะคะ" สันติพูดว่า "ผมด้วยครับขอมากราบคุณครูก่อน" คุณครูยิ้มให้เด็กทั้งสองอย่างเมตตา และพูดว่า "ขอให้เป็นเด็กดีทั้งสองคนนะ และเพียงมากราบครูอย่างเดียวไม่พอละ	ขั้นนำ ให้เด็กร้องเพลง "วันเด็ก" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "วันเด็ก" วันเด็ก วันเด็ก วันนี้ เราแสนยินดี ยินดีปรีดา เสาร์ที่ 2 ของเดือนมกรา ทุกคนได้สนุกสนาน วันเด็ก วันเด็ก มาถึง

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
ต้องทำตัวเป็นเด็กดีตลอดไปทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนด้วย จึงทำให้เรามีความสุข และภูมิใจในตัวเรามากยิ่งขึ้นอีก" สนทนาซักถาม โดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ คิดว่าการตอบแทนพระคุณของครู เด็ก ๆ จะทำได้ด้วยวิธีใดบ้าง 2. ถ้าเด็ก ๆ ต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนนักเรียนถือพานดอกไม้ไหว้ครู แต่เด็ก ๆ ลืมเอาดอกไม้มา เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	เราฝันถึง รอคอยมานาน ดวงจิตของเราสราญ ทุกคนเบิกบานในวันเด็กเอย. - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การร้อยเชือก การฉีกปะกระดาษ และการวาดภาพด้วยสีน้ำ
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

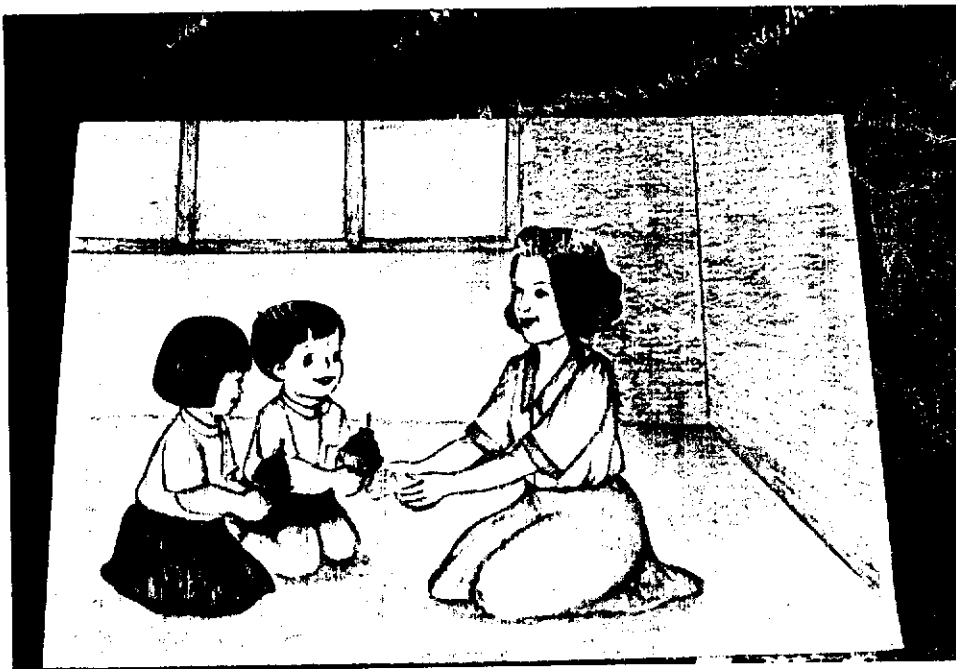
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี
2. ด้ายกลุ่ม
3. กาวลาเท็กซ์
4. กระดาษสี 5 สี
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 7 (วันที่ 2) หน่วย วันเด็ก วันครู
การฉีกปะ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถฉีกปะกระดาษ วาดภาพด้วยสีน้ำ และหยดสี ให้เป็นผลงานตามที่ตน
ต้องการได้

เนื้อหา

การฉีกปะกระดาษ การวาดภาพด้วยสีน้ำ และการหยดสี ตามความคิด และ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "หลังจากเสร็จพิธี ไหว้ครูที่หอประชุมแล้ว หนูแดง และสันติกลับมาที่ ห้องเรียนช่วยกันทำความสะอาดเก็บเศษดอกไม้, ใบตองๆ ที่ใช้ในการทำพานดอกไม้เมื่อตอนเช้า ทั้งสองพูดคุยกันอย่างมีความสุข หนูแดงพูดขึ้นว่า "สันติ เธอชอบให้โรงเรียนจัดงานพิธีไหว้ครู ไหม" สันติตอบว่า "ชอบมาก ฉันรู้สึกว่ามัน เพื่อน ๆ ของเรารักทุกคนน่ารัก ไม่คือกันเลย" หนูแดงหัวเราะ และพูดว่า "สงสัยกลัวบาปมัง	<u>ขั้นนำ</u> "ให้เด็กท่องคำคล้องจอง " ค.เอ๋ย ค.เด็ก" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ค. เอ๋ย ค.เด็ก" ค. เอ๋ย ค.เด็ก ถึงตัวยังเล็ก เด็กสู้ปากเพียร รีบตื่นแต่เช้า

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
หรือ ไม่ก็กลัวคุณครูไม่ให้พรีด้วย" สันติถามว่า "คุณครูอวยพรเธอว่าไงบ้าง" หนูแดงยิ้มตอบว่า "คุณครูบอกให้ฉันเป็นเด็กดี และเรียนหนังสือเก่ง" สันติยิ้มพูดอีกว่า "ของฉันก็เหมือนกัน ที่สำคัญคุณครูอวยพร ให้ฉัน ได้ เป็นคุณหมอตามที่ฉันชอบด้วย" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่เห็นเพื่อน ๆ ทำผิดข้อตกลงของโรงเรียน 2. ถ้าเด็ก ๆ เป็นคุณครู เด็กอยากสอนให้ลูกศิษย์เป็นคนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนดี - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	กินข้าว ไปโรงเรียน หัดอ่านหัดเขียน ให้เรียนเก่งเออ. - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การฉีกปะกระดาษ การวาดภาพด้วยสีน้ำ และการหยดสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

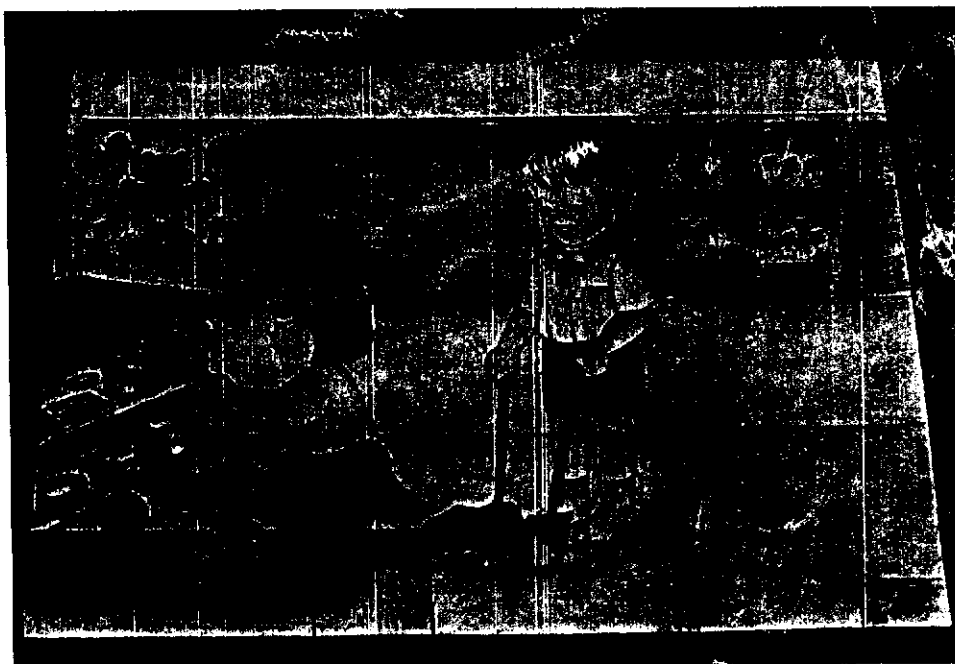
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. กระดาษสี 5 สี
2. สีน้ำ 5 สี
3. พู่กัน
4. กาวลาเท็กซ์
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 7 (วันที่ 3) หน่วย วันเด็ก วันครู
การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี การโรยทราย

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยสีน้ำ หยดสี และโรยทราย ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี และการโรยทราย ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันเด็กปีนี้ โรงเรียนจัดกิจกรรมวันเด็กหลายอย่าง มีทั้งการประกวด วาดภาพระบายสี, ประกวดเขียนเรียงความ และประกวดมารยาท นอกจากนี้ยังมี การจับสลากแลกของขวัญอีกด้วย ในตอนบ่าย อาจารย์ใหญ่มอบรางวัลแก่เด็กที่เข้าประกวดกิจกรรมต่าง ๆ เคนเป็นเด็กคนหนึ่งที่ได้รับรางวัลจากอาจารย์ใหญ่ด้วย เคนตั้งใจมาก ขณะที่เข้ารับรางวัล อาจารย์ใหญ่ได้กล่าวกับเคนว่า	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "สวัสดีคุณครู" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "สวัสดีคุณครู" สวัสดีคุณครูที่รัก หนูจักตั้งใจอ่านเขียน ยามเช้าเรามาโรงเรียน (ข้า) หนูจะพากเพียรขยันเรียนเลย (ข้า)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
"ขอให้เด่นเป็นเด็กดี และรักษาความดีเช่นนี้ตลอดไปนะ" เด่นยิ้มรับ และทำความเคารพด้วยความภาคภูมิใจ" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ ได้รับรางวัลจากอาจารย์ใหญ่ เด็ก ๆ จะรู้สึกอย่างไร 2. ถ้ามีคนแปลกหน้ามาชวนให้เด็กไปเที่ยว เด็ก ๆ จะทำอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การหยดสี และการโรยทราย
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีนํ้า 5 สี	2. พู่กัน
3. ทรายละเอียด	4. กาวลาเท็กซ์
5. สีเทียนแท่งใหญ่	6. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 7 (วันที่ 4) หน่วย วันเด็ก วันครู
การหยดสี การโรยทราย การเป่าสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถหยดสี โรยทราย และเป่าสี ให้เป็นผลงานตามที่ต้องการได้

เนื้อหา

การหยดสี การโรยทราย และการเป่าสี ตามความคิด และจินตนาการของเด็ก

เป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้เป็นวันเด็ก คุณพ่อ คุณแม่พาขวัญไทย ไปเที่ยวสวนสัตว์ที่เห็น ขวัญไทยเห็นสัตว์มากมาย ขวัญไทยเลือกซื้ออาหารให้สัตว์หลายชนิด และขณะที่ขวัญไทยกำลังให้อาหารปลา คุณแม่ชี้ให้ขวัญไทยดูปลาตัวโตใน บ่อที่กำลังอ้าปากกว้างรอรับอาหารจากคนที่ไปเที่ยวชม และพูดขึ้นว่า "สงสัยมันกำลังขอบคุณลูก อยู่ด้วยนะที่ซื้อข้าวโพดมาฝาก" ขวัญไทยยิ้ม และพูดว่า "ปลามันคงดีใจนะครับที่เห็นคนมาเที่ยว	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ความรักของหนู ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ความรักของหนู" (ราปะนีย์ นาครทรรพ) ใจของหนูนี้ก็มีความรัก หนูเพิ่งรู้จักว่าความรักนั้นเป็นอย่างไร หนูรักคุณพ่อ คุณแม่เต็มหัวใจ รักกว่าใคร ๆ ที่ในโลกนี้

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
มากอย่างนี้" พ่อพี่ยิ้ม ๆ และพูดว่า "นี่ถ้าคนที่มาเที่ยวให้อาหารกันทุกคนอย่างนี้ มันคงกินกันจนท้องแตกตายแน่ลูก" สามคนพ่อ แม่ ลูก หัวเราะอย่างมีความสุข" สนทนาศักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เห็นเพื่อนกำลังเอาไม้แพะหรือใช้ก้อนหินขว้างปาสัตว์ที่อยู่ในกรง เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น 2. ในวันเด็กปีนี้ เด็ก ๆ อยากไปเที่ยวที่ไหนบ้าง เพราะเหตุใด - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	หนูรักคุณครูผู้สอนหนูทุกอย่าง ความรู้กว้างขวางเพราะครูท่านรู้จักสอนเข้าเรียนให้หนูเป็นเด็กดี หนูรักพี่ ๆ และเพื่อนของหนูทุกคน - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ หยดสี การโรยทราย และการเป่าสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีน้ำ 5 สี	2. พู่กัน
3. หลอดกาแฟ	4. ทรายละเอียด
5. กาวลาเท็กซ์	6. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 8 (วันที่ 1) หน่วย คนดีมีประโยชน์
การโรยทราย การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถโรยทราย เป่าสี และวาดภาพด้วยสีเทียน ให้เป็นผลงานตามที่ตน
ต้องการได้

เนื้อหา

การโรยทราย การเป่าสี และการวาดภาพด้วยสีเทียน ตามความคิด และ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้คุณหมอ และนางพยาบาลมาตรวจอาการของคำแต่เช้า คุณหมอกถามคำว่า "คนเฝ้าไข้เธอไปไหนหมดล่ะ" คำตอบว่า "ไปซื้ออาหารครับ" คำถามคุณหมอว่า "คุณหมอรับเมื่อไหร่ผมจะกลับบ้านได้ ผมอยากไปโรงเรียนครับ" คุณหมอยิ้ม และพูดว่า "นอนพักอีก 2 วัน ให้หมอดูอาการเธอให้หายแน่ก่อนนะ" นางพยาบาลพูดเสริมว่า "อยากรกลับบ้านเร็ว ๆ ต้องไม่ได้รับประทานยาตามคุณหมอสั่ง	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "ตำรวจจ๋า" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "ตำรวจจ๋า" ตำรวจจ๋า กรุณาหยุดหน่อย อ้อ หนูหน่อย จะข้ามถนน เคนดี ดี อย่าวิ่งลุกลน (ช้า) ต้องข้ามถนน ตรงทางม้าลาย.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทคำถามๆ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
และนอนพักมาก ๆ จะได้หายเร็ว ๆ" คำกล่าว ขอพระคุณคุณหม่า และนางพยาบาล" สนทนาซักถามโดยใช้คำถาม เชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ เห็นคนกำลังพูดคุยเสียงดังใน โรงพยาบาล เด็ก ๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น 2. เด็ก ๆ เคยเห็นคนรับประทานยา โดย หมอ ไม่สั่งหรือ ไม่ เมื่อเขาทานแล้วมี อาการอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครู จะให้ เด็กแต่ละคน เลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การโรยทราย เป่าสี และการวาดภาพด้วยสีเทียน
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

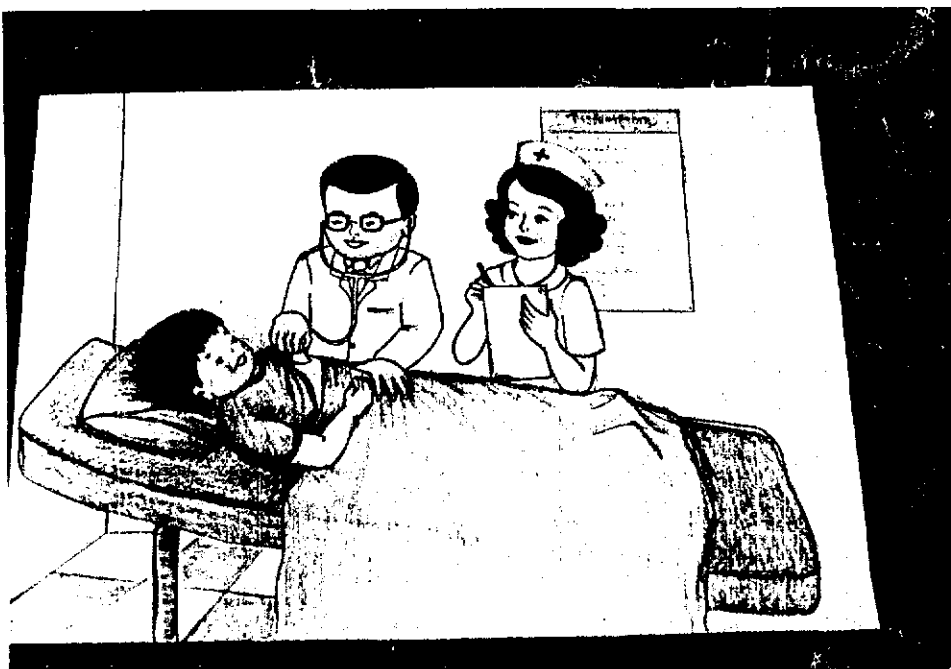
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีนํ้า	2. ทรายละเอียด
3. สีเทียนแท่งใหญ่	4. หลอดกาแฟ
5. กาวลาเท็กซ์	6. กระดาษโรเนียว 80 แกรม
7. รูปภาพ	

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 8 (วันที่ 2) หน่วย คนก็มีประโยชน์

การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถเป่าสี วาดภาพด้วยสีเทียน และสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การเป่าสี การวาดภาพด้วยสีเทียน และการสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก ตามความคิด และจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "เช้าวันเสาร์ ผักกาดกลางทำการบ้านอยู่ ได้ยินเสียงคนมาเรียกหน้าบ้านพอผักกาดออกมาดูพบน้ำสุมชาติที่ทำงานเป็นบุรุษไปรษณีย์ถือจดหมายมาส่งให้ ผักกาดกล่าวคำทักทาย "สวัสดีค่ะ มาส่งจดหมายแต่เช้าเลยนะคะ" น้ำสุมชาติพูดว่า "นี่จดหมายของคุณพ่อหนูนะ" ผักกาดขอบคุณ และพูดว่า "เข้ามาดื่มชาก่อนไหมคะ" น้ำสุมชาติยิ้ม และพูดว่า "ไม่ต้องหรอก วันนี้จดหมายมีมากต้องรีบไป	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง " ท.เอ๋ย ท.ทหาร" ร่วมกัน พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ท. เอ๋ย ท.ทหาร" ท. เอ๋ย ท.ทหาร ข้าศึกถูกราน ทหารต้องรบ เป็นร้วป้องกัน

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
ส่งก่อนนะ ขอบใจมากนะจะฝากกาด" สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. ถ้าเด็ก ๆ ต้องการส่งข่าวบอกเพื่อนที่อยู่ต่างจังหวัด เด็กจะทำอย่างไรได้บ้าง 2. ถ้าเด็ก ๆ อยู่บ้านมีคนที่หนูรู้จักมาขอพบคุณพ่อของหนูแต่ท่านไม่อยู่ หนูจะทำอย่างไรกับคนที่มาหา - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	พร้อมสรรพครั้นครบ บ้านเมืองสงบ เตรียมรับไว้เอย. - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ การเป่าสี วาดภาพด้วยสีเทียน และการสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำได้ และครูจดบันทึกไว้

ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีนํ้า 5 สี	2. หลอดกาแฟ
3. พู่กัน	4. สีเทียนแท่งใหญ่
5. เมล็ดข้าวเปลือก	6. กาวลาเท็กซ์
7. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	8. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 8 (วันที่ 3) หน่วย คนดีมีประโยชน์

การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว การบีบสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถวาดภาพด้วยสีเทียน สร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว และบีบสี ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา

การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว และการบีบสี ตามความคิดและจินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "วันนี้สุดา และสันติเดินมาโรงเรียนแต่เช้า สูดาคูกับสันติว่า "สันติ เราไปข้ามถนนตรงทางม้าลายดีกว่านะ" สันติยิ้มและพูดว่า "ดีเหมือนกัน ตรงนั้นมีคุณลุงจราจรยืนอยู่ด้วย" สูดาคูตอบอีกว่า "นี่ถ้าไม่มีคุณลุงจราจร คนข้ามถนนอาจถูกรถก็ได้นะ" สันติพูดขึ้นว่า "ใช่ คุณครูบอกว่า ตำรวจจราจรทำงานเพื่อประชาชน คอยดูแลให้คนใช้ถนนได้"	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กร้องเพลง "บุรุษไปรษณีย์" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง เพลง "บุรุษไปรษณีย์" ส่งข่าว ไปมาเร็วไว อยู่ห่างกันดารเพียงใด รับใช้ในทางสื่อสารส่งข่าว ส่งเงินทางธนาณัติ

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
อย่างปลอดภัย" เมื่อเด็กทั้งสองเดินเข้ามาใกล้ คุณลุงจรรยาไร่มือของทางรถที่แล่นไปมา เพื่อให้รู้ค่า และสันติเดินข้ามไปโรงเรียนได้อย่างปลอดภัย เด็กทั้งสองยกมือไหว้ และกล่าวคำขอบคุณคุณลุงจรรยาไรีก่อนที่จะถึงประตูโรงเรียน สันทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ คิดว่าการที่รถจักรยานยนต์ชนคนใหญ่สมควรหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. ตำรวจสามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างไรบ้าง - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	บุรุษไปรษณีย์ เก็บผู้ส่งตรงเวลาวัน ยามเมื่อฉันมองดู แฉเห็นบุรุษไปรษณีย์แปรปรวนใจ - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วันนี้ครูจะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ วาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากเมล็ดถั่วเขียว และการปั้นสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจัดบันทึกไว้

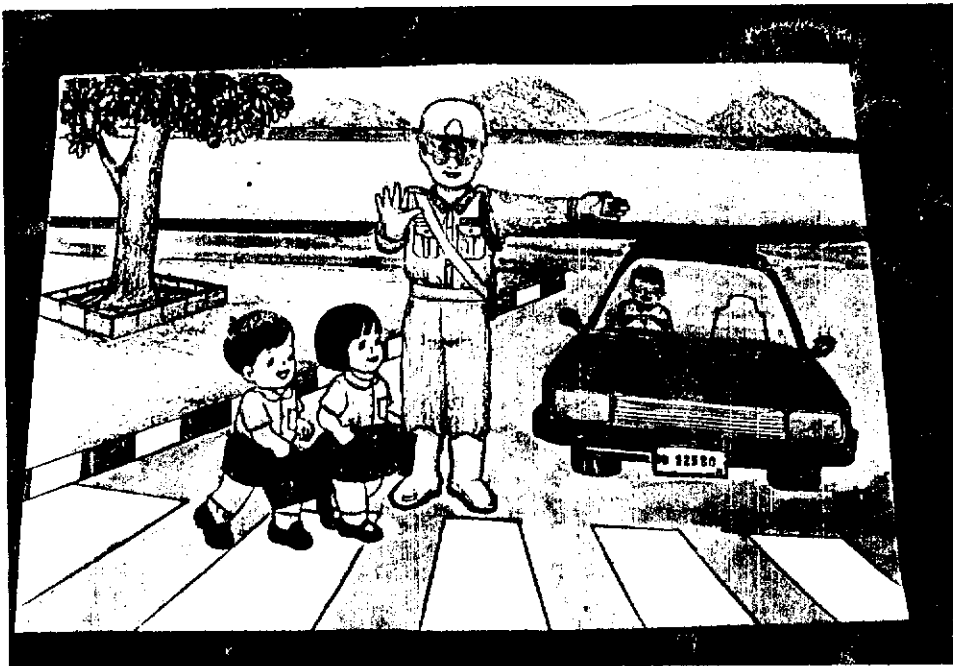
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. เมล็ดถั่วเขียว
3. กาวลาเท็กซ์	4. สีโปสเตอร์แบบหลอด
5. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	6. รูปภาพ

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 8 (วันที่ 4) หน่วย คนมีประโยชน์
การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก การบีบสี การหยดสี

จุดมุ่งหมาย

เด็กสามารถสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก บีบสี และหยดสี ให้เป็นผลงานตามที่
ตนต้องการได้

เนื้อหา

การสร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก การบีบสี และการหยดสี ตามความคิด และ
จินตนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<u>ขั้นนำ</u> ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ "ขณะที่คุณยายฉันกำลังยืนคอยรถโดยสารประจำทางเพื่อกลับบ้านอยู่นั้น ยุธนา หลานชายของคุณยายที่รับราชการเป็นทหารอยู่ที่ลพบุรี เห็นคุณยายฉันก็ตั้งใจรีบเข้าทักทาย คุณยายถามยุธนาว่า "จะกลับบ้านหรือยังหลาน" ยุธนายิ้ม และตอบว่า "ครับ ผมลาพักกลางวัน จะกลับบ้านไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ครับ" คุณยายยิ้ม และพูดขึ้นว่า "นั่นรอกมาแล้วหลาน" ยุธนารับยกของให้ยายพร้อมพูดว่า "คุณยายขึ้น	<u>ขั้นนำ</u> ให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ตู้ไปรษณีย์" ร่วมกัน พร้อมทำท่าทางประกอบ 2 ครั้ง คำคล้องจอง "ตู้ไปรษณีย์" ตัวเป็นสีแดง แข็งแรงอ้วนพี กินจุเหลือดี ไม่มีวันพอ เข้าเย็นคนผ่าน ให้อ้วนที่หนอ รับสารผ่านต่อ แก่คนอยู่ไกล

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ประกอบคำถามฯ	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ปกติ
รถไปก่อนนะครี๊บ เคียวยกของขึ้นไปให้เอง"	- เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วัน ^{นี้} ครู
สนทนาซักถามโดยใช้คำถามเชื่อมโยง ประสบการณ์ 1. เด็ก ๆ เคยช่วยเหลือคุณย่า หรือคุณยาย อย่างไรบ้าง 2. เด็ก ๆ เคยเห็นทหารช่วยเหลือ ประชาชนหรือไม่ ทหารช่วยเหลือ ประชาชนอย่างไร - เมื่อจบแล้ว ครูบอกกับเด็กว่า วัน^{นี้}ครูจะ ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 อย่าง	จะให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรม ศิลปะอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง

ขั้นกิจกรรม

1. แนะนำกิจกรรมศิลปะได้แก่ สร้างภาพจากเมล็ดข้าวเปลือก ขี้บสี และ
การหยดสี
2. ให้เด็กแต่ละคนเลือกทำกิจกรรมศิลปะที่จัดไว้ให้ 3 กิจกรรม ตามความสนใจ

ขั้นสรุป

เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็กเล่าผลงานที่ทำ และครูจดบันทึกไว้

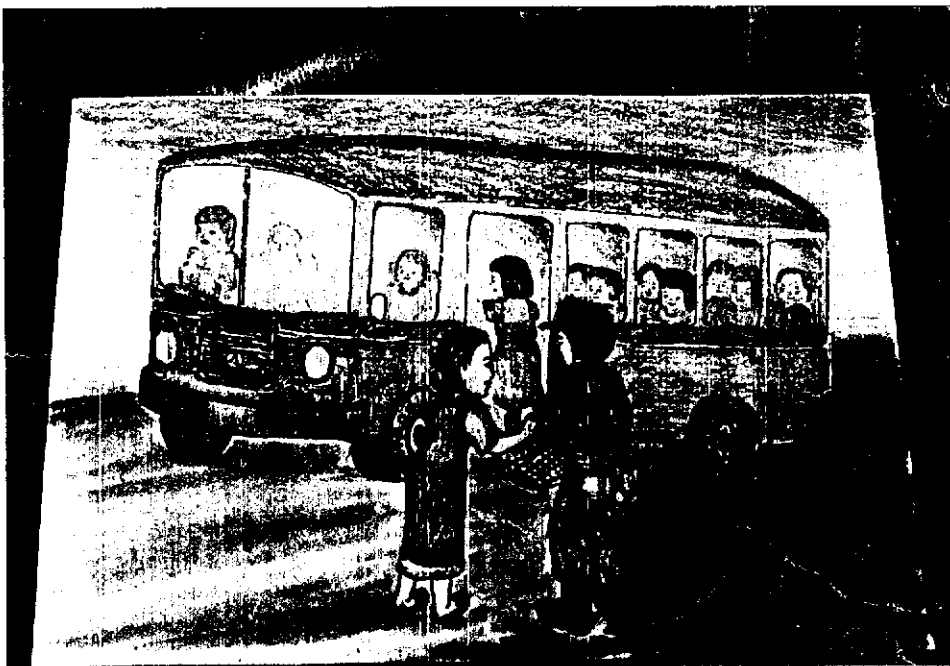
ขั้นประเมินผล

สังเกต

- การร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การเล่าเรื่องราวของผลงานที่ทำ

สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. สีเทียนแท่งใหญ่	2. กาวลาเท็กซ์
3. เมล็ดข้าวเปลือก	4. สีโปสเตอร์แบบหลอด
5. สีน้ำ 5 สี	6. พู่กัน
7. กระดาษโรเนียว 80 แกรม	8. รูปภาพ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสนา ชื่อสกุล เจริญสอน

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 10/4 หมู่ 5 ตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง 14120

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสนธิธรรม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนโพธิ์ทอง
"จินตคามณี" จังหวัดอ่างทอง

พ.ศ. 2522 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น
จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2526 พ.ม. (ศึกษาด้วยตนเอง)

พ.ศ. 2528 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ประถมศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2537 จบการศึกษาระดับปริญญาโท (การศึกษาปฐมวัย)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

วาสนา เจริญสอน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

เมษายน 2537

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน ได้มาโดยการใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ อารี เกษมรติ แล้วสุ่มอย่างง่าย แยกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน โดยกลุ่มทดลอง ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์ กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ก่อน - หลังการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของ สุชาดา สุธาทินส์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์แบบ Two - Way - ANCOVA

การศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง - ต่ำ มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .021 ($p = .05$)
2. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ($p = .01$)
3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถาม เชื่อมโยงประสบการณ์และ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เด็กปฐมวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

EFFECTS OF ART ACTIVITIES WITH PRECEDING QUESTIONS RELATED TO
EXPERIENCE ON PROBLEM SOLVING ABILITY OF PRESCHOOL
CHILDREN WITH DIFFERENT LEVELS OF
SELF - CONFIDENCE

AN ABSTRACT

BY

VASANA CHAROENSON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

April 1994

The purpose of this study was to compare the effects of art activities with preceding questions related to experience on problem solving ability of preschool children with different levels of self-confidence.

The sample was 60 preschool children with high and low self-confidence, aged 5 - 6 year old, in kindergarten II, second semester, academic year 1993 of Lop Buri Kindergarten School, Lop Buri Province. Self-confidence test developed by Aree Kasemrate was administered to designate 60 high and low confidence children. They were randomly assigned into an experimental group of 15 high and 15 low self confidence children and a control group of the same numbers. The experimental group was exposed to art activities with preceding questions related to experience while the control group was exposed to conventional art activities. The experiment was carried out during 8 consecutive weeks of a 30 minutes activity each day and 4 days a week. Pretest and Posttest on Problem Solving Ability developed by Suchada Suthapan were administered. The data were then analyzed using Two - Way - ANCOVA.

The findings of the study were as follows:

1. Both art activities with preceding questions related to experience and conventional art activities arranged for children with high and low self-confidence have the effects on problem solving ability at .021 level. ($p = .05$)

2. Children with low self-confidence after receiving art activities with preceding questions related to experience and conventional art activities have significant difference in problem solving ability at .000 level. ($p = .01$)

3. Children of high self - confidence after receiving art activities with preceding questions related to experience and conventional art activities have no significant difference in problem solving ability.

4. Children of high and low self - confidence after receiving different art activities have no significant difference in problem solving ability.